

PRIJEDLOG NOVOG ZAKONA o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu

STR. 9

god XI.
broj 116.
29. srpnja 2019.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

VLADIMIR DUGANŽIĆ/HANZA MEDIA

HRVATSKA ZNANSTVENICA STR. 7
U PRESTIŽNOME EUROPSKOM TIJELU

Akademkinja Milena Žic Fuchs članica Znanstvenoga vijeća ERC-a

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU UPUTILO

Apel za očuvanje sustava javnog financiranja domaćih znanstvenih časopisa

STR. 3

VISOKO PRIZNANJE
Sveučilištu
u Splitu u alijansi
'Europsko
sveučilište mora'

STR. 2

POVIJESNI USPJEH

Splitsko sveučilište dio prvih 17 saveza europskih sveučilišta

Za alijansu SEA-EU odobreno je 5 milijuna eura u sljedeće tri godine kako bi započeli s provedbom svojih planova i otvorili put drugim visokoškolskim ustanovama diljem EU-a

PIŠE MILA PULJIZ

Odlukom Europske komisije Sveučilište u Splitu kao član alijanse pod nazivom Europsko sveučilište mora (SEA-EU), zajedno sa sveučilištima u Cádiz, Bretanji, Kielu, Gdanjsku i Malti odabrano je kao uzor u unaprjeđivanju kvalitete, uključivosti i konkurentnosti europskog visokog obrazovanja, kao i jačanju mobilnosti studenata i osoblja.

Vizija, kao i glavni cilj SEA-EU alijanse jest postati međunarodnom referentnom točkom rješavanja i nošenja s brojnim izazovima mora i pomorstva kroz izvrsnost u istraživanju zasnovanom na kreativnosti i inovativnosti, a utemeljena je u Europi kao pomorskom kontinentu i moru kao simbolu otvorenosti i hiperpovezanosti. Kao jedan od ciljeva inicijative bitno je istaknuti i okupljanje novog naraštaja kreativnih Europljana koji mogu surađivati na različitim jezicima, preko granica i u okviru mnogih disciplina, a sve to kako bi se u Europi olakšalo suočavanje s velikim društvenim izazovima, kao i nedostatkom vještina. Krećući od zajedničke morske i pomorske izvrsnosti i tradicije, uključena sveučilišta povezat će se u svim područjima djelovanja. Prvenstveni cilj alijanse i njezina nit vodilja jest stvoriti zajedničke studije na preddiplomskoj i diplomskoj razini, doktorske škole, zajedničku infrastrukturu i upravljanje istraživanjem i znanjem, te provesti više od

Željko Radić, Goran Kardum, Blaženko Boban, Dragan Ljutić, Andro Krstulović Opara i Đurđica Miletić

3000 mobilnosti studenata i osoblja. Sveučilište u Splitu bit će vodeći partner radnog paketa koji spaja sveučilište, javni i poslovni sektor s naglaskom na odgovornost za društvo i okoliš.

Za pojedine aktivnosti u svakoj zemlji, predviđena je suradnja s pridruženim partnerima koji uglavnom uključuju institute, državna i lokalna tijela, poduzeća te udruge. U Hrvatskoj su to: Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hidrografski institut Republike Hrvatske, Ericsson Nikola Tesla, Invento Capital Partners, DIV grupa, Splitsko-dalmatinska županija i Erasmus Student Network Hrvatska.

Za odabrane alijanse dostupan je proračun od ukupno

85 milijuna eura, a za alijansu SEA-EU u kojoj je Splitsko sveučilište odobreno je 5 milijuna eura u sljedeće tri godine kako bi započeli s provedbom svojih planova i otvorili put drugim visokoškolskim ustanovama diljem EU-a.

Rektor Dragan Ljutić ističe kako je riječ o povijesnom uspjehu te naglašava kako je od 54 zaprimljene prijave s više od 300 sveučilišta diljem Europe odabrano tek 17 alijansi koje uključuju 114 visokih učilišta iz 24 države članice. "Riječ je o stvaranju jedne alijanse sveučilišta koja bi omogućavala mobilnost studenata, profesora i administrativnog osoblja i sutra eventualno zajedničke diplome. Onih 17 alijansi koje će

financirati EU, Europska komisija, čini toliko jako postignuće da ćemo u više navrata kazati da je predsjednik Francuske Macron, svakom od sveučilišta koje uspije ući sa svojom alijansom u ovu potporu obećao milijun eura", kazao je rektor Ljutić.

Prorektorica Đurđica Miletić naglašava kako je Sveučilište u Splitu imalo više ponuda, ali je rektor u jednom trenutku prelomio i odlučio se za European University of the Seas. "Željela bih još istaknuti da je stvaranje projekta trajalo samo tri mjeseca, i to je vrijeme vrlo intenzivnog rada s partnerima putem video-konferencija i sastanaka, a u to je bilo uključeno više od 50 ljudi sa Sveučilišta u Splitu,

dekana, pročelnika, eksperata u pojedinim područjima, savjetnika rektora, uprave i drugih djelatnika."

"Studiranje bez granica između institucija, disciplina i sektora, internacionalizacija kurikuluma, studenata i osoblja, ostvarivanje automatskog akademskog priznavanja inozemnih kvalifikacija i razdoblja učenja, osmišljavanje zajedničkih programa te otvorenost prema svim razinama učenja, uključujući i cjeloživotno, neke su od odrednica naše misije. Nama je cilj jačati društvenu interakciju i tako razvijati europski identitet u kojem su naše različitosti bogatstvo. Naš veliki trogodišnji cilj je europski statut koji respektira identite-

Peterostruka uzvojnica – radni paket Sveučilišta

- Radni paket peterostruke uzvojnice spaja obrazovanje, istraživanje, inovacije, društvo i okoliš
- Međusektorski, interdisciplinarni i međunarodni pristup koji koordinira UNIST
- Uključivanje studenata u radionice, fokus grupe, ljetne prakse u tvrtkama, istraživački diplomski radovi
- Zajedničko stvaranje u savezu i s vanjskim partnerima – laboratoriji za otvorene inovacije
- U suradnji s gospodarstvom razvijati programe za znanja i vještine čiji nedostatak ograničava inovacije
- Zajednički industrijski doktorati
- Razvoj fonda za financiranje fonda za kolaborativna istraživanja i inovacije
- Virtualni projektni ured i ured za transfer tehnologije

te svih naših sveučilišta te našu samostalnost", ustvrdila je prorektorica Leandra Vranješ Markić.

Gradonačelnik Splita Andro Krstulović Opara čestitao je Sveučilištu na velikom uspjehu te je istaknuo kako izražava veliki ponos jer upravo Sveučilište u Splitu kroz svoj rad i projekte, gradi grad Split. "Ovo je trenutak u kojemu uistinu izražavam ponos. Ponos što, kako ja to volim kazati, Splitsko sveučilište igra Ligu prvaka. Brendirate ovaj grad kao jedan od najvažnijih sveučilišnih znanstvenih središta na Mediteranu. Među 300 sveučilišta ušli ste u najuži krug, što nije palo s neba. To je posljedica vašeg kvalitetnog strateškog pristupa, vaših timova i entuzijazma koji ste ovdje pokazali. Imate ćete, i imali ste, svoju osobnu podršku, podršku Grada, a siguran sam i podršku župana i institucija koje pokriva županija", istaknuo je gradonačelnik Krstulović Opara.

POTPISAN SPORAZUM

Suradnja Sveučilišta Aix-Marseille i Sveučilišta u Splitu

PIŠE MILA PULJIZ

Rektor Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Dragan Ljutić i rektor Sveučilišta Aix Marseille prof. dr. sc. Yvon Berland potpisali su ugovor o suradnji čime oba Sveučilišta uspostavljaju suradnju u znanstvenoj djelatnosti, znanstveno istraživačkom radu, visokom obrazovanju, stručnim i drugim djelatnostima od zajedničkog interesa. Glavni cilj ovog sporazuma biti će uspostavljanje zajedničkih istraživačkih timova, pokretanje združenih studija, inter-

nacionalizacija nastavnih programa kao i stvaranje zajedničkih programa te povećanje mobilnosti studenata i djelatnika obaju Sveučilišta.

Uz rektore, potpisivanju Sporazuma su nazočili prorektor prof. dr. sc. Đurđica Miletić, prof. dr. sc. Tomislav Kilić, izv. prof. dr. sc. Goran Kardum i izv. prof. dr. sc. Željko Radić, te Ivana Pletković, voditeljica Ureda rektora i Ana Čosić, voditeljica Ureda za međunarodnu suradnju, a francusku delegaciju činili su Marie Masclet de Barbarin, potpredsjednica Upravnog odbora, Muriel Thébaud, Ured za međunarod-

nu suradnju, Virginie Perret, voditeljica Ureda rektora i Guillaume Colin, savjetnik za kulturu u Veleposlanstvu Francuske Republike.

U ime francuskog Sveučilišta, svim prisutnima obratio se i rektor Sveučilišta Aix Marseille Berland koji je u svom govoru izrazio oduševljenje gradom Splitom, kao i splitskim Sveučilištem te je izrazio želju za suradnjom na području ekonomije, pomorstva, mediteranskih studijima, dok bi se u budućnosti ova suradnja proširila i na mnoga druga područja kao što su umjetnost i pravo. U planu su zajednički projekti u

okviru međuinstitucionalne suradnje u okviru programa Erasmus plus i mreže Tethys.

Gostima iz Francuske prorektorica Miletić predstavila je Sveučilište u Splitu, njegovu povijest, rad i mnogobrojne uspjehe nakon čega su Marie Masclet de Barbarin i Muriel Thébaud domaće upoznale sa svojim Sveučilištem. Naime, Aix Marseille broji više od 77.000 studenata, 3.400 doktora-nata, 8.000 zaposlenih od čega su 4.400 profesori, 10.000 stranih studenata, 18 fakulteta, 120 istraživačkih odjela i čak 5 kampusa, što ovo sveučilište čini najvećim u Francuskoj

Prof. dr. sc. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, i prof. dr. sc. Yvon Berland, rektor Sveučilišta Aix Marseille

GRIJESI MZO-A (3)

Apel za očuvanje sustava javnog financiranja domaćih znanstvenih časopisa

R.I.

Sveučilište u Zagrebu u apelu Vladi RH traži i regularno i dostatno financiranje znanstvenih časopisa u 2019. godini

Dana 12. lipnja 2019. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH objavilo je Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini na mrežnim stranicama Ministarstva. U preambuli Javnog poziva Ministarstvo se poziva na pravnu osnovu raspisivanja Javnog poziva koju sačinjava i odredba članka 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17, 96/18). Spomenuta odredba Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju glasi: „Sredstva za razvoj sustava znanosti i visokog obrazovanja znanstvene, umjetničke i istraživačke projekte i programe, znanstvenu, umjetničku i istraživačku infrastrukturu i opremu, znanstveno izdavaštvo, znanstvene konferencije te znanstvene i znanstveno stručne udruge raspoređuje ministar na temelju javnog poziva i mišljenja odgovarajućih povjerenstva koja imenuje ministar. Sredstva se raspoređuju vodeći računa o raspodjeli sredstava koja su za istu namjenu predviđena u razdjelima drugih tijela državne uprave te tijela lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave“.

U točki II. Javnog poziva za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini propisano je da pravo prijave na Javni poziv imaju organizacije civilnog društva - udruge registrirane prema Zakonu o udrugama (Narodne novine, broj: 74/14 i 70/17) i upisane u Registar udruga Republike Hrvatske te trgovačka društva registrirana za nakladničku (izdavačku) djelatnost. Također, pravo prijave dano je i znanstvenim organizacijama iz sustava znanstvene djelatnosti, odnosno ustanovama upisanim u Upisnik znanstvenih organizacija osim javnih znanstvenih instituta i javnih visokih učilišta, jer su njima, kako stoji u točki II. Javnog poziva, „troškovi izdavanja znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa te časopisa za popularizaciju znanosti prihvatljivi u sklopu programskog financiranja“.

Sadržaj točke II. Javnog poziva za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini nije zakonit, jer nije u skladu odredbama članka 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj

Knjižnica - periodika

Sveučilište u Zagrebu

Senat

Klasa: 602-04/19-07/11
Urbroj: 380-01/0/076-19-3
Zagreb, 9. srpnja 2019.

Na temelju članka 21. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, a na prijedlog rektora, Senat Sveučilišta u Zagrebu, na 12. redovitoj sjednici u 350. akademskoj godini (2018./2019.) održanoj 9. srpnja 2019. donio je sljedeću

Preporuku

Senat donosi preporuku uredništvima časopisa koje izdaju sastavnice Sveučilišta u Zagrebu da se u propisanom roku (22. srpnja 2019.) prijave na Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini koji je objavilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja 12. lipnja 2019. bez obzira na odredbu kojom se javnim visokim učilištima i javnim znanstvenim institutima uskraćuje pravo na prijavu.

Senat smatra da se prijavljivanjem na navedeni Javni poziv izražava prosvjed zbog diskriminacijskog odnosa Ministarstva znanosti i obrazovanja prema časopisima koje izdaju visoka javna učilišta i javni znanstveni instituti i traži poštovanje zakonskog prava svih znanstvenih časopisa da budu ravnopravno vrednovani i podipisni sukladno odredbi čl. 108. st. 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Sveučilište u Zagrebu, p.p. 422, Trg Republike Hrvatske 14, HR-10000 Zagreb
tel. +385 (0)1 464 251; fax +385 (0)1 454 128
e-mail: senat@unizg.hr; www.unizg.hr

Preporuka Senata znanstvenim časopisima

djelatnosti i visokom obrazovanju. Naime odredbe članka 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju jasno i nedvosmisleno propisuju da sredstva za znanstveno izdavaštvo raspoređuje ministar na temelju javnog poziva i mišljenja odgovarajućih

povjerenstava koja imenuje ministar. Slijedom navedene odredbe ministar nadležan za poslove znanosti i visokog obrazovanja ne može odredbama Javnog poziva promijeniti sadržaj koji mu propisuje Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, odnosno sadržaj Javnog poziva

Javnog poziva za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini javna sveučilišta i javni znanstveni instituti su diskriminirani u odnosu na organizacije civilnog društva - udruge, trgovačka društva registrirana za nakladničku (izdavačku) djelatnost i druge znanstvene organizacije upisane u Upisnik znanstvenih organizacija.

Nadalje, propisivanjem prihvatljivosti troškova izdavanja znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa te časopisa za popularizaciju znanosti u sklopu programskog financiranja za javna sveučilišta i javne znanstvene institute, u okviru točke II. Javnog poziva, ministrica ignorira „Kriterije za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti“ (Klasa: 402-07/15-02/00001; Urbroj: 533-19-17-0006) od 1. veljače 2018. godine te Odluku o izmjeni Kriterija za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti (Klasa: 402-07/15-02/0001; Urbroj: 533-03-19-0007) od 4. lipnja 2019. godine. Odredbe točke II. Javnog poziva u suprotnosti su s načelom transparentnosti i zakonitosti trošenja novčanih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu. Na javna sveučilišta i javne znanstvene institute ne primjenjuju se unaprijed utvrđeni kriteriji za financiranje znanstvenih časopisa niti im se visina dodijeljenih sredstava utvrđuje na temelju mišljenja neovisnog povjerenstva koje bi trebalo ocijeniti prijave na Jav-

“
Propisivanjem prihvatljivih troškova ministrica Divjak ignorira 'Kriterije za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti'”

ne može isključiti javna sveučilišta i javne znanstvene institute iz prava na prijavu na Javni poziv s izlikom da su im troškovi izdavanja znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa te časopisa za popularizaciju znanosti prihvatljivi u sklopu programskog financiranja. Sadržajem točke II.

ni poziv. Znanstveni časopisi koje izdaju javna sveučilišta i javni znanstveni instituti proizvoljnom i diskriminirajućom odlukom ministricke o prihvatljivosti troškova izdavanja znanstvenih časopisa javnog sveučilišta i javnog znanstvenog instituta stavljeni su izvan zakonske zaštite i regulacije te prepušteni neizvjesnosti pribavljanja dobrovoljnih priloga za njihovo izlaženje.

Skrećemo pozornost i na sadržaj odredbe članka 5. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu („Narodne novine“ broj 113/18) koji propisuje da se sredstva za programsko financiranje javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta mogu preraspodjeljivati tijekom proračunske godine, i to bez ograničenja unutar aktivnosti A622122-Programsko financiranje javnih visokih učilišta, odnosno unutar aktivnosti A622137-Programsko financiranje javnih znanstvenih instituta, uz suglasnost Ministarstva. Unutar aktivnosti A622122 i A622137 mogu se, uz suglasnost Ministarstva, naknadno otvarati stavke. Međutim u Državnom proračunu za 2019. godinu i projekcijama za 2020. i 2021. godinu („Narodne novine“ broj 113/18) sredstva namijenjena za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini nalaze se unutar aktivnosti A622004 (Izdavanje domaćih znanstvenih časopisa) i ne spadaju u aktivnost A622137 (Programsko financiranje javnih znanstvenih instituta), odnosno u aktivnosti A622122 (Programsko financiranje javnih znanstvenih instituta i Programsko financiranje javnih visokih učilišta). Dakle sredstva namijenjena izdavanju domaćih znanstvenih časopisa u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019. godinu ne mogu se koristiti u okviru sredstava namijenjenih za programsko financiranje javnih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta.

Da je riječ o nastavku ustaljene prakse Ministarstva znanosti i obrazovanja, protivne propisima koji uređuju planiranje i trošenje sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske, pokazuje i „Izveštje o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu“ od strane Državnog ureda za reviziju (Klasa: 041-01/19-01/1; Urbroj: 613-02-01-19-8 od 14. lipnja 2019.) u kojem se između ostalog na stranici broj 38 navodi:

nastavak
sa str. 3

„U okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo znanosti i obrazovanja, prema programskoj klasifikaciji planirana su i sredstva koja se za određene namjene iz proračuna doznacavaju proračunskim korisnicima koji su uključeni u druge proračunske glave unutar razdjela - 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Navedeno se odnosi na aktivnosti: Ugovorno financiranje znanstvene djelatnosti, Program usavršavanja znanstvenih novaka, Izdavanje domaćih znanstvenih časopisa, Europski znanstveni projekti i međunarodna suradnja te Izdavanje znanstvenih knjiga i udžbenika. Navedena sredstva su trebala biti planirana u okviru proračunskih glava na koje se odnose. Također, u okviru proračunskih glava 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, u okviru određenih aktivnosti planirana su sredstva za stipendije studenata slabijeg socio-ekonomskog statusa, sredstva za određene ustanove te troškove geoloških ispita. Navedena sredstva doznacavaju se putem Ministarstva, a ne putem sveučilišta i instituta, te su trebala biti planirana u okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo znanosti i obrazovanja. S obzirom na to da se u godišnjim izvještajima o izvršenju državnog proračuna rashodi i izdaci iskazuju na način na koji su planirani, rashodi u okviru razdjela Ministarstvo znanosti i obrazovanja koji nisu pravilno planirani, utjecali su na točnost i realnost pojedinih podataka iskazanih u Godišnjem izvještaju za 2018.“ (<https://www.sabor.hr/izvjesce-o-obavljenju-reviziji-godisnjeg-izvjestaja-o-izvršenju-drzavnog-proracuna-republike-6?tid=207961>)

U točki III. Odluke Vlade Republike Hrvatske o programskom financiranju javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj u akademskim godinama 2018./2019., 2019./2020., 2020./2021., i 2021./2022. (Narodne novine broj 87/2018) propisuje se da sufinanciranje materijalnih troškova znanstvene djelatnosti uključuje sufinanciranje osnovne znanstvene djelatnosti, razvoja sustava znanosti, znanstvene, umjetničke i istraživačke infrastrukture i opreme, te sufinanciranje izdavanja znanstvenih časopisa. Navedena odredba Odluke o programskom financiranju nije u skladu s odredbama članka 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti koja određuje da sredstva znanstveno izdavaštvo (što uključuje i izdavanje znanstvenih časopisa) raspoređuje ministar na temelju javnog poziva i mišljenja odgovarajućih povjerenstva koja imenuje ministar. Sredstva za znanstveno izdavaštvo se raspoređuju vodeći računa o raspodjeli sredstava koja su za istu namjenu predviđena u razdjelima drugih tijela državne uprave te tijela lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. U skladu s navedenim, nije zakonita Odluka Vlade Republike Hrvatske u dijelu koji određuje

Republika Hrvatska je tijekom proteklih decenija razvila objektivniji, poticajan i uravnotežen sustav vrednovanja znanstvenih časopisa temeljen na nizu objektivnih parametara

da će se sredstva za sufinanciranje materijalnih troškova znanstvene djelatnosti putem programskih ugovora koristiti i za sufinanciranje znanstvenih časopisa za javna visoka učilišta, napose za javna sveučilišta koja obuhvaćaju najveći udio u znanstvenom izdavaštvu znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj.

Reforma sustava javnog financiranja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja uvođenjem tzv. programskih ugovora osmišljena je i provedena u razdoblju kada nije djelovalo središnje najviše nacionalno znanstveno i stručno tijelo Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj. U skladu s odredbama članka 6. stavak 2. točka 11. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj predlaže kriterije i odnose raspodjele proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje te tehnološki razvoj. U razdoblju izrade te usvajanja prijedloga Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu nije funkcioniralo Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, koje je ovlašteno od Hrvatskog sabora izraditi kriterije i odnose raspodjele proračunskih sredstava. Sve ove činjenice upućuju na zaključak kako je promjenama sustava javnog financiranja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja izigrana ustavna, zakonodavna i predstavnička uloga Hrvatskog sabora kao najvišeg zakonodavnog i predstavničkog tijela u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska je tijekom više proteklih decenija razvila objektivniji, uravnotežen i poticajan sustav vrednovanja znanstvenih časopisa koji se temelji na nizu objektivnih parametara. Sagledavajući unatrag praksu financiranja izdavanja znanstvenih časopisa od prvih donesenih pravila 1995. godine pa sve do posljednjih izveljače 2018. i lipnja 2019. godine, može se zaključiti da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja kao tijelo državne uprave vodilo prepoznatljivu nacionalnu politiku financiranja koja je rezultirala nesumnjivim i objektivnim mjerljivim porastom kvalitete i međunarodne vidljivosti hrvatskih znanstvenih časopisa.

Tome nedvojbeno svjedoče podatci da je, krajem 2018. godine, 123 hrvatskih časopisa referirano u WoS-CC, 155 časopisa u Scopusu, a 106 u DOAJ. Ovim rezultatima Hrvatska odskoče od svih nama usporedivih zemalja. Nezakonita promjena u načina financiranja znanstvenih časopisa dovela je do urušavanja prepoznatljive i uspješne nacionalne politike, do ugrožavanja opstanka velikog broja časopisa i do diskriminacije časopisa koje izdaju javna sveučilišta i javni znanstveni instituti.

Nezakonita promjena načina financiranja znanstvenih časopisa proizvela je dva pogubna učinka s nesaagledivim znanstvenim, političkim i kulturnim posljedicama:

U nastavku su prikazana isplaćena sredstva za znanstvene časopise i časopise za popularizaciju znanosti od 2016. do 2018. te planirana sredstva za 2019. godinu iz koje je razvidno drastično smanjenje iznosa financiranja znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti.

***

Financiranje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti 2016.-2018. te predviđena sredstva za 2019. godinu.

Godina	Isplaćena sredstva u kn	Broj financiranih časopisa
2016.	10.218.532,00	175
2017.	12.024.403,00	187
2018.	12.044.389,00	188
2019.	2.599.214,00	

(predviđena sredstva) Također, predviđena sredstva za 2019. bitno su manja u odnosu na sredstva isplaćena znanstvenim časopisima, a koja ne izdaju javna visoka učilišta i javni znanstveni instituti. U nižoj su tablici prikazana sredstva za znanstvene časopise prema strukturi njihovih izdavača u 2018. godini.

***

Financiranje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti u 2018. godini.

Izdavač	Iznos u 2018. u kn
Javna visoka učilišta	5.104.335,00
Javni znanstveni instituti	1.312.256,00

Ukupno učilišta i instituti

Javne ustanove	609.087,00
HAZU	440.988,00
Udruge	3.945.165,00
Trgovačka društva	632.558,00

Ukupno javne ustanove, HAZU, udruge i trgovačka društva

Ukupno 12.044.389

Časopisi izdavača koji se sukladno Javnom pozivu za financijsku znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. mogu javiti na natječaj (organizacije civilnog društva – udruge, trgovačka društva te ostale znanstvene organizacije osim javnih znanstvenih učilišta i javnih znanstvenih instituta) u 2018. godini su financirani u iznosu od 5.627.798,00 kuna, dok je za te izdavače ove godine predviđen iznos od samo 2.599.214,00 kn, a što iznosi samo 46,19% prošlogodišnjeg iznosa!

To pokazuje da je nezakonitom promjenom načina vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa ne samo srušen nacionalni sustav financiranja znanstvenih časopisa nego da su istodobno drastično smanjena sredstva za financiranje onih znanstvenih časopisa kojima je ostavljena mogućnost javljanja na raspisani natječaj.

***

Uzimajući u obzir sve navedene pravne, znanstvene, kulturne i financijske aspekte nepromišljene i nezakonite odluke o promjeni načina financiranja znanstvenih časopisa i o rušenju dosadašnjeg nacionalnog sustava vrednovanja i podupiranja izdavaštva znanstvenih časopisa, Senat Sveučilišta u Zagrebu kao najviše znanstveno i stručno tijelo Sveučilišta na sjednici održanoj dana 9. srpnja 2019. godine donio je ovaj apel sa sljedećim zahtjevima:

Žurno staviti izvan snage Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini (Klasa: 402-07/19-02/00003; Urbroj: 533-03-19-0001) od 12. lipnja 2019. godine;

Osigurati financijska sredstva za „izdavanje domaćih znanstvenih časopisa“ na aktivnosti Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu broj A622004 u iznosu od 12.342.792,00 kune što odgovara iznosu iste aktivnosti Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu;

Raspisati novi Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini u skladu s Kriterijima za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti“ (Klasa: 402-07/15-02/00001; Urbroj: 533-19-17-0006) od 1. veljače 2018. godine te Odlukom o izmjeni Kriterija za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti (Klasa: 402-07/15-02/0001; Urbroj: 533-03-19-0007) od 4. lipnja 2019. godine u kojem će ravnopravno moći sudjelovati svi subjekti izdavačke djelatnosti znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj bez diskriminacije koja je u pogledu vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa uvedena

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o programskom financiranju javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj u akademskim godinama 2018./2019., 2019./2020., 2020./2021., i 2021./2022. (Narodne novine broj 87/2018).

S obzirom na dramatično stanje u koje je dovedeno izdavaštvo znanstvenih časopisa, s obzirom na vitalnu ulogu koju znanstveni časopisi imaju u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, te s obzirom na nadležnosti i odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za ukupno funkcioniranje sustava državne uprave, Senat Sveučilišta u Zagrebu upućuje ovaj apel s navedenim zahtjevima Vladi Republike Hrvatske s molbom za hitno postupanje.

Klasa: 112-01/19-01/0003

Ur.broj: 2181/198-04-04-19-0007

Split, 23. srpnja 2019. godine

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET objavljuje NATJEČAJ

I. ZA IZBOR U ZVANJA

- **jednog suradnika u naslovnom suradničkom zvanju asistenta za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na Katedri za medicinsku mikrobiologiju i parazitologiju**
- **jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta za područje biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, na Katedri za obiteljsku medicinu**
- **jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na Katedri za kliničku propedeutiku**

II. ZA IZBOR U ZVANJA I NA RADNA MJESTA

- **jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na Katedri za kožne i spolne bolesti**
- **jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju za područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, na Katedri za medicinsku kemiju i biokemiju**

Pristupnici su dužni dostaviti vlastoručno potpisanu prijavu te trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NN 28/2017) te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrovi>). Kandidat koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo, odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu, dokaz iz kojeg je vidljivo na koji način je prestao radni odnos kod posljednjeg poslodavca (ugovor, rješenje, odluka i sl.) te potvrdu o statusu nezaposlene osobe. Kandidati koji se pozivaju na Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji isti mogu vidjeti na web adresi Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/>. Osoba koja nije podnijela pravovremenu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz natječaja ne smatra se kandidatom prijavljenim na natječaj.

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Medicinski fakultet u Splitu može koristiti, prikupljati i obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno zakonskim propisima. Pravo podnošenja prijave na natječaj imaju ravnopravno osobe oba spola. Rok natječaja za prijavu pod točkom I. i II. je 30 dana od dana objave u službenom glasilu „Narodne novine“. Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Medicinski fakultet u Splitu, Služba kadrovskih poslova, Šoltanska 2, 21000 Split.

BAVARSKA MINISTRICA ZDRAVSTVA DR. MELANIE HUML U POSJETU MEDICINSKOM FAKULTETU U SPLITU

Koncept integracija kojemu teži Europska unija

Model edukacije bavarskih studenata u Splitu predstavlja jedinstven model edukacije na teritoriju EU-a kroz koji studenti dobivaju najbolje od obje države

PIŠE
MILA PULJIZ

Povodom aktivne suradnje Medicinskog fakulteta u Splitu i Regiomed Kliniken koja se odvija već četiri godine, bavarska ministrica zdravstva dr. Melanie Huml, posjetila je Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu zajedno sa svojim bliskim suradnicima i prof. dr. Johannesom Brachmannom, medicinskim direktorom bolnice Regiomed Kliniken te županima dviju županija na čijem području djeluju spomenute bolnice, Christianom Meißnerom i Hans-Peter

Schmitzom.

Suradnja Regiomed Kliniken sa Sveučilištem u Splitu točnije s Medicinskim fakultetom, koncept je integriranih studija ne europskoj razini te jedinstveni primjer u Republici Hrvatskoj u kojoj jedna visokoškolska institucija sustavno obrazuje njemačke liječnike za potrebe regije u kojoj djeluje Regiomed Kliniken, čime također pridonosi mobilnosti studenata i osoblja u oba smjera.

Tom prigodom održan je susret kojemu su, uz goste iz Bavorske i domaćina prof. Zorana Đogaša, dekana Medicinskog fakulteta i prode-

kane, prisustvovali ministar zdravstva RH Milan Kujundžić, prorektor Sveučilišta u Splitu prof. Tomislav Kilić, splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, zamjenica gradonačelnika Grada Splita Jelena Hrgović Tomaš, ravnatelj KBC-a Split prof. Julije Meštrović, idejni pokretač projekta suradnje prof. Dragan Primorac te brojni drugi uzvanici i studenti.

- Ovo je projekt koji će poboljšati razinu kvalitete obrazovanja, ali i same zdravstvene skrbi i to u oba smjera. Trenutno u Splitu imamo oko 320 studenata na studiju medicine na engleskom jeziku.

Većina njih dolazi upravo iz Njemačke, zatim iz Norveške, Švedske, Islanda, Australije, Kanade, Novog Zelanda itd. - kazao je dekan Đogaš.

Ministrica Melanie Huml zahvalila je svojim domaćinima te kazala kako je ovaj projekt od posebnog značaja kako za Bavorsku tako i za Republiku Hrvatsku te predstavlja koncept integracija kojemu teži Europska unija. Također je spomenula kako upravo ovaj projekt predstavlja izvrsnu podlogu za razvitak medicinskog turizma i palijativne skrbi.

- Ova hvalevrijedna suradnja također predstavlja izvrsnu podlogu za mnoge nove mogućnosti i opcije - kazala je ministrica Huml.

Inicijator projekta i član upravnog odbora, prof. dr. Dragan Primorac kazao je

kako je iznimno ponosan što su kolege iz Bavorske odabrale baš Sveučilište u Splitu kao mjesto educiranja njihovih studenata, prvenstveno zbog njegove izvrsnosti i međunarodnog ugleda.

- Ovaj model edukacije bavarskih studenata predstavlja jedinstven model edukacije na teritoriju EU-a kroz koji studenti dobivaju najbolje od obje države. Čini me posebno ponosnim što mlade ljude iz države s jednim od najrazvijenijih svjetskih gospodarstava obrazujemo u Hrvatskoj, a već danas jedan dio njih je izrazio želju da će nakon završenog studija ostati u Hrvatskoj. Uvjeren sam da poput ovog projekta, Hrvatska može svjedočiti izvrsnosti i u drugim projektima koji će našu državu globalno pozicionirati - dodao je prof. dr. sc. Dra-

gan Primorac.

Prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Tomislav Kilić, pozdravio je goste u ime cijelog Sveučilišta i njegovih studenata.

- Iznimno smo ponosni na ovu suradnju koju ostvaruje Medicinski fakultet, to je primjer koji bi trebale slijediti i druge sastavnice - kazao je prorektor Kilić.

- Ovo je velik dan i priznanje ne samo za hrvatsku medicinu već i za cijelu Republiku Hrvatsku. Zahvaljujući onome što se događa ovdje na Sveučilištu u Splitu, na kvaliteti koju dobiju studenti, mi možemo razvijati i daljnju suradnju, suradnju koja je temeljnija nego što je već i boljeg što će se dogoditi u budućnosti - kazao je ministar zdravstva RH, prof. dr. sc. Milan Kujundžić.

PIŠE
MILA PULJIZ

Potpisan je tripartitni ugovor o nastavnoj bazi između OTP banke, PMF-a i Sveučilišta u Splitu. Potpisivanje ovog ugovora prvenstveno je od velike važnosti za sve studente koji su dobili mogućnost odrađivanja prakse u jednoj od najvećih banaka i to sa sjedištem u Splitu. Ugovor su potpisali rektor prof. Dragan Ljutić, dekan PMF-a prof. Nikola Koceić-Bilan te predsjednik Uprave OTP banke Balázs Békeffy.

Dekan PMF-a prof. Nikola Koceić-Bilan istaknuo je kako je u prošloj akademskoj godini PMF na svojim diplomskim studijima matematike, smjer računarstvo te informatike pokrenuo program stručne prakse. "Formalnim upisivanjem tog kolegija studenti se upućuju u različite gospodarske subjekte, nastavne baze, gdje se, primjenjujući teorijsko znanje, pripremaju za potrebe tržišta rada. Stjecanjem praktičnog iskustva i vještina obrazovanje studenata dobiva dodatnu dimenziju, dualnu klasičnom sveučilišnom obrazovanju, a praktične kompetencije, koje pri tome dobivaju, čine ih konkurentnijima

i spremnijima za rad nakon diplomiranja. S druge strane, nastavna baza, kao potencijalni poslodavac, ima prilike stupiti u kontakt s najboljim kadrovima u generaciji koje nudi PMF", kazao nam je dekan Koceić-Bilan.

Na svečanoj sjednici nastavnika PMF-a i njihovim gostima prigodnim riječima obratili su se rektor Sveučilišta u Splitu Dragan Ljutić i zamjenik župana Luka Brčić.

Na kraju se okupljenima obratio i domaćin, dekan PMF-a prof. dr. sc. Nikola Koceić-Bilan. Naglasio je da je PMF tek jedan od samo dva prirodoslovno-matematička fakulteta u Hrvatskoj koji kontinuirano, pod različitim imenima, djeluje od daleke 1945. godine. "U tom dugaćkom razdoblju na ovom fakultetu su se školovale brojne generacije stručnjaka različitih profila i iz više znanstvenih polja: matematike, fizike, biologije, kemije, informatike i politehnike, te se s pravom PMF smatra jednim od začetnika Sveučilišta. Zbog toga je PMF duboko ukorijenjen u život Splita i ima veliko značenje za Dalmaciju. Zaista, gotovo da nema škole, poduzeća iz IT ili financijskog sektora, javnog poduzeća, ureda lokalne uprave u našoj županiji u kojem se ne može naći bivši student PMF-a. Doprinos

PMF-a društvenoj zajednici je vidljiv u razvoju prirodnih znanosti u Splitu i Dalmaciji u posljednjih 70 godina", dodao je Koceić-Bilan.

Rektor Sveučilišta prof. dr. sc. Dragan Ljutić istaknuo je kako Sveučilište kontinuirano širi mrežu nastavnih baza, što znači da ovako svečani događaji postaju tradicija. "Ovo je mala svečanost koja ima veliko značenje za naše sveučilište. Naime, ovakav ugovor omogućuje da naši studenti imaju dualni sustav edukacije, odnosno učenje uz praksu", kazao je rektor Ljutić, naglasivši kolika je važnost matematike u svakodnevnom životu.

U prezentaciji rada PMF-a dekan Koceić-Bilan je prikazao dinamično odvijanje različitih aktivnosti u prethodnoj godini. Istaknuo je da je PMF po znanstvenoj produktivnosti bio i ostao znanstvena perjanica Sveučilišta i po znanstvenim radovima i po broju znanstveno-istraživačkih projekata. "Sljedeće godine se pokreće jednopredmetni preddiplomski studij Biologije za koji vlada rekordni interes.

Dobivanjem projekta 'Internacionalizacije' PMF-a je krenuo putem internacionalizacije svojih studijskih programa i planira pokretanje diplomskih studija Molekularna biologija, Fizika okoliša, Astrofizi-

ka i fizika elementarnih čestica, te Podatkovna znanost koji će se izvoditi na engleskom jeziku", dodao je dekan Koceić-Bilan.

Posebno puno energije uloženo je u daljnje afirmiranje, etabliranje i pozicioniranje PMF-a na tržištu, gorljivo zagovarajući ostanak dalmatinskih maturanata na Splitском sveučilištu. U tom smislu je održan čitav niz manifestacija popularizacija znanosti i studijskih programa: Večer matematike, Code club PMF-a, Priprema i provedba natjecanja DABAR, Matematičari u muzeju, Prirodoslovac, Međunarodni istraživački dan srednjoškola na Odjelu za fiziku, Maturanti u gostima Odjelu za matematiku, tjedan botaničkih vrtova u Botaničkom vrtu na Marjanu kojim upravlja PMF-a, STEmp to PMF-Dan otvorenih vrata PMF-a...

Istaknuti su projekti kojima se jača znanstveno-istraživačka struktura PMF-a, poput Funkcionalne integracija Sveučilišta kroz razvoj znanstveno-istraživačke infrastrukture u Zgradi tri fakulteta, u vrijednosti od 84 milijuna kuna. Bitno je i održavanje znanstvenih škola i konferencija kao i partnerska suradnja s Županijom preko Centra izvrsnosti te Edit Code school, besplatnu školu programiranja.

OBRAZOVANJE studenata dobiva dodatnu dimenziju

Studenti su dobili mogućnost odrađivanja prakse u jednoj od najvećih hrvatskih banaka i to sa sjedištem u Splitu

FILOZOFSKI FAKULTET U SPLITU

Promovirani magistri edukacije

Promocija magistara edukacije dvopredmetnih studija Filozofskog fakulteta:

Alerić Valentina, Alfirević Stela, Amičić Mia, Anić-Matić Josipa, Baltić Antone-la, Bandur Edita, Banovac Ivan, Baričić Ines, Baričić Mirta, Baričić Damjana, Bašić Petra, Berić Mate, Bodrozić Selak Zvonimir, Bosančić Ivana, Botić Kristina, Božiković Maja, Bubalo Iva, Budić Josipa, Bulog Dorja Mandina, Čilaš Ema, Čović Nevena, Čule Dea, Čapalija Klara, Čapin Mateja, Čelić Josipa, Čosić Kristina, Čurčić Ana, Čuže Kristina, Dajak Petra, De Pol Vana, Dundić Sandra, Frljić Tatjana, Gabelica Ana, Galić Milan, Garbin Kristina, Granić Ivana, Guć Karmen, Gudelj Bernarda, Ivić Ivona, Jelaš Josipa, Jeličić Tamara, Jeličić Daria, Jerčić Ivana, Jerončić Edita, Jović Andrea, Jukić Josipa, Jukić Katarina, Jurišić-Sokić Katarina, Juroš Ljubica, Kapural Ana, Kosor Anamarija, Kovačević Antonio, Kragujević Mia, Kvesić Iva, Listeš Joško, Martić Nikolina, Martinić Cezar Zoran, Marunić Leona, Matić Gabrijela, Matulić Nikola, Matulić Vinko, Milašinović Jelena, Milišić Ema, Močan Ela, Pavlic Jarčević Marija, Peran Antonela, Plazonja Antonio, Puljiz Tea, Pušćenik Iva, Radoš Danica, Radović Milena, Rak Ivan, Rako Marijana, Ribčić Ana, Ribčić Jadran, Skočić Ana, Stipčević Umberta, Šeput Ivana, Šerić Marija, Šilović Branimir, Šimić Kristina, Škiljo Martina, Štampalija Nikolina, Šustić Bernarda, Tolić Nina, Tomelić Sonja, Tomić Nevla, Tošić Karmen, Trogrlić Viktorija, Tukić Duje, Vestić Victoria, Vladislavić Katarina, Vranješ Ivana, Vukas Ivan, Vukasović Tina, Vukorepa Kristina, Vukušić Martina, Zečić Mia, Zorica Ana.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanredni profesor za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto;
  2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto;
  3. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje temeljne tehničke znanosti i odgovarajuće radno mjesto;
  4. jednog suradnika u zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstva na određeno vrijeme;
  5. jednog stručnog suradnika za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika na određeno vrijeme.
- Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju pored uvjeta navedenih u natječaju, ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-Odluka USRH, 60/15 i 131/17), a pristupnici pod točkama 1. do 3. i uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti (NN 106/06) odnosno Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno stručne djelatnosti (NN 122/17) te su o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze.
- Pristupnici uz potpisanu prijavu prilažu: životopis, dokaz o državljanstvu, a strani državljanji dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika C2 razina, dokaz o odgovarajućoj stručnoj spremi iz koje se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje i radno mjesto, bibliografiju te podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), dokaz o navedenim poželjnim iskustvima u radu, dokaz o ispunjavanju uvjeta Rektorskog zbora. Ako su pristupnici kvalifikaciju stekli u inozemstvu trebaju dostaviti rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije, a strani državljanji trebaju dostaviti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredno znanje).
- Pristupnici prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti, moraju se u prijavi pozvati na to pravo, odnosno uz prijavu priložiti svu propisanu dokumentaciju prema posebnom zakonu.
- Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj. Za pristupnike koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 121/17), popis potrebne dokumentacije dostupan je na poveznici <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.
- Sve zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će podnositelji takvih prijava naknadno biti pozvani da dopune prijave. Isprave se prilažu u neovjerenoj preslici, a pri izboru kandidat će priložiti izvornik.
- Prijavom na natječaj, pristupnici natječaja su suglasni da Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka. Natječaj traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 69/17.
- O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni pismenim putem.
- Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića 32., 21000 Split.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

raspisuje

NATJEČAJ

za upis studenata na poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Građevinarstvo u akademskoj 2018./2019. godini

Uvjeti za upis

Pravo upisa imaju osobe:

1. Koje imaju kvalifikaciju sveučilišnog profila na 7. razini (sveučilišni diplomski studij), uz postignutih najmanje 300 ECTS bodova zajedno s prethodnom kvalifikacijom na 6. razini, s najmanjom prosječnom ocjenom studija vrlo dobar (iznad 3.50), odnosno ekvivalentnom ocjenom iz drugih sustava ocjenjivanja ili koje spadaju u 20 posto najboljih studenata u svojoj generaciji.
  2. Koje su završile odgovarajući sveučilišni dodiplomski studij* (7. razina) s najmanjom prosječnom ocjenom studija vrlo dobar (iznad 3.50), ili koje spadaju u 20 posto najboljih studenata u svojoj generaciji
  3. Koje su nositelji kvalifikacije na razini 8.1.
- Upisna kvota za ovaj natječaj je 30 studenata.
- Pristupnik/ca u pismu namjere iskazuje svoj interes za područje istraživanja. Ukoliko je interes za određeno područje istraživanja veći od mentorskog kapaciteta studija ili se prijavi veći broj studenata od upisne kvote odabir pristupnika/ca će se vršiti temeljem uspješnosti na prethodnim studijima ili razredbenim ispitom.
- Iznimno, kandidatima nositeljima kvalifikacija na 7. razini s ocjenom nižom od 3.50 Povjerenstvo za poslijediplomski studij može odobriti upis uz preporuku dvaju redovitih profesora.
- Za pristupnike/ce iz prve dvije točke koji su stekli znanja iz područja drugih tehničkih ili prirodnih znanosti ili drugih područja znanosti te nemaju odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije za nastavak obrazovanja na poslijediplomskom sveučilišnom (doktorskom) studiju Građevinarstvo utvrdit će se razina, obujam (ECTS bodovi) i profil znanja, vještina i kompetencija koje nužno moraju steći. U tom slučaju Povjerenstvo za poslijediplomski studij utvrđuje razlike potrebnih ishoda učenja na 7. razini koje je potrebno formalno steći.
- Pristupnici koji su nositelji kvalifikacije na razini 8.1. iz točke 3. se upisuju bez razredbenog postupka i izvan upisnih kvota, sukladno članku 9. Pravilnika za poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij. Za njih će se obaviti postupak priznavanja razine, obujma (ECTS bodovi) i profila znanja te stečenih vještina i kompetencija.
- Trajanje studija
- Studij u punome radnom vremenu u pravilu traje tri godine, a iz opravdanih razloga o kojima odlučuje Povjerenstvo za poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Građevinarstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), može se, uz obrazloženje, produžiti do šest godina. Studij s pola radnog vremena traje šest godina, a iz opravdanih razloga, o kojima odlučuje Povjerenstvo, može se, uz obrazloženje, produžiti do osam godina. Pristupnik/ca mora priložiti obavijest o odabiru oblika studiranja.
- Završetkom poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studija Građevinarstvo student/ica stječe najmanje 180 ECTS bodova. Završetkom studija stječe se akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.) u području Tehničke znanosti: poljima Građevinarstvo, Temeljne tehničke znanosti te u Interdisciplinarnom području znanosti i njegovim poljima koja predstavljaju kombinaciju s prethodno navedenim poljima iz područja Tehničkih znanosti.
- Cijena školarine
- Cijena školarine u punom radnom vremenu iznosi 48.000,00 kuna. Ukupna cijena školarine s pola radnog vremena iznosi 60.000,00 kuna. Za studente kojima je priznat dio ishoda učenja, odnosno studijskih obveza, cijena studija utvrđuje se proporcionalno preostalim obvezama.
- Prijave za upis na poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Građevinarstvo se podnose na Obrascu za prijavu http://gradst.unist.hr/studiji/gra_C4_91evinarstvo/poslijediplomski-doktorski-studij-gra_C4_91evinarstvo na adresu: Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije ili elektroničkom poštom: ivana.blagaic@gradst.hr, uz naznaku «Prijava za upis na poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Građevinarstvo».
- Natječaj je otvoren do popunjenja upisne kvote.
- Informacije na <https://www.gradst.unist.hr/> te u studentskoj referadi: Ivana Blagaic tel. +385 21 303 375; e-mail: ivana.blagaic@gradst.hr i kod voditelja studija: Doc. dr. sc. Neno Torić tel. +385 21 303 366; e-mail: nen.toric@gradst.hr
- *Sveučilišni studij u trajanju od najmanje 4 godine prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, odnosno prije uvođenja sustava studiranja po Bolonjskom procesu

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

KLASA: 112-01/19-01/0007

URBROJ: 2181-203-01-01-19-0003

Temeljem odluka Fakultetskoga vijeća s Pete redovite sjednice od 14. veljače 2019. god., Osme redovite sjednice od 6. lipnja 2019. god. i Šeste izvanredne sjednice od 27. lipnja 2019. god.

raspisuje

NATJEČAJ

1. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu poslijedoktoranda iz Interdisciplinarnoga područja znanosti (izborna polja: 5.06. psihologija i 6.02. teologija) na Katedri filozofije na određeno vrijeme u punomu radnom vremenu.
  2. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu poslijedoktoranda u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstvenom području Teologije, znanstvenoj grani liturgike na Katedri liturgike na određeno vrijeme u punomu radnom vremenu.
  3. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu izvanrednoga profesora u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstvenom području Teologije, znanstvenoj grani moralne teologije na Katedri moralnoga bogoslovlja na neodređeno vrijeme u punomu radnom vremenu.
  4. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu redovitoga profesora u trajnomu zvanju u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstvenom području Filozofije, znanstvenoj grani povijesti filozofije, na Katedri filozofije na neodređeno vrijeme u punomu radnom vremenu.
  5. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u nastavnomu zvanju i odgovarajućem radnom mjestu predavača u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstvenom području Teologije, znanstvenoj grani kanonskoga prava na Katedri Kanonskoga prava na određeno vrijeme, na pola radnoga vremena (do povratka djelatnika na radno mjesto).
- Pristupnici koji se javljaju na natječaj pod rednim brojem 1., 2., 3., 4. i 5. osim uvjeta navedenih u natječaju, moraju ispunjavati i opće uvjete propisane: - Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 - Odluka USRH, 60/15 i 131/17) - natječaj pod br. 1., 2., 3., 4. i 5.
- Uvjete iz Odluke Rektorskoga zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti (NN br. 106/06), odnosno Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno stručne djelatnosti (NN br. 122/17) - natječaj pod br. 3. i 4.
- Pravilnikom Nacionalnoga vijeća za znanost (NN 84/05) - natječaj pod br. 3. i 4.
- Pravilnikom o izboru u nastavna i suradnička zvanja i odgovarajuća radna mjesta na Katoličkomu bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu - natječaj pod br. 1., 2. i 5.
- Statutom Sveučilišta u Splitu - natječaj pod br. 1., 2., 3., 4. i 5.
- Statutom KBF-a Sveučilišta u Splitu - natječaj pod br. 1., 2., 3., 4. i 5.
- Kolektivnog ugovora za visoko obrazovanje - natječaj pod br. 1., 2., 3., 4. i 5., te su o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze.
- Uz potpisanu prijavu za natječaj pod rednim brojem 1., 2., 3., 4. i 5. pristupnici su dužni priložiti:
1. potpisani životopis
  2. »nihil obstat« svoga ordinarija (pristupnici klerici)
  3. domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države
  4. izvješće o ispunjavanju natječajnih, odnosno minimalnih zakonskih uvjeta, potrebnih za izbor u zvanje i na radno mjesto prema natječaju
  5. za strane državljanke dokaz o poznavanju hrvatskoga jezika (napredno poznavanje).
- Sve radove i natječajnu dokumentaciju potrebno je predati u četiri primjerka te snimljene u PDF-u na CD-u s natječajnom dokumentacijom (izvješća, popise radova i životopis).
- Natječaj za radna mjesta pod rednim brojem 1., 2., 3., 4. i 5. traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Sve zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati, niti će podnositelji takvih prijava naknadno biti pozvani da dopune prijave.
- Za sve natječaje vrijedi:
- Kandidati/kinja koji prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti, moraju se u prijavi pozvati na to pravo, odnosno uz prijavu priložiti svu propisanu dokumentaciju prema posebnom zakonu.
- Kandidat/kinja koji/a može ostvariti pravo prednosti kod prijema u službu sukladno članku 101. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN br. 121/17), članku 48.f Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN br. 33/92, 77/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01, 103/03, 148/13), članku 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN br. 157/13, 152/14) dužan/a se u prijavi na javni natječaj pozvati na to pravo te ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.
- Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 101. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, uz prijavu na javni natječaj, dužan/a je priložiti osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.
- Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno članku 48.f Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, uz prijavu na javni natječaj dužan/a je, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i rješenje, odnosno potvrdu iz koje je vidljivo spomenuto pravo te dokaz o tome na koji način je prestao radni odnos.
- Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, uz prijavu na javni natječaj dužan/a je, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i dokaz o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom.
- Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici daju izričitu suglasnost da Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka, može obrađivati njihove osobne podatke sukladno odredbama pozitivnih propisa o zaštiti osobnih podataka a u svrhu provedbe natječajnog postupka.
- O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku. Prijave se podnose na adresu: Sveučilište u Splitu, Katolički bogoslovni fakultet, Zrinsko-frankopanska 19, p.p. 329, HR - 21000 Split.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a

Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, na temelju članka 82. Statuta Fakulteta, a vezano uz Natječaj Hrvatske zaklade za znanost „Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“ raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

- u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent za rad na HRZZ

projektu „Upravljanje dinamičkim sustavima“ iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu pri Matematičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Matematički odsjek, Zagreb, Bijenička 30, najkasnije do 15.10.2019. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

HRVATSKA ZNANSTVENICA U PRESTIŽNOME EUROPSKOM TIJELU

Milena Žic Fuchs izabrana za članicu Znanstvenoga vijeća ERC-a

Akademkinja
Milena Žic Fuchs

PIŠE IVAN PERKOV

Europska komisija imenovala je šest eminentnih europskih znanstvenika u Znanstveno vijeće Europskoga istraživačkog vijeća (ERC). Sve nove članove izabrao je neovisni odbor za imenovanja, a u procesu odabira sudjelovala je isključivo znanstvena zajednica. Među odabranima je i akademkinja Milena Žic Fuchs sa Sveučilišta u Zagrebu koja je tako postala prva znanstvenica iz Hrvatske imenovana u ovo prestižno tijelo.

Znanstveno vijeće ERC-a je neovisno upravljačko tijelo sastavljeno od 22 ugledna znanstvenika koji predstavljaju i zastupaju cijelu europsku znanstvenu zajednicu. Njegova glavna uloga je postavljanje strategije ERC-a i odabir stručnjaka za ocjenjivanje projektnih prijedloga. Njime predsjedava predsjednik ERC-a Jean-Pierre Bourguignon. Članove Znanstvenoga vijeća bira neovisni odbor za imenovanja, sastavljen od sedam istaknutih znanstvenika koje je imenovala Europska komisija.

Novi članovi su i prof.

Akademkinja sa Sveučilišta u Zagrebu tako je postala prva znanstvenica iz Hrvatske imenovana u ovo prestižno tijelo

Geneviève Almouzni, Institut Curie, Pariz, prof. Mercedes García-Arenal, Institut za jezike i kulture Mediterana i Bliski istok, Madrid, prof. Eystein Jansen, Sveučilište u Bergenu, prof. Jesper Qualmann Svejstrup, Sveučilište u Kopenhagenu, prof. Gerd Gigerenzer, Institut Max Planck za ljudski razvoj, Berlin. Ponožno imenovani članovi su profesori Margaret Buckingham, Michael Kramer i prof. Barbara Romanowicz.

Bogata znanstvena i stručna karijera akademkinje Žic Fuchs

Akademkinja Milena Žic Fuchs rođena je 1954. godine u Zagrebu. Školovala se u Londonu, New Yorku i Sydneyu. Na Filozofskom je fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1977. stekla diplomu profesorice engleskoga jezika i književnosti i etnologije. Magistrirala je 1982., a 1989. je obranila doktorsku disertaciju pod naslovom *Semantička analiza glagola kretanja u engleskom*

i hrvatskom književnom jeziku. Od 1978. radi na matičnome fakultetu na kojemu je danas redovita profesorica u trajnome zvanju na Odsjeku za anglistiku.

Bila je predstojnicom Katedre za engleski jezik FF-a od 2002. do 2011. godine. Predaje kolegije Semantika, Kognitivna lingvistika te seminare iz semantike, analize diskursa, sintakse i sociolingvistike. Godine 2001. do 2004. na studiju Antropologije predavala Kognitivnu lingvistiku, a na Fakultetu elektronike i računarstva od 2001. do 2004. kolegij Kognitivna znanost. Na Doktorskom studiju lingvistike u Zagrebu predaje kolegije Semantika, Kognitivna lingvistika i Američka lingvistika, te Pragmatika.

Objavila je knjige *Znanje o jeziku i znanje o svijetu* (1991), *Rječnik kratice* (sa Stjepanom Babićem) (2007) te *Kognitivna lingvistika i jezične strukture: engleski present perfect* (2009) za koju je primila Dr-

žavnu nagradu za znanost za 2011. godinu. Od 2010. godine redovita je članica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU). Godine 2013. izabrana je u članstvo Academia Europaea (sjedište u Londonu), gdje aktivno sudjeluje u radu HERCULES Group (Higher Education Research and Culture in European Society).

Objavila je i niz radova iz semantike, kognitivne lingvistike, sociolingvistike, sintakse, analize diskursa, s posebnim osvrtom na utjecaj komunikacijskih tehnologija na hrvatski jezik.

Članica niza važnih Europskih znanstvenih tijela

2005. godine uključuje se u rad Europske znanstvene zaklade (ESF), 2006. postaje članicom Jezgrene skupine, a od 2009. do 2012. predsjedava njezinu Stalnomu odboru za humanističke znanosti. Od 2013. do 2015. godine predsjedava *Scientific Review Group for the Humanities*, ESF. Članicom je mnogobrojnih znanstvenih savjetodavnih odbora te je u više navrata sudjelovala kao ekspert u tijelima Europske komisije. Primjeric, aktivno sudjeluje u radu na paneuropskim istraživačkim infrastrukturama te

Europsko istraživačko vijeće

Europsko istraživačko vijeće osnovala je Europska unija 2007. godine s ciljem financiranja vrhunske znanosti. ERC svake godine odabire i financira najbolje i najkreativnije istraživače svih nacionalnosti i dobi, a nastoji i privući vrhunske istraživače iz drugih dijelova svijeta na rad u Europu. Vijeće je do danas financiralo oko 9.000 vrhunskih istraživača u različitim fazama njihove karijere. Postoje četiri osnovna programa za dodjelu bespovratnih sredstava: početne, konsolidacijske, napredne i sinergijske potpore. ERC ima proračun veći od 13 milijardi eura za razdoblje od 2014. do 2020.

Osnovna aktivnost Europskoga istraživačkog vijeća (ERC) je pružiti atraktivno i dugoročno financiranje za potporu izvrsnim istraživačima i njihovim timovima u provedbi novospoznajnih i visokorizičnih inovativnih istraživanja. Istraživanja koja podupire ERC trebala bi dovesti do napretka na granicama spoznaje i postaviti jasan i inspirativan cilj novospoznajnim istraživanjima diljem Europe. Jedini kriterij za dodjelu financijskih sredstava ERC-a je znanstvena izvrsnost.

Potpore se dodjeljuju temeljem pristupa odozdo prema gore što znači da nema unaprijed utvrđenih prioriteta, a prijave se mogu podnijeti u bilo kojem području znanosti. Posebno se potiču interdisciplinarni prijedlozi u novim i nadolazećim područjima znanosti te prijedlozi koji uvode nekonvencionalne i inovativne pristupe i znanstvena otkrića. ERC potpore su dostupne istraživačima svih nacionalnosti koji mogu boraviti u bilo kojoj zemlji svijeta u trenutku prijave. Međutim, prihvatna ustanova mora biti u državi članici EU ili državi pridruženoj programu Obzor 2020.

je od 2012. do 2013. bila članica Ekspertne skupine Europske komisije za ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures). Od 2008. godine bila je članicom ERC-jevog prosudbenog panela *Advanced Grant SH4 "The Human Mind and Its Complexity"*, a u razdoblju od 2014. do 2015. godine predsjedavala je tim panelom.

Godine 2016. imenovana je članicom *High Level Group on Maximising Impact of EU Research and Innovation Programmes* Europske komi-

sije, kojom predsjedava Professor Emeritus Pascal Lamy. Godine 2018. imenovana je u JRC (Joint Research Centre) *High-Level Peer Group* Europske komisije, tijelo Europske komisije čija je zadaća pružanje neovisnih znanstvenih mišljenja s ciljem potpore europskoj znanstvenoj politici.

*Intervju s akademkinjom Žic Fuchs pod naslovom "Znanost u europskom kontekstu" možete pogledati u Univerzitetu 106. od 27. kolovoza 2018. <http://www.unizg.hr/fileadmin/universitas/106/universitas.html#page/8>

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU DOMAĆIN 16. LJETNE ŠKOLE PODUNAVSKE REKTORSKE KONFERENCIJE

Zajedništvom do bolje budućnosti

PIŠE TATJANA KLARIĆ BENETA

Šesnaesta Ljetna škola Podunavske rektorske konferencije svečano je bila otvorena u ponedjeljak 1. srpnja 2019. u auli Sveučilišta u Zagrebu. Riječ je o projektu koji je započeo 2003. godine na inicijativu Instituta za podunavsku regiju i srednju Europu i *International House Pécs* u svrhu promicanja regionalne suradnje mladih znanstvenika. Ljetna škola Podunavske rektorske konferencije (DRC) održava se svake godine na drugom sveučilištu, a ove je godine doma-

ćinstvo povjerenom Sveučilištu u Zagrebu, u sklopu obilježavanja 350. obljetnice osnutka Sveučilišta. Ljetnu školu otvorio je Sebastian Schäfer, glavni tajnik i izvršni direktor Podunavske rektorske konferencije, a uz rektora Sveučilišta u Zagrebu Damira Borasa, sudionicima Ljetne škole obratili su se predsjednica Podunavske rektorske konferencije i rektorica Sveučilišta u Beogradu Ivanka Popović te izaslanica zagrebačkoga gradonačelnika Katarina Milković, pomoćnica pročelnika za odgoj i obrazovanje.

U sedam dana, znanstvenici i predavači iz 11 zemalja šire

Sudionici 16. podunavske rektorske konferencije

podunavske regije bavili su se europskim perspektivama u sklopu središnje teme "Rušenje zidova, micanje granica, zajednički europski dom?".

Glavni tajnik Schäfer objasnio je da je motivacija za odabir teme bila činjenica da je srednja Europa oduvijek bila prostor unutar kojega su se pomicala granice. Kazao je da se trideset godina od pada Berlinskoga zida i radanja ideje da se Europa može obnoviti kao zajednički dom nalazimo u situaciji u kojoj se postavlja žica po Europi te da u tom naumu očito nismo uspjeli. Zbog toga smatra da je potrebno razgovarati sa

znanstvenicima kako bi oni svojim inicijativama pomogli u izgradnji bolje budućnosti.

Rektor Boras kazao je da je ovakvim ljetnim školama želi unaprijediti znanstvena suradnja sveučilišta unutar ove inicijative i kako bi se u europskome duhu unaprijedila akademska i studentska razmjena.

Upravo ovakvi skupovi dovedu do zbližavanja, boljeg razumijevanja i suradnje mladih ljudi u regiji kako bi se jačanjem ljudskih potencijala smanjio odjev mladih u zapadne zemlje – smatra predsjednica Podunavske rektorske konferencije, rektorica Popović.

Cilj je Ljetne škole uspostavljanje mreže istraživača koji se bave pitanjima regionalne suradnje kao srednjoeuropske perspektive, a namijenjena je mladim znanstvenicima koji su zainteresirani za Podunavlje.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

raspisuje

NATJEČAJ

1. za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na određeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za otpornost materijala i ispitivanje konstrukcija
2. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za geodeziju i geoinformatiku
3. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u umjetničko-nastavnom zvanju docent za područje Umjetnosti, umjetničko polje Likovne umjetnosti na neodređeno vrijeme u nepunom radnom vremenu (50% od punog radnog vremena) na Katedri za arhitektonsko projektiranje
4. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za betonske konstrukcije i mostove
5. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za metalne i drvene konstrukcije
6. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Temeljne tehničke znanosti na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za gospodarenje vodama i zaštitu voda
7. za zapošljavanje jednog stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja za rad na provedbi projekta "LABIRINT - Razvoj i izrada standarda zanimanja, kvalifikacija i studijskih programa u geodeziji i geoinformatiki" na određeno vrijeme a maksimalno do završetka trajanja projekta u nepunom radnom vremenu (50% od punog radnog vremena) na Katedri za geodeziju i geoinformatiku

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17).

Pristupnik koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu sa člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN br. 121/17) imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima i dužni su, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta priložiti i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Prijave se podnose protokolu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj-

Pristupnici koji se prijavljuju za radno mjesto stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja moraju imati: završen diplomski studij, dodiplomski studij ili kvalifikacija 7. razine prema HKO, odnosno njemu izjednačen studij sukladno članku 120. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17), uvjete utvrđene Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 122/17) odnosno Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u umjetničko-nastavna i nastavna zvanja u području umjetnosti (NN 61/17) a uz vlastoručno potpisanu prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti:

- životopis
- presliku diplome diplomiranog inženjera građevinarstva odnosno magistra inženjera građevinarstva (točka 1., 4., 5. i 6.)
- presliku diplome diplomiranog inženjera geodezije odnosno magistra inženjera geodezije i geoinformatike (točka 2. i 7.)
- dodatke diplomu s preddiplomskog i diplomskog studija s prijepisom ocjena odnosno njemu izjednačene potvrde ukoliko je završen diplomski studij (točka 1. i točka 7.)
- presliku diplome diplomiranog inženjera arhitekture odnosno magistra inženjera arhitekture (točka 3.)
- dokaz o stečenom akademskom stupnju doktora znanosti (točke 2., 4., 5 i 6.)
- opis nastavne, znanstvene i stručne djelatnosti (točke 2., 4., 5. i 6.)
- popis znanstvenih i stručnih radova (točke 2., 4., 5. i 6.)
- opis nastavne i stručne djelatnosti (točka 3.)
- popis umjetničkih i stručnih radova (točka 3.)
- portfolio (točka 3.)
- druge dokaze iz kojih je razvidno da pristupnik ispunjava uvjete za izbor

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Fakultet smije koristiti, prikupljati i obrađivati podatke u svrhu provedbe natječaja. Fakultet zadržava pravo provođenja testiranja znanja i vještina te održavanja razgovora za prijavljene pristupnike koji zadovoljavaju formalne uvjete navedene u natječaju.

Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se pristupnicima prijavljenima na natječaj.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a

Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje docenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (eksperimentalna), bez zasnivanja radnog odnosa, pri Fizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.
2. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje docenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana nuklearna fizika (teorijska), bez zasnivanja radnog odnosa, pri Fizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj
3. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana nuklearna fizika (eksperimentalna) za rad na HRZZ projektu „Demistificiranje dvočestičnih korelacija u pp sudarima s nadograđenom komorom vremenske projekcije“ na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, u punom radnom vremenu, u Zavodu za eksperimentalnu fiziku pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
4. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (eksperimentalna) za rad na hrvatsko – švicarskom SNSF-HRZZ projektu „Educated search for high-temperature superconductivity in novel electronic materials“, na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, u punom radnom vremenu, u Zavodu za eksperimentalnu fiziku, pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
5. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja (teorijska) na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za teorijsku fiziku čestica i polja pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
6. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (teorijska), na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za teorijsku fiziku kondenzirane tvari pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
7. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja (teorijska), na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za teorijsku fiziku čestica i polja pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
8. za izbor u suradničko zvanje asistenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, bez zasnivanja radnog odnosa, pri Fizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.
9. za izbor u suradničko zvanje i na razvojni radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje geologija, grana geologija i paleontologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Geološko-paleontološkom zavodu pri Geološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
10. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje geologija, grana geologija i paleontologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Geološko-paleontološkom zavodu pri Geološkom odsjeku PMF-a – 2 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Rok za podnošenje prijave na natječaj za točke 1., 2., 3., 4., 8., 9., i 10. je 30 dana, a za točke natječaja 5., 6., i 7. 35 dana po objavljivanju natječaja u "Narodnim novinama".

Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Dekanat (Kadrovska služba), Zagreb, Horvatovac 102a.

Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

SVEUČILIŠTE U SPLITU KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor:

Ad1.) - jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Kemijsko inženjerstvo, za rad u Zavodu za kemijsko inženjerstvo, u punom radnom vremenu, na određeno vrijeme, do povratka na rad privremeno nezaočne zaposlenice

Ad2.) - šest izvršitelja (m/ž) u suradničkom zvanju asistent, bez zasnivanja radnog odnosa (naslovno zvanje), iz znanstvenog područja Prirodne znanosti, znanstvenog polja Kemija, za rad u Odsjeku za kemiju

Ad3.) - dva izvršitelja (m/ž) u suradničkom zvanju asistent, bez zasnivanja radnog odnosa (naslovno zvanje), iz znanstvenog područja Tehničke znanosti, znanstvenog polja Kemijsko inženjerstvo, za rad u Zavodu za elektrokemiju i zaštitu materijala

Pristupnici, osim općih uvjeta utvrđenih Zakonom o radu (NN 93/14 i 127/17), moraju ispunjavati i uvjete utvrđene odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17).

Uz potpisanu prijavu na natječaj pristupnici su dužni priložiti:

- a) životopis
- b) presliku diplome o završenom odgovarajućem diplomskom studiju
- c) ovjereni prijepis ocjena s prosjekom ili presliku dopunske isprave o studiju, za preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

d) rješenje o priznavanju inozemne obrazovne kvalifikacije za pristupnike koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu

e) dokaz o znanju hrvatskog jezika (C2-napredno znanje) za pristupnike koji su strani državljani

Pristupnici, koji se na temelju posebnih propisa pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju, obvezni su u prijavi na natječaj, pozvati se na to pravo, te priložiti sve dokaze koje posebni propisi propisuju za ostvarivanje tog prava. Takvi pristupnici ostvaruju prednost pri zapošljavanju u odnosu na ostale pristupnike, samo pod jednakim uvjetima. Za pristupnike koji se u prijavi na natječaj pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17), popis dokaza potreban za ostvarivanje tog prava dostupan je na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://gov.hr/moja-uprava/hrvatski-branitelji/zaposljavanje/prednost-pri-zaposljavanju/403>

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici natječaja izričito su suglasni da KTF kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka, sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka (Uredba EU 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća), Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) i drugim pozitivnim propisima.

Rok za podnošenje prijave je trideset (30) dana od dana posljednje objave natječaja.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja, podnose se isključivo poštom na adresu: Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu, Ruđera Boškovića 35, 21000 Split, s naznakom „Za natječaj“.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati, niti će podnositelji takvih prijava naknadno biti pozvani na dopunu prijave.

O rezultatima Natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRAVNI FAKULTET

objavljuje

NATJEČAJ

za izbor

- **Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanrednog profesora** u području društvenih znanosti, znanstveno polje *pravo*, za znanstvenu granu *građansko pravo i građansko procesno pravo*, za nastavni predmet *Građansko pravo II*, na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

UVJETI: Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014, 60/2015 i 131/2017).

PRIJAVA NA NATJEČAJ MORA SADRŽAVATI: dokaz o ispunjavanju nužnih uvjeta propisanih Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (Narodne novine, 28/2017), Odlukom o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (Narodne novine 122/2017), životopis, preslik odgovarajuće diplome, bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj

i stručnoj djelatnosti, preslike radova relevantnih za izbor (životopis i bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države, te za strane državljane dokaz o poznavanju hrvatskog jezika.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s čl. 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17), imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, i sve potrebne dokaze iz čl. 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 42/2018).

Prijave s potrebnom natječajnom dokumentacijom podnose se preporučenom poštanskom pošiljkom Dekanatu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21 000 Split, u roku od 30 dana od objave natječaja u „Narodnim novinama“.

Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

APEL ZA OČUVANJE DOMAĆIH ZNANSTVENIH ČASOPISA

Dana 9. srpnja zagrebački rektor uputio je Predsjedniku Vlade Apel za očuvanje sustava javnog financiranja domaćih znanstvenih časopisa te za regularno i dostatno financiranje znanstvenih časopisa u 2019. godini. Povod Apelu je objava li-panjskog Javnog poziva MZO-a za financijsku potporu znanstvenim časopisima i za popularizaciju znanosti u 2019. godini iz kojeg su protuzakonito isključeni časopisi javnih znanstvenih instituta i javnih visokih učilišta, a razlog Apela je drastično smanjenje sredstava za časopise u 2019.

nastavak na stranici 16

hrvatska sveučilišta

PERSPEKTIVA AKADEMSKE ELITE I OPSTANAK HRVATSKE

Duško Čizmić
Marović

Cijeli ovaj dvobroj Hrvatskih sveučilišta posvećujemo do dosade konstruktivnom tekstu obrazloženja „Zagrebačkog prijedloga zakona o znanosti i visokom obrazovanju“. Na to nas je u prvom redu ponukao ključni značaj što će ga visoko obrazovanje i znanost narednih

desetljeća imati ne samo za razvoj nego i za goli opstanak Hrvatske – ma koliko to danas velikom broju nas još nije jasno. Jer veličina i kvaliteta naše akademske elite neće odlučivati samo o tome hoće li se ovdje živjeti služeći ili gospodareći, ni samo o tome koliko će Hrvata preostati u Hrvatskoj, nego i o opstanku hrvatstva samog, od jezika do ...

A kakvu ćemo akademsku elitu u tom sudbonosnom razdoblju steći odlučuje se upravo ovih dana radom na novom pravnom okviru djelovanja hrvatske akademske zajednice. Malo nade ulijeva činjenica da je rekonstrukcija Vlade otvorila prostor za raspravu o pravim reformama. Jer na planu znanosti i visokog obrazovanja – zbog gužvi oko kurikularne reforme? – Ministrica već godinama ne radi doslovno ništa osim opstrukcija i ogluhe na inicijative akademske zajednice. No to je još i dobro, kad se sjetimo da bi za smjer reformi što ih sam najavljuje državni tajnik trebao dobiti nečasnii otpust iz svake politike. Stoga je drugi glavni razlog ovakva dvobroja najava da će akademski mediji administrativnu ogluhu razbijati svim dijaloškim sredstvima.

Pritom ćemo se oslanjati ne samo na medije kojima raspolažemo i elitni suradnički krug koji je u ovoj stvari utoliko lakše okupiti, nego i na razumnu jezgru jedinstva svih hrvatskih sveučilišta, bez obzira na realne razlike njihovih interesa. No ključni je oslonac probudena samosvijest Sveučilišta u Zagrebu koje se pokazalo spremnim na jedan od najvažnijih iskoraka u svojoj novijoj povijesti – preuzeti inicijativu i odgovornost za izradu vlastitog Prijedloga novoga Zakona. Nema nikakve sumnje da se senatskim usvajanjem Prijedloga aktivnost na njegovoj afirmaciji u javnosti i državnim institucijama ne završava, nego da, naprotiv, ozbiljno tek počinje. Uostalom, manje–više svima je jasno da će bez reformskog entuzijazma Sveučilišta u Zagrebu svaka reforma biti osuđena na propast.

Sveučilište u Zagrebu premijeru Plenkoviću uputilo vlastiti prijedlog Zakona o znanosti i obrazovanju

Zagrebački prijedlog Zakona o znanosti i obrazovanju na javnoj raspravi

Senat Sveučilišta u Zagrebu na svibanjskoj je sjednici, nakon javne rasprave po sastavnicama, usvojio Prijedlog novog Zakona o znanosti i visokom obrazovanju i uputio ga Posebnom stručnom povjerenstvu za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja pri Vladi Republike Hrvatske na čijem je čelu premijer Plenković. Prijedlog novog Zakona Senatu je u veljači ove godine predstavilo 29-člano Povjerenstvo na čelu s prof. Ivom Družićem, što ga je Senat imenovao svibnja 2018. Rasprava je, dakle, krenula, a pretpostaviti je da bi se mogla rasplamsati ako i kada svoju inačicu reformi javnosti predstavi Ministarstvo.

nastavak na stranici 16

OBRAZLOŽENJE ZAGREBAČKOG PRIJEDLOGA ZAKONA O ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

ODLUKA SENATA

Zagreb, 14. svibnja 2019. godine
Na temelju članka 21. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, Senat Sveučilišta u Zagrebu na 10. redovitoj sjednici u 350. akademskoj godini (2018./2019.) održanoj 14. svibnja 2019. godine, a nakon provedene javne rasprave na sastavnicama, donio je sljedeću

Odluku

I.

Donosi se Prijedlog zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koji se nalazi u privitku ove odluke i njen je sastavni dio.

II.

Prijedlog Zakona upućuje se Posebnom stručnom povjerenstvu za provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja pri Vladi Republike Hrvatske te dostavlja na znanje rektorima sveučilišta u Republici Hrvatskoj.

III.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Sveučilište u Zagrebu, koje čini gotovo polovicu hrvatskoga znanstveno-istraživačkoga i visoko-obrazovnog pogona, svjesno odgovornosti akademske zajednice za ukupan razvoj hrvatskog društva, ovim prijedlogom nacrta Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju nudi

duboke strukturne reforme. Polazište prijedloga zakonskog uređenja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, prilagodba hrvatskoga sustava novoj, u svjetskim razmjerima prepoznatoj, vodećoj ulozi obrazovanja i znanstvenih istraživanja u ukupnom društvenom, gospodarskom, kulturnom i umjetničkom kao i osobnom razvoju. Ta je uloga razvidna u novim tehnološkim i organizacijskim obrascima gdje ljudski potencijali postaju (infrastrukturna) pretpostavka inovativnog i učinkovitog napretka. Posebna se odgovornost znanosti i visokog obrazovanja odnosi na adresiranje pratećih socijalnih izazova. Filozofski, estetski, kulturni i etički aspekti visokih tehnologija i nove stvarnosti zahtijevaju institucionalna rješenja koja potiču ubrzan razvoj i sustava i kvalitete visokog obrazovanja te intenziviranje i podizanje

1. Ustavni temelji sveučilišne autonomije i zakonodavni okvir znanosti i visokog obrazovanja

Opći razlog za donošenje novog zakona jest potreba prispodobe hrvatskoga sustava novoj, u svjetskim razmjerima prepoznatoj, vodećoj ulozi obrazovanja i znanstvenih istraživanja u ukupnom društvenom, gospodarskom, kulturnom i umjetničkom kao i osobnom razvoju.

U

stavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 1., 49., 55., 63., 67., 68. i 69. Ustava Republike. Člankom 1. Republika Hrvatska definirana je kao jedinstvena, nedjeljiva, demokratska i socijalna država; člankom 49. hrvatska država jamči poticanje gospodarskoga napretka i socijalnoga blagostanja građana; člankom 55. država jamči slobodno biranje poziva i zaposlenja; člankom 63. RH jamči stvaranje socijalnih, kulturnih, odgojnih, materijalnih i drugih uvjeta kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život; člankom 66. zajamčeno je obrazovanje dostupno svakom, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima; člankom 68. Ustav jamči autonomiju sveučilišta i samostalno odlučivanje o svom ustroju i djelovanju, u skladu sa zakonom; člankom 69. jamči se sloboda znanstvenoga, kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva, poticanje i pomaganje razvitka znanosti, kulture i umjetnosti te zaštita znanstvenih, kulturnih i umjetničkih dobara kao duhovnih narodnih vrednota.

Zakonodavni okvir razvoja sustava znanosti i visokoga obrazovanja temelji se na Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonu o akademskim i stručnim na-

zivima i akademskom stupnju, Zakonu o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Zakonu o Hrvatskoj zakladi za znanost te Zakonu o općem upravnom postupku. Ovi zakoni oblikuju temeljni pravni okvir za razvoj i provedbu znanstvene djelatnosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj te razvoj sustava potrebnoga za njezino ostvarenje.

Sustav znanstvenih organizacija Republike Hrvatske čini osam javnih i dva privatna sveučilišta, dvadeset i pet javnih znanstvenih instituta te šezdeset i šest javnih i privatnih ustanova i trgovačkih društava akreditiranih za znanstvenu djelatnost.

Najviše državno strateško stručno tijelo koje se brine za razvitak, kvalitetu i utvrđivanje kriterija financiranja cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokoga obrazovanja, tehnološkoga razvoja i inovacijskoga sustava u Republici Hrvatskoj jest Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj kojeg imenuje Hrvatski sabor.

Središnje tijelo državne uprave nadležno i odgovorno za funkcioniranje, razvoj i financiranje znanstvene djelatnosti i visokoga obrazovanja je Ministarstvo znanosti i obrazovanja koje predlaže i provodi stručne mjere za unapređenje sustava te nadzire utrošak sredstava državnoga proračuna za financiranje visokoobrazovne i znanstvene djelatnosti.

Hrvatska zaklada za znanost neovisna je institucija koja osigurava financijsku potporu za provedbu znanstvenih projekata prema kriterijima znanstve-

ne izvrsnosti u skladu sa strateškim ciljevima koje utvrđuje Nacionalno vijeće.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje neovisna je javna ustanova koja brine o osiguravanju i unapređivanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju te provodi postupke akreditacije i vrednovanja visokih učilišta i znanstvenih organizacija, u skladu s kriterijima kvalitete koje donosi Nacionalno vijeće.

Kako održati razvojni zamah

Opći razlog za donošenje novog zakona jest potreba prispodobe hrvatskoga sustava novoj, u svjetskim razmjerima prepoznatoj, vodećoj ulozi obrazovanja i znanstvenih istraživanja u ukupnom društvenom, gospodarskom, kulturnom i umjetničkom kao i osobnom razvoju. Pod tim se u velikoj mjeri podrazumijeva institucionalizaciju odgovarajućih ciljeva i mjera izvornoga dokumenta Strategije obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja. Ubrzani razvoj novih tehnologija i inovativnih procesa rezultira promjenom cjelokupne tehnološke paradigme u kojoj je ljudski rad, pored prirodnih resursa i proizvodnoga kapitala, bio tek jedan od triju proizvodnih faktora. U novim tehnološkim i organizacijskim obrascima, ljudski potencijali postaju (infrastrukturna) pretpostavka inovativnoga učinkovitoga korištenja ostalih dvaju faktora; prirodnih resursa i proizvodnoga kapitala.

Pored ovoga općega, Hrvatska ima i specifičan razlog. Duboka strukturna reforma sustava potrebna je kako bi zemlja izišla iz „zamke srednjega dohotka“.

Naime, Hrvatska je još 1980. dostigla razinu industrijski srednje razvijene zemlje i suočila se s problemom koji je identificirao ekspertni tim Svjetske banke predvođen nobelovcem M. Spencem proučavajući, u osvit krize 2008., svjetski razvoj nakon II. svjetskoga rata. „Izveštaj“ navodi: „Zemlje srednjega dohotka imaju problem održanja razvojnoga zamaha kako se približavaju razvijenima. Kako nadnice rastu gubi se konkurentnost u radno intenzivnim industrijama. Tada rast mora generirati znanje, obrazovanje, inovativnost kako bi poduprli rastuće uslužne sektore.“ Koliko je to složena zadaća govore podaci da je samo šest ekonomija (Hong Kong, Japan, Južna Koreja, Malta, Singapur, Tajvan) u 60 godina nakon II. svjetskoga rata uspjele zatvoriti razvojni jaz i priključiti se visokorazvijanim zemljama. Ostale zemlje, a među njima i Hrvatska, odabrale su neku od varijanti stabilizacijske strategije s posljedicom širenja razvojnoga jaza odnosno razvojnoga zaostajanja.

Porast kvalitete ili zaostajanje

Opći i poseban slijevaju se u stožeran razlog – potrebu takva uređenja sustava znanosti i visokog obrazovanja koje će poticati individualnu, međunarodno usporedivu kvalitetu i znanstvenih istraživanja i poučavanja. Poticanje rasta kvalitete kao ključan razlog donošenja novoga zakona ima svoju pretpostavku u takvim institucionalnim rješenjima koja osiguravaju potpunu slobodu istraživača u predmetu, sadržaju i metodama

istraživanja, analize i debate. Rješenjima koja potiču „nesmišljeno“ inovativno kritičko promišljanje koja svako prekrajanje znanstvene istine destimuliraju kao „izdaju intelektualca“. Primarna svrha osobito temeljnih istraživanja u prirodnim i društvenim te humanističkim znanostima nije postizanje nekoga unaprijed (izvana) zadanoga cilja koji onda postaje i mjerilo uspjeha. Upravo obrnuto, svrha je samo propitivanje, poticanje duhovne, intelektualne, istraživačke radoznalosti koja pomičući granice spoznaje nadmašuje našu trenutnu sposobnost ne samo objašnjenja aktualnih fenomena nego i sadašnju sposobnost formulacije istraživačkih problema. U temeljnim, ali i u primijenjenim istraživanjima praktičan, primjenjiv rezultat ne samo da nije zajamčen ishod, nego je često „ne očekivan“ i „nenamjeravan“ rezultat drukčijih početnih ideja i projekata drukčije namjene i cilja. Donekle se slično zbiva i u umjetničkoj produkciji. Pokatkad je nužno „proizvesti“ desetke verzija rukopisa, scenarija ili probnih glazbenih snimaka da bi se u konačnici dogodila „uspješnica“ koja će višestruko premašiti „troškove“ ostalih „neuspjeha“.

Četvrta industrijska revolucija

Poticanje i institucionalno uređenje rastuće društvene odgovornosti pojedinca i sustava za ukupan razvitak hrvatske države podrazumijeva odgovornost za otvaranje društvene i gospodarske prakse temeljnim promjenama koncepcije čovjeka i ljudskoga života na individual-

međunarodne relevantnosti znanstvenih istraživanja i inovacijske aktivnosti. To je temeljni preduvjet hvatanja europskog razvojnog koraka i ugradbe hrvatske nacionalne prepoznatljivosti u evoluciju europskog civilizacijskog kruga. Kako je kvaliteta istraživača i nastavnika, programa i institucija, ključ reformske preobrazbe u ovaj su prijedlog ugrađena odgovarajuća rješenja cjelovitog sustava osiguranja kvalitete. Prijedlogom nacrtu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju se ostvaruju dva temeljna, međusobno povezana, reformska cilja. Prvi je snažnije povezivanje i brže usklađivanje s potrebama hrvatskog gospodarstva i društva. Drugi je jačanje međunarodne konkurentnosti i mobilnosti

Rektor prof. dr. sc. Damir Boras

REDAKCIJSKA NAPOMENA:

Za poticajni početak javne rasprave odabrali smo objaviti Uvodno obrazloženje Prijedloga zakona kojeg je, na autorskoj podlozi vlastitih tekstova, pripremio prof Ivo Družić, predsjednik Povjerenstva. Objavljujemo integralnu verziju premda dužinom prekoračuje sva dobra novinska pravila, iz dva bolja razloga: prvo, jer se intencije zakonopisaca najlakše mogu iščitati iz obrazloženja. Drugo, jer je prof Ivo Družić vodeći Nacionalno vijeće za znanost prošloga saziva inaugurirao u Hrvatskoj prerijetko viđenu sinergiju analitičke sustavnosti u obrazlaganju problema i dijaloške tvrdoglavosti u potrazi za konsenzusom u njihovu rješavanju. Oprema je redakcijska.

Prof. Ivo Družić, predsjednik Povjerenstva, prorektor prof. Ante Čović, prorektor prof. Miloš Judaš

AKADEMSKA ZAJEDNICA NOSI ODGOVORNOST ZA ZNANSTVENO-STRUČNU PODLOGU UKUPNOGA DRUŠTVENOGA RAZVOJA KOJI PROIZLAZI IZ ČIMBENIKA DEFINIRANIH KAO IV. INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA.

noj razini. Dešifriranje ljudskoga genoma i genetskoga koda biljnoga i životinjskoga svijeta otvorilo je vrata sasvim novim oblicima tretiranja bolesti personaliziranom medicinom, a genetski inženjering takve kombinacije između vrsta koje mijenjaju sam pojam životnih potreba i koncept njihovog zadovoljavanja. U tijeku je još kudikamo složeniji proces mapiranja ljudskoga mozga praćen ubrzanjem otkrića u sintetskoj

biologiji. To znači da nam slijedi novi svijet s nepoznatim mogućnostima produljenja „prirodnoga“ života ali i još nepoznati pravci razvoja „umjetnog“ života odnosno „umjetne“ inteligencije. Na nacionalnoj razini ona podrazumijeva odgovornost za znanstveno-stručnu podlogu ukupnoga društvenoga razvoja koja proizlazi iz razvidnoga preokreta razvojnih čimbenika definiranih kao IV. industrijska revolucija. Njezino su glav-

no obilježje virtualno- fizički sustavi (eng. cyber-physical systems - CPS) koji ujedinjuju informacijsku (IT) i operacijsko-proizvodnu (OT) tehnologiju, tvoreći "Internet stvari" (IOT). Vrtoglava brzina IV. industrijske revolucije širi njezin početni koncept iz preradiivačke industrije u promet, logistiku (opskrbu), pametne zgrade i pametne gradove, energetiku, pametnu zdravstvenu skrb i brojne druge aplikacije koje i „Internet

stvari“ nadograđuju u „Internet stvari, podataka i usluga“. Izravna posljedica toga „razmicanja“ granica između virtualnoga (cyber) i realnoga (stvarnoga, fizičkoga) svijeta jest postupan nestanak brojnih današnjih struka i zanimanja povezanih s industrijskim i uslužnim fizičkim radom te nastanak novih, temeljenih na sposobnostima inovativnoga razmišljanja i visokom obrazovanju. Procjene su u rasponu od onih prema kojima je 47% sadašnjih poslova u SAD-u pod rizikom nestanka, do radikalnih prema kojima će 65% djece koja danas započinju osnovno obrazovanje na kraju raditi u zanimanjima koja danas još ne postoje. Ovdje je razlog za donošenje novoga zakona podcrtan nužnošću da institucionalna rješenja istaknu kako „prosvjetiteljska“ misija transfera i inovativnoga adaptiranja tuđih uspješnih razvojnih iskustava, strategija i novih tehnologija, čini tek dio društvene uloge hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja i znanstvenih istraživanja. Njegova je odgovornost daleko veća. On mora institucionalnim rješenjima poticati kolektivnu (samo) odgovornost i aktivnost pripadnika akademske zajednice na izradi takva institucionalnoga (zakonskoga) ustroja sustava, koji će sankcionirati njihovu rastuću individualnu i društvenu odgovornost. Odlučujući razlog donošenja novoga zakona jest institucionalno pozicionirati sveučilišnu autonomiju kao (samo)odgovornost za slobodu i kvalitetu visokoobrazovnoga procesa i istraživanja.

Polazeći od činjenice da u znanstveno-stručnom pogledu nitko nije bolje kvalificiran od akademske zajednice, kvalitetu nastavnika, programa i institucija nužno je stalno ocjenjivati polazeći od toga da se akademska zajednica treba dragovoljno podvrći strogim moralnim načelima i razrađenom etičkom kodeksu. Posebna se odgovornost odnosi na adresiranje pratećih socijalnih izazova. Filozofski, estetski kulturni i etički aspekti nove stvarnosti zahtijevaju institucionalna rješenja koja potiču ubrzan razvoj i sustava i kvalitete visokoga obrazovanja te intenziviranje i podizanje relevantnosti znanstvenih istraživanja i inovacijske aktivnosti. To je temeljni preduvjet hvatanja europskog razvojnog koraka i ugradbe nacionalne prepoznatljivosti u evoluciju europskoga civiliza-

cijskoga kruga.

Poredak reformskih prioriteta

Naposlijetku, razlog za donošenje novoga zakona jest neposredna potreba takva odnosa između subjekata stanja, ciljeva i rješenja za njihovo ostvarenje, kojima se operativno uspostavlja logičan i razložit poredak reformskih prioriteta. To znači da se stvarne, sadržajne reforme moraju plesti isključivo oko dvaju subjekata koja, kao jedini stvaratelji znanstveno-obrazovne dodane vrijednosti, čine početak i kraj reformi. Sve ostalo su institucionalni i ustrojbeni podupiratelji i poticatelji. Prvi stožerni subjekt je student, organski povezan sa svjetom rada, ohrabruvan u buđenju intelektualne radoznalosti, te u punoj kritičkoj i kreativnoj slobodi. Interakcija studiranja/istraživanja i svijeta rada čini studiranje relevantnim, a društvenu praksu sposobnu odgovoriti socijalnim stvarna kvaliteta istraživanja bit će onoliko životni koliko su sposobni i motivirani nastavnici/istraživači. Zato je nezaobilazan razlog reforme stvaranje poticajnoga institucionalno-financijskoga okvira za kvalitetnoga nastavnika/istraživača prema međunarodno usporedivim kriterijima., tehnolojskim i drugim izazovima. Polazište je, prije svega, maksimalna usklađenost ponude obrazovnih programa s identifikiranim sposobnostima i sklonostima studenata, potom sa strateškim razvojnim interesima društva i države, a tek nakon toga s trenutačnim potrebama tržišta rada. Nema veće štete niti po individualnu produktivnost niti po društvenu konkurentnost, od prinude osobe da radi posao koji niti voli niti ima za nj sklonosti. Sa stajališta nacionalnoga blagostanja, takva prinuda predstavlja razoran i najskuplji gubitak nacionalnih resursa. Drugi stožerni subjekt je nastavnik/istraživač, sposoban prenositi znanje i osobito poučavati kako učiti i istraživati. On je ključan, stvaran provoditelj reforme. Istinska realizacija propisanih ishoda učenja i stvarna kvaliteta istraživanja bit će onoliko životni koliko su sposobni i motivirani nastavnici/istraživači. Zato je nezaobilazan razlog reforme stvaranje poticajnoga institucionalno-financijskoga okvira za kvalitetnoga nastavnika/istraživača prema međunarodno usporedivim kriterijima.

2. Europske statistike: zaostajanje Republike Hrvatske u 21 stoljeću, osobito nakon 2008.

EU za ostvarenje ključnih strateških ciljeva „bilancira“ potrebna financijska sredstva, čineći tako svoju strategiju održivom i izvedivom. Držeći se istih načela, EK redovito (godišnje) ocjenjuje pripravljenost svake članice, pa tako i Hrvatske, da svojom politikama ostvaruje nacionalne ciljeve i doprinese rastu kvalitete i konkurentnosti znanstvenih istraživanja i inovativnosti Europske unije.

U uvjetima pune međunarodne otvorenosti i članstva u Europskoj uniji koje podrazumijeva zajedničke politike (monetarnu, fiskalnu, carinsku, poljoprivrednu, migracijsku, trgovinsku i druge), nacionalni sustav znanosti i visokoga obrazovanja u okviru Europskoga istraživačkog prostora (ERA) i Europskoga prostora visokoga obrazovanja (EHEA), ima posebnu ulogu i odgovornost. One se odnose na potrebu neprekidnoga širenja kanala međunarodne komunikacije i suradnje u svim znanostima. To je pak preduvjet stalnog kritičkoga protipitivanja tuđih i vlastitih spoznaja i praksi kako bi se prepoznali, inovirali i redizajnirali procesi što potiču kreiranje razvojnih niša i oblikovanje modernoga nacionalnoga identiteta.

Hrvatska na začelje EU kolone

Komparativnom analizom podataka iz statističkih publikacija EU bjelodano je zaostajanje RH u 2000-ima, osobito nakon krize 2008. godine. Hrvatska se nalazi uglavnom između 25. i 27. mjesta od donedavnih 28 članica EU prema svim bitnim elementima znanstvene politike: znanstvenoj produktivnosti mjerenoj međunarodnom vidljivošću i citirano-

šću, broju istraživača u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE), inovativnosti i broju patenata, broju i razvijenosti istraživačkih jedinica u gospodarskim subjektima, izdvajanjima poslovnog sektora za istraživanje i razvoj, nacionalnim javnim/proračunskim izdvajanjima.

Narečeno rezultira osobito zabrinjavajućom činjenicom prema kojoj je hrvatska znanost „zarobljena“ u tzv. niskoj ravnoteži odnosno ravnoteži pri relativno visokom stupnju „nezaposlenosti“ znanstvenih resursa. Prema međunarodnim analizama (časopis Nature 2014) Hrvatska, na općenito niskoj razini ukupnih ulaganja, relativno efikasno ulaže u znanost. Dakle relativno mali broj radova objavljen s još manje uloženi financijskih sredstava daje rezultat nešto iznad prosjeka. Valja istaknuti kako su vrlo rijetke zemlje koje politiku rezanja javnih izdataka odnosno „tvrdih proračunskih ograničenja“ primjenjuju na obrazovanje i znanost, jer su svjesne da je to rezanje (razvojnih) „grana“ na kojima (nacionalna) ekonomija „sjedi“.

Hrvatski i EU trendovi znanstvenih istraživanja

Europska je unija identificirala

„velikih 5“ – Amazon, Apple, Facebook, Google, Microsoft, – kao „kralježnicu“ oporavka i nove razvojno-konkurentne dinamike SAD-a nakon krize 2008. Europski strateški „odgovor“ u području znanosti jest modeliranje platformi koje će ubrzati transformaciju evidentno kvalitetnoga znanstvenoistraživačkoga doprinosa u inovacijsku primjenu i nove tehnologije. Motor novoga razvoja su inter/multi/transdisciplinarna istraživanja kojima se integriraju STEM i DH (društveno-humanističko) područja u njegovu cjelovitu tehnološko inovacijsku podlogu i preduvjet. Vjerodostojnosti odlučnosti EU da promijeni stanje i podigne konkurentnost svojih znanstvenih istraživanja i inovacija, pridaje opredjeljenje da se izdvajanje za istraživanje i razvoj (I&R) od prosječnih oko 2% u 2014. U 2020-tim poveća na 3% BDP. Pored povećanja izdvajanja poslovnoga sektora to podrazumijeva da se nakon 2020. udvostruči proračun EU za razvoj i istraživanje.

Hrvatska se sa 0,79% izdataka za I&R u 2014. nalazi na 25. mjestu između 28 članica EU. Hrvatska se sa 1,03% izdataka za I&R u 2004. nalazila na 16. mjestu iz-

među 28 članica EU. Hrvatska je jedina članica EU koja je u desetljeću 2004-2014 smanjila ukupan iznos izdvajanja za I&R od 345 na 340 milijuna €.

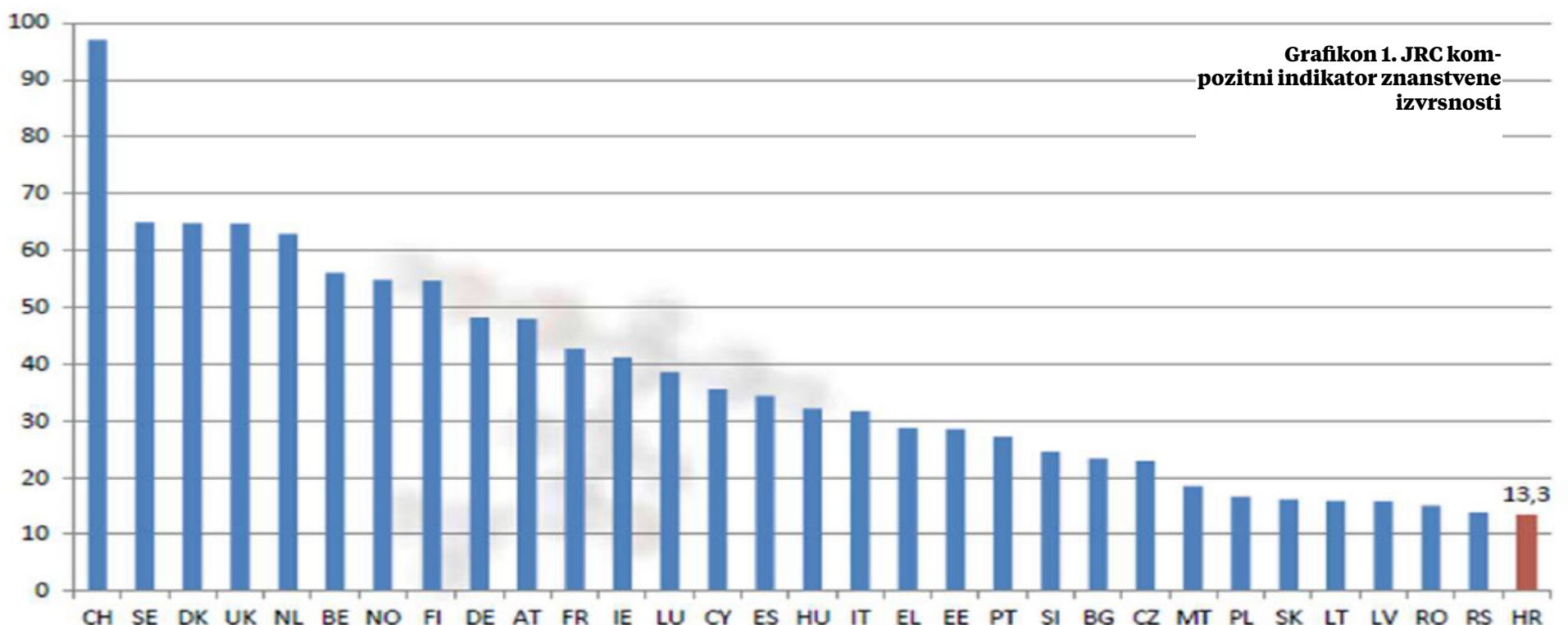
Znanstvenoistraživačke politike RH i Europske komisije

EU za ostvarenje nekolicine ključnih strateških ciljeva „bilancira“ konkretna potrebna financijska sredstva, čineći tako svoju strategiju održivom i izvedivom. Držeći se istih načela, Europska komisija (EK) redovito (godišnje) ocjenjuje pripravljenost svake članice, pa tako i Hrvatske, da svojom politikama ostvaruje nacionalne ciljeve i doprinese rastu kvalitete i konkurentnosti znanstvenih istraživanja i inovativnosti Europske unije.

Europska komisija konstatira kako je zaostajanje hrvatskoga sustava I&R za ostalim članicama EU uvelike rezultat oskudnih javnih ulaganja, a potom i fragmentiranosti hrvatskih institucija visokoga obrazovanja, nedostatka poticaja za karijere istraživača, zanemarivanja relevantnosti internacionalizacije hrvatske znanstvene i inovacijske arene.

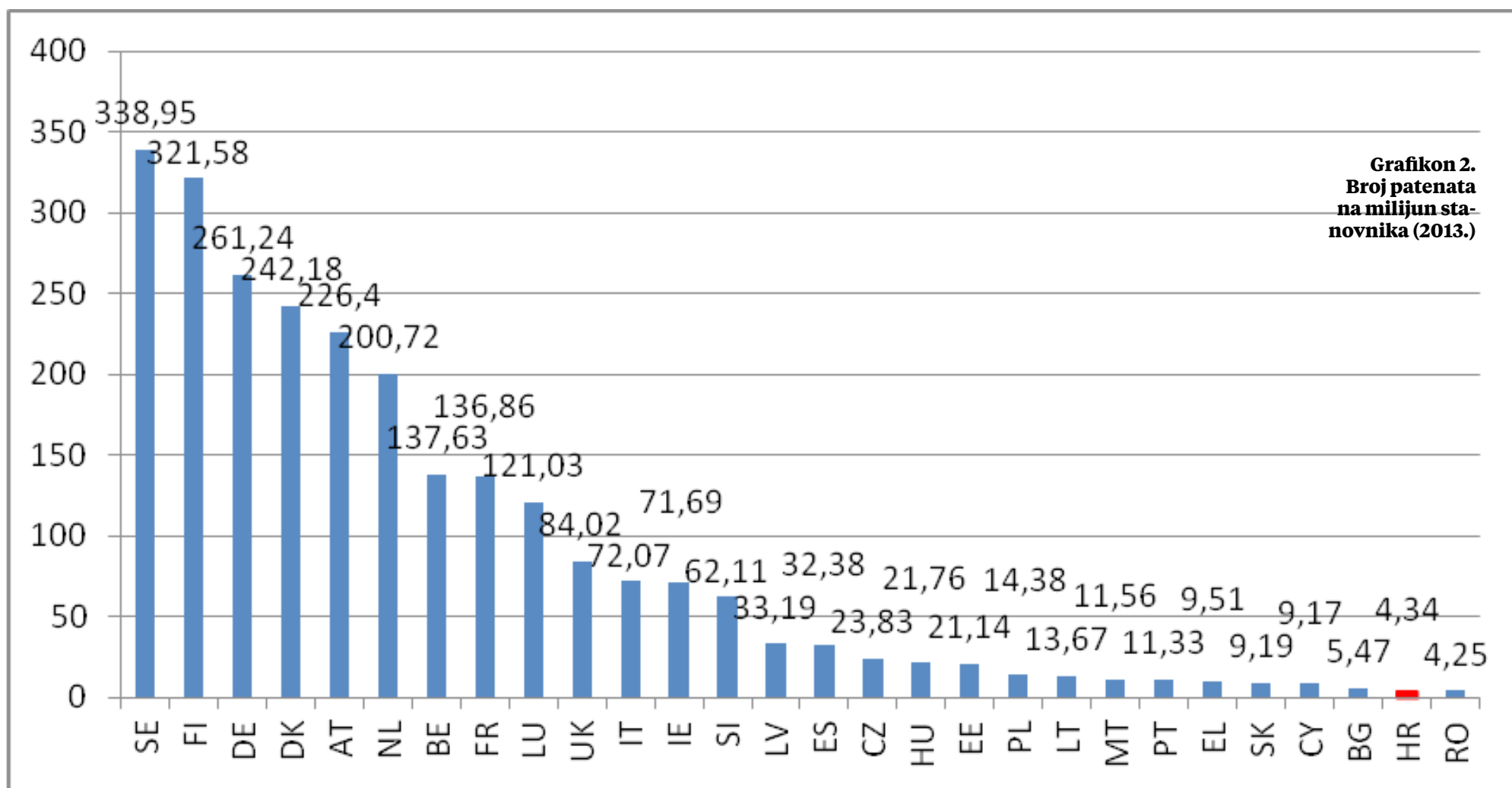
Trendovi izdataka potvrđuju

HRVATSKA SE SA 0,79% IZDATAKA ZA I&R U 2014. NALAZILA NA 25. MJESTU IZMEĐU 28 ČLANICA EU. NO SA 1,03% IZDATAKA ZA I&R U 2004. NALAZILA SE NA 16. MJESTU IZMEĐU 28 ČLANICA EU. HRVATSKA JE JEDINA ČLANICA EU KOJA JE U DESETLJEĆU 2004-2014 SMANJILA UKUPAN IZNOS IZDVAJANJA ZA I&R OD 345 NA 340 MILIJUNA €.

Grafikon 1. JRC kompozitni indikator znanstvene izvrsnosti

Grafikon 2.
Broj patenata na milijun stanovnika (2013.)

Izvor: Eurostat, Prijave patenata Europskom uredu za patente (EPO),

redosljed uzroka hrvatskoga zaostajanja, koji na prvo mjesto stavlja javno financiranje. Hrvatski izdaci (2005) za I&R od 72,5€ po stanovniku bili su za 5,6 puta (560%) niži od EU prosjeka od 408,6€. Deset godina poslije (2014.), hrvatskih 80 € bilo je 7 puta niže (700%) od prosjeka EU od 558,4 € (Tablica 2.)

Dosad izloženi raskoraci Hrvatske u odnosu na znanstveno obrazovne politike gotovo svih

snošti, koji je sintetski pokazatelj broja izvrsnih članaka, međunarodnih patenata i ERC grantova po stanovniku (Grafikon 1.).

Veliko značenje pojedinih elemenata kompozitnoga indikatora (vrhunska znanost i ERC projekti/grantovi inovacije i projekti/grantovi (Obzor 2020) traži njihovu pojedinačnu analizu.

Vrhunska znanost
Vrhunsku znanost čini posto-

dukciju (broj publikacija). To je svakako veliki neuspjeh. Istodobno Hrvatska je u istom razdoblju povećala znanstvenu produktivnost (isti broj publikacija s manje sredstava). Isti rezultat s gotovo ¼ nižim udjelom izdataka za I&R nije zanemariv uspjeh. No on upućuje na dostignutu graničnu efikasnost sustava odnosno iscrpljivanje unutarnjih rezervi i žurno potrebnih poticajnih financijskih i institucionalnih reformi. Situacija stagnirajuće vrhunske znanstvene „proizvodnje“ uz rastuću - „produktivnost“, snažno se negativno reflektira na međunarodnu konkurentnost. Nedovoljna visokocitirana znanstvena produkcija transformira se u činjenicu kako je Hrvatska nositelj tek dvaju vrhunskih ERC grantova/projekata. Usporedbe radi, Slovenija i Litva imaju po 1, Finška 56, a Belgija 100.

Inovacije

Relevantna analiza niske inovativnosti i malog broja inovacija u Hrvatskoj, nužno mora početi od potražnje gospodarskih subjekata za I&R i inovativnim aktivnostima. Potražnja je pak uvelike zadana strukturom odnosno ekonomskom/financijskom snagom poduzeća da ulažu u I&R i ustrojavaju vlastite istraživačke jedinice. Ona u Hrvatskoj iznosi niskih 0,38% BDP-a, stavljajući nas na 24. mjesto u EU, „ispred“ Latvije, Cipra i Rumunjske. Tehnološki zaostale i u prosjeku usitnjene hrvatske tvrtke objektivno ne mogu snositi troškove istraživanja i razvoja. Tome u prilog govori podatak kako se iznosom od oko 500 milijuna kuna subvencija odnosno poreznih olakšica za I&R koristi 160 do 190 tvrtki. Međutim, svega je 10 do 15 tvrtki u Hrvatskoj s vlastitim istraživačkim centrima, sposobnima sustavno emitirati

inovacije. To zorno potvrđuju podaci prema kojima šest kompanija koristi 72% odnosno blizu ¾ od spomenutih 500 milijuna kuna, pri čemu 2 multinacionalne kompanije koje posluju u Hrvatskoj koriste 67% odnosno 2/3. Među bitnim uzrocima poslovno-organizacijske insuficijentnosti hrvatskih tvrtki za intenzivniju inovativnu aktivnost jest činjenica kako je Hrvatska umjesto „prirodne tercijarizacije“ i relativne deindustrijalizacije doživjela drastičnu i naglu apsolutnu deindustrijalizaciju bez potrebnoga restrukturiranja i modernizacije. Strategija pametne specijalizacije (S3) to posredno evidentira u niskoj zaposlenosti od 5000 do 10000 ljudi u 5 ključnih sektora novoga inovativnoga razvoja. Posljedice niske tehnološke razine i ovakva stanja potražnje poslovnoga sektora za inovativnom aktivnošću među ostalim su i samo 4,34 patentne prijave na milijun stanovnika, što Hrvatsku stavlja na pretposljednje (ispred Rumunjske) mjesto među članicama EU. Tu su i visoki troškovi kao posljedice niskog intenziteta inovacijske aktivnosti što se očituje u četiri puta višim hrvatskim troškovima u odnosu na njemačke, odnosno četiri puta višim po patentu u SAD-u (Grafikon 2.).

Učinci nezadovoljavajućeg broja inovacija

Povratan učinak narečene inovacijske slike i njezinih uzroka relativno je niska pozicija u globalnoj konkurentnosti, koja je pak u skladu s ekonomskom snagom nacionalne ekonomije. Hrvatska se po ekonomskoj snazi odnosno prema vrijednosti BDP-a iskazuje u američkim dolarima prema nominalnom tečaju nacionalnih valuta prema trima svjetskim listama (Međunarodni monetarni fond - IMF, Svjetska banka - WB

i Ujedinjeni narodi - UN) nalazi između 76. i 78. mjesta. To mjesto gotovo u cijelosti odgovara 74. mjestu prema Globalnom indeksu konkurentnosti Svjetskoga ekonomskoga foruma. Tu „ravnotežnu“ sliku narušava nizak (106.) rang u inovacijama unutar Globalnoga indeksa konkurentnosti kao „potvrda“ nepovoljne inovacijske aktivnosti. Najveći „doprinos“ inovacijskom rangu daje:

Vladina nabava naprednih tehnoloških proizvoda - 134 mjesto, Kapacitet za inovacije - 120, Suradnja znanosti i industrije u istraživanju i razvoju - 118, Ulaganje poduzeća u istraživanje i razvoj - 97, a slijede, Dostupnost znanstvenika i inženjera - 95 - i „najmanji“ problem Kvaliteta znanstveno-istraživačkih institucija

Uočeno stanje upućuje na potrebu „obrnutoga“ pristupa od uobičajenoga prema kojemu se potražnja gospodarstva i „unutarnja“ razvojna potreba poduzeća da održi i unaprijedi konkurentnost materijalizira u ulaganjima u I&R i rast inovacija. Hrvatska situacija zahtijeva, među ostalim, i (samo)osposobljavanje znanosti ne samo da čeka „narudžbe“ iz prakse, nego i da dodatnim transparentnim financiranjem „kreira“ potražnju za istraživačkim projektima koji unapređuju poslovanje i konkurentnost, okupljajući poduzetnike u centrima izvrsnosti, centrima kompetencije, znanstveno-tehnolojskim parkovima, klasterima, spin-off i spin-out pothvatima i drugim oblicima.

Ovako neizravno - „subvencioniranje“ - i podizanje konkurentnosti nacionalnoga gospodarstva predviđeno je i Strategijom pametne specijalizacije i dopušteno EU pravilima slobodne tržišne utakmice.

TREND OVI IZDATAKA POTVRĐUJU REDOSLIJED UZROKA HRVATSKOGA ZAOSTAJANJA, KOJI NA PRVO MJESTO STAVLJA JAVNO FINANCIRANJE. HRVATSKI IZDACI (2005) ZA I&R OD 72,5€ PO STANOVNIKU BILI SU ZA 5,6 PUTA (560%) NIŽI OD EU PROSJEKA OD 408,6€. DESET GODINA POSLIJE (2014.), HRVATSKIH 80 € BILO JE 7 PUTA NIŽE (700%) OD PROSJEKA EU OD 558,4 €.

ostalnih članica EU rezultirali su decimviranjem ljudskih istraživačkih potencijala kao pretpostavkom i odlučujućim čimbenikom kvalitete i konkurentnosti. U 2016. godini Hrvatska je prema broju od 1,8 istraživača na 1000 stanovnika također na dnu EU ljestvice, jedino su Cipar i Rumunjska iza naše zemlje.

JRC indikator znanstvene izvrsnosti

Kombinacija dugoročno niskih ulaganja i posljedično maloga broja istraživača dovela je Hrvatsku na posljednje mjesto prema JRC indikatoru znanstvene izvrs-

ostalih članica EU rezultirali su decimviranjem ljudskih istraživačkih potencijala kao pretpostavkom i odlučujućim čimbenikom kvalitete i konkurentnosti. U 2016. godini Hrvatska je prema broju od 1,8 istraživača na 1000 stanovnika također na dnu EU ljestvice, jedino su Cipar i Rumunjska iza naše zemlje. tak objavljenih vrhunskih znanstvenih radova u odnosu na sve objavljene znanstvene radove. Prema tom indikatoru Hrvatska je (opet) na 25. mjestu s oko 4% od ukupnog broja znanstvenih publikacija objavljenih u 10% visoko citiranih znanstvenih publikacija. Kako vidimo, vrhunska znanstvena produkcija od 4% gotovo je konstantna tijekom petnaestak godina. Kada pak tako nepovoljan pokazatelj usporedimo s podatkom o padu udjela izdataka za I&R u BDP-u za 23% (od 1,03 na 0,79) i padu apsolutnoga iznosa od 345 na 340 milijuna eura, dobijemo potpuniju sliku. Hrvatska nije tijekom tih 15 godina povećala vrhunsku znanstvenu pro-

3. Primarni problem hrvatskog sustava je financiranje visokog obrazovanja i znanosti

Analizirajući učinkovitost hrvatskih ulaganja u znanost, Europska komisija upućuje na rezultirajuću nepovoljnu strukturu odnosno niski udjel izdataka za „infrastrukturne“ sektore u proračunskim izdacima, koji su preduvjet suvremenoga razvoja: „.....trendovi indiciraju da se udjel izdataka za promet i obrazovanje smanjio u razdoblju 2008. - 2015.“

Raščlanjujući učinkovitost hrvatskih javnih/proračunskih izdataka, Europska komisija oslanja na poredbeno Izvješće o znanstvenim, istraživačkim i inovacijskim performansama EU. EK naglašava kako su hrvatski rezultati u učinkovitosti korištenja kompatibilni odnosno u suglasju s rezultatima peer skupine zemalja (Poljska, Latvija, Slovačka,) dakle sa zemljama sa sličnim investicijama u znanost u odnosu na BDP. Međutim, u usporedbi s EU prosjekom Hrvatska ima vrlo slabe rezultate u kvaliteti znanstvenoga outputa jer među 10% svjetski najcitiranijih publikacija kao postotkom ukupnih znanstvenih publikacija ima 4,1 u odnosu na EU prosjek od 11,1. Spoznaja kako je hrvatska znanstveno-istraživačka produkcija „u skladu“ s „tranzicijskim“ susjedima u Srednjoj Europi, ali i kako kvalitetom zaostaje za EU prosjekom važna je za početnu ocjenu stanja kao i sugestija Europske komisije kako bez promjene u strukturi proračunskih izdataka u korist prometa i znanosti i obrazovanja, Hrvatska ne može ostvariti održivi rast.

Materinski i univerzalni znanstveni jezici

Zato je znanstveno-istraživačkoj produktivnosti Hrvatske kao male zemlje potrebno posvetiti dodatnu pozornost. Naime, kako javno izdvajanje za znanstvena istraživanja obuhvaća sva znanstvena područja, to stavlja u različiti položaj veće u odnosu na manje zemlje, odnosno „veće“ u odnosu na „manje“ jezike, u pojedinim znanstvenim područjima. U pojedinim znanstvenim područjima manje su zemlje odnosno njihove publikacije na materinskom jeziku od početka zakinite glede mogućnosti (konkurentnosti) publiciranja u svjetskim visoko citiranim časopisima. To se osobito odnosi na društvene i humanističke znanosti. Tako primjerice radovi koji se bave hrvatskim povijesnim, ekonomskim, pravnim ili sociološkim temama bitnima za hrvatski društveni, kulturni i gospodarski razvoj i nacionalni identitet i koji su pri tom objavljeni na hrvatskom jeziku, ne moraju biti zanimljivi široj svjetskoj znanstvenoj javnosti, pa je i mogućnost njihove objave u svjetskim časopisima u startu niža. No to se može odnositi i na prirodoslovno i/ili

Tablica 1. Rangiranje članica EU efikasnosti javnih ulaganja (GERDp) u znanstvena istraživanja $\frac{k_{GERDp}}{k_{GERDp}}$

	Zemlja	NGI- rang ¹	GERDp-rang	k_{GERDp}
1	Ujedinjeno Kraljevstvo	2	16	8,00
2	Njemačka	1	4	4,00
3	Italija	4	15	3,75
4	Francuska	3	9	3,00
5	Španjolska	5	14	2,80
6	Poljska	11	20	1,82
7	Mađarska	17	24	1,41
8	Belgija	8	11	1,38
9	Irska	16	22	1,38
10	Rumunjska	20	27	1,35
11	Bugarska	21	26	1,24
12	Hrvatska	19	23	1,21
13	Grčka	15	18	1,20
14	Slovenija	18	19	1,06
15	Cipar	26	25	0,96
16	Portugal	13	12	0,92
17	Nizozemska	6	5	0,83
18	Latvija	27	21	0,78
19	Slovačka	23	17	0,74
20	Austrija	10	6	0,60
21	Luksemburg	25	13	0,52
22	Češka	14	7	0,50
23	Litva	24	10	0,42
24	Estonija	22	8	0,36
25	Švedska	7	2	0,29
26	Finska	12	3	0,25
27	Danska	9	1	0,11

Izvor: obrada autora prema Global Nature indeks 2014 i Eurostat news release 209/2015

biotehničko područje kada istražuju pojave ili procese povezane sa specifičnostima hrvatskoga razvoja. To je za zemlju koja je kao Hrvatska relativno nedavno stekla punu nacionalnu slobodu i državnu samostalnost osobito značajno pitanje kojemu je potreban razuman i stručno uravnotežan pristup. Tako je u znanstvenoj produkciji važno biti međunarodno vidljiv i kvalitetu dokazivati objavom u visokocitiranim svjetskim časopisima, što podrazumijeva i objavljivanje na svjetskim (uglavnom engleskom) jezicima. No isto tako je iznimno važno objavljivati znanstvene radove i na hrvatskom jeziku kako bi se iznašli hrvatski termini za nove znanstvene pojave i procese. Jedino tako materinski jezik

ostaje - „živ“ - i ne tone u lokalno narječje. Takva zadaća - objave u vrhunskim svjetskim časopisima na svjetskim jezicima i razvoj visoko kvalitetne znanstvene produkcije na materinskom jeziku - mora biti uzeta u obzir pri međunarodnim usporedbama, a osobito se mora uzeti u obzir kada se utvrđuju politika i kriteriji financiranja znanstvenih istraživanja.

Efikasnost javnih ulaganja u znanstvena istraživanja

U tom je smislu podobna međunarodna analiza koja uspoređuje prirodne znanosti koje imajući uglavnom zajedničke (identične) predmete istraživanja, međusobno komuniciraju univerzalnim jezikom struke (nekoć latinskim, a

danas engleskim). Naime usporedbe su dodatno objektivizirane kada su baza usporedbe „objavljeni“ radovi u prirodnim znanostima (na engleskom jeziku) umjesto ukupne znanstvene produkcije koja uključuje i međunarodno „neobjavljive“ radove (na hrvatskom jeziku u društvenim znanostima).

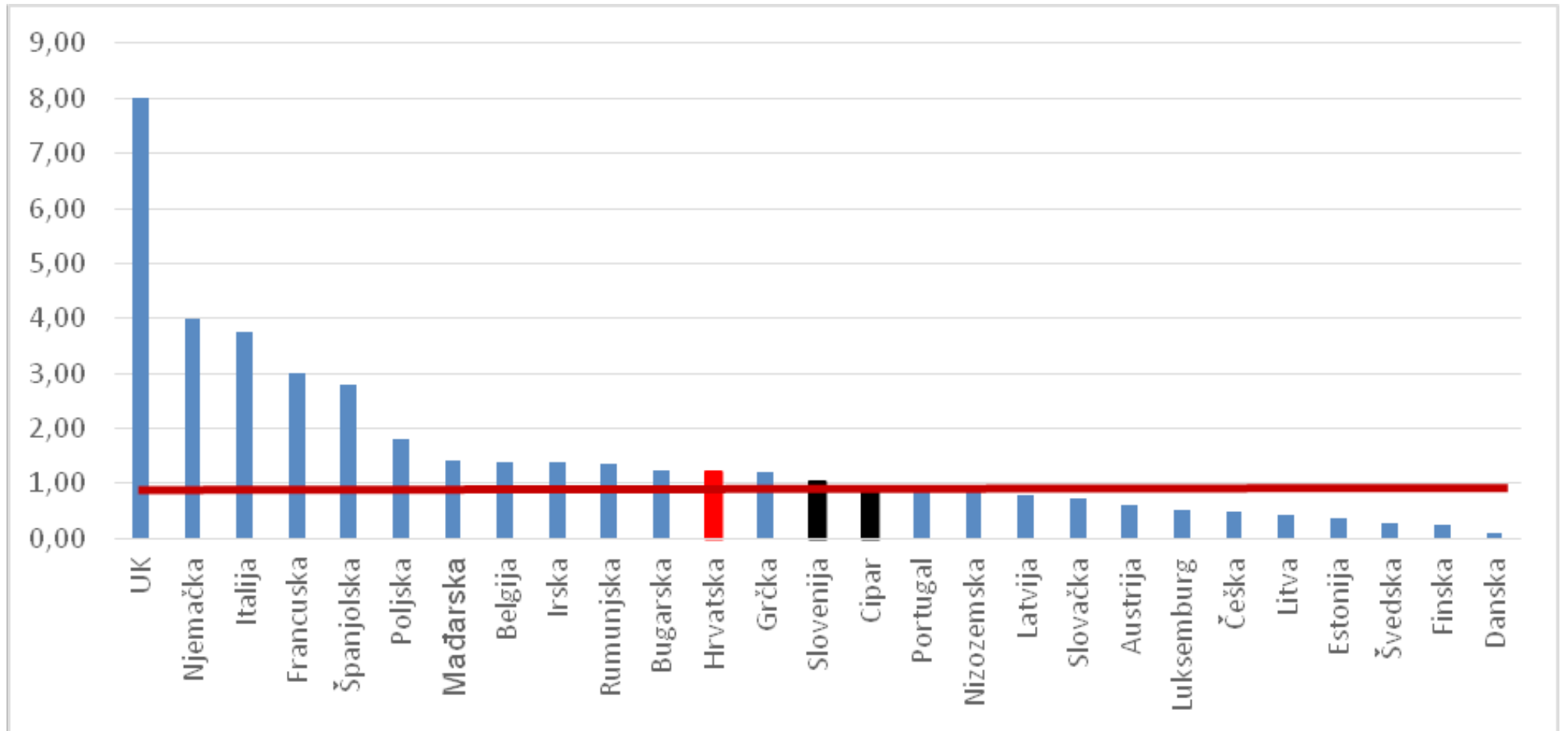
Takvu analizu poduzima svjetski visoko citiran časopis Nature objavljivanjem Nature Global Indexa (NGI), kojim se uspoređuje znanstvena kvaliteta i produktivnost 100 zemalja u prirodnim znanostima temeljem objavljenih radova u 68 najkvalitetnijih svjetskih časopisa u prirodnim znanostima. Pri tom se koriste dva pokazatelja. Prvi je Ukupan zbroj članaka („AC“ - article count). Drugi je „Ponderirani frakcijski zbroj“ (WFC - Weighted Fractional Count). WFC se koristi kako bi se izbjegao prenaplašen utjecaj članaka iz područja fizike i astrofizike. Naime, četiri časopisa iz tih disciplina objavljuju oko 50% svih radova u časopisima iz fizike - oko pet puta više od drugih disciplina. Stoga se podaci za astrofiziku i fiziku prikupljaju na isti način i njima se pridružuje jedna petina pondera (0,2) koja se pridružuje ostalim člancima. NGI 2014, koji za 2013 rangira 100 zemalja prema vrijednosti WFC-a, stavlja Hrvatsku na 43. mjesto s vrijednošću AC-a od 105 i WFC-a od 22,66. Kako bismo usporedili efikasnost objavljenih istraživanja Hrvatske i ostalih članica EU prilagodili smo tablicu NGI-ja (tablica 1.) samo za zemlje članice EU, među kojima je Hrvatska rangirana na 19. mjesto. Istodobno, prema statistici EU Hrvatska se s udjelom javnih bruto izdvajanja za istraživanje i razvoj (GERDp-Gross Expenditure for Research & Development - public) od 0,4% BDP-a nalazi na 23 mjestu među članicama EU. Koeficijent efikasnosti javnih ulaganja u znanost i istraživanja polazi od pretpostavke da je njegova

MANJE SU ZEMLJE ODNOSNO NJIHOVE PUBLIKACIJE NA MATERINSKOM JEZIKU OD POČETKA ZAKINUTE GLEDJE KONKURENTNOSTI PUBLICIRANJA U SVJETSKIM VISOKO CITIRANIM ČASOPISIMA ŠTO SE OSOBITO ODNOSI NA DRUŠTVENE I HUMANISTIČKE ZNANOSTI

jedinična vrijednost prema kojoj je rang izdvajanja jednak rangu u Nature globalnom indeksu, „normalna“ ili očekivana vrijednost. Svaka vrijednost veća od 1 čini izdvajanje efikasnim pa što je koeficijent viši to je ulaganje (izdvajanje) efikasnije. Obrnuto, što je koeficijent niži od 1 odnosno bliži nuli, to je ulaganje neefikasnije. Jedinična efikasnost prikazana je crvenom crtom. Takvoj su efikasnosti najbliži Slovenija (rang prema NGI 18 a prema javnim ulaganjima GERDp ima rang 19) te Cipar (NGI rang 26 a GERDp rang 25). Te su zemlje prikazane crnim stupcima. Pojednostavljeno, njihov rang prema Nature indeksu gotovo odgovara rangu prema udjelu izdvajanja za I&E u bruto domaćem proizvodu. Plavi stupci lijevo od jediničnih vrijednosti („crnih“ stupaca Cipra i Slovenije) predstavljaju zemlje koje financijski efikasno ulažu, dok stupci desno predstavljaju zemlje koje financijski neefikasno ulažu u znanstvena istraživanja. Prema tom pokazatelju, Hrvatska s oskudnim ulaganjima relativno efikasno ulaže (21% iznad jedinične vrijednosti, „crveni“ stupac) i zauzima 12 mjesto prema financijskoj efikasnosti ulaganja među članicama EU u prirodnim znanostima. (Grafikon 8)

DRŽAVNI PRORAČUN POVEĆAN JE ZA 8,5%, PRORAČUN MZO-A ZA VISOKO OBRAZOVANJE I ZNANOST UNJEMU JE SMANJEN 4,5%, A BROJ STUDENATA NA FAKULTETIMA POVEĆAN JE ZA 11,6 %.

10 000 U SUSTAVU ISTRAŽIVAČKI AKTIVNIH DOKTORA ZNANOSTI ČINI OKO 0,25 % ILI ¼ POSTOTKA HRVATSKOGA STANOVNIŠTVA. OVAJ BROJČANO SIĆUŠAN A FORMALNO NAJOBRAZOVANIJI SEGMENT HRVATSKOGA PUČANSTVA NOSI NAJVEĆU DRUŠTVENU ODGOVORNOST ISTOGA ŠTO TIH 10 000 DOKTORA KOŠTAJU HRVATSKO DRUŠTVO ČITAVIH 55 MILIJARDA KUNA: 20 GODINA ŠKOLOVANJA - 5 MILIJARDA, 20 GODINA RADNOGA ISKUSTVA - 36 MILIJARDA 728 000 M² NASTAVNO OPREMLJENOG PROSTORA - 13,5 MILIJARDA KUNA.

Odgovornost znanosti i obrazovanja

Značenje osobito visokoga obrazovanja za opstanak i prosperitet hrvatskoga i svakoga drugog društva čini odgovornost polazištem ocjene stanja. Tu odgovornost čine dvije komponente. Prva je individualna odgovornost prema investitorima i snositeljima rizika izbora obrazovnog programa-struke i zapošljivosti odabrane kvalifikacije. Druga je društvena odgovornost za kvalitetu ishoda učenja i njihov utjecaj na opstojnost i društveni, gospodarski, kulturni i umjetnički boljitak vlastite države i njezine međunarodne civilizacijske stečevine.

Individualna odgovornost.

Hrvatski su porezni obveznici praktično jedini investitori kojima je znanstvena zajednica visokoga obrazovanja odgovorna i za koga „proizvodi“. Dakle sadašnji i donedavni zaposlenici, koji se najmanje tri puta pojavljuju kao investitor u sustav znanosti i visokoga obrazovanja; Prvi put kao sadašnji (oko 1,400.000 ili donedavni oko 1,100.000) zaposlenici/umirovljenici odnosno proizvođači-stvaratelji koji iz svojega dohotka obvezno izdvajaju i doprinose za obrazovanje (u što je uključena i znanost);

Drugi put njih oko 2,500.000 s obiteljima kada kao zadnji potrošači u lancu plaćaju puni iznos PDV-a za kupljenu robu i usluge, iz čega se također proračunski ulaže i u znanost i visoko obrazovanje;

Treći put kao skrbnici koji studentu osiguravaju životne uvjete (stanovanje i druge egzistencijalne potrebe u razdoblju investiranja-obrazovanja), osiguravajući mu „početak“ na povrat od ulaganja u obrazovanje.

Ukratko, oni su tvorci platežno sposobne potražnje za obrazovnim programima. Zato su načelno njihove preferencije glavni i tržišni i društveni signal za formiranje ponude a time i prvi bitan kriterij utvrđivanja upisnih kvota. Onaj tko plaća ima pravo izbora.

Ti isti porezni obveznici praktično su (kao roditelji i njihova djeca studenti) jedini „potražitelji/potrošači“ obrazovnih programa, a time i jedini snositelji rizika zapošljivosti struke i kvalifikacije koju su stekli i to dva puta: prvi put obiteljski financirajući individualne egzistencijalne troškove tijekom razdoblja nezaposlenosti te drugi put - doprinosom za nezaposlene, financirajući opće troškove nacionalne nezaposlenosti.

Za ocjenu stanja u sustavu važno je naglasiti kako ni sveučilišta ni njihovi nastavnici, ni zavodi za zapošljavanje ni njihovi stručnjaci, ni MZO i njegovi zaposlenici, pa ni poduzetnici i njihove trenutačno iskazane potrebe, ne snose nikakvu materijalnu ili moralnu odgovornost za moguću nezaposlenost. Pojednostavljeno: onaj tko snosi rizik ima slobodu (informiranoga) riskiranja u izboru budućega zanimanja i zato ta sloboda izbora mora biti evidentirana i u kriterijima financiranja prema programskim ugovorima.

Društvena odgovornost. Oko 10 000 u sustavu istraživački aktivnih doktora znanosti čini oko 0,25 % ili ¼ postotka hrvatskoga stanovništva. Uz sve mane i vrline, to je „elita“ na kojoj počiva velika stručna odgovornost dostizanja životnih uvjeta razvijenoga dijela Europe u razumnom roku radnoga vijeka sljedeće generacije. Među ostalim, odgovornost proizlazi i iz triju razloga koji se ukupno mogu procijeniti na oko 55 milijarda kuna:

20 godina školovanja - 5 milijarda kuna. Prosječno 20 godina školovanja doktora znanosti društvena je investicija od oko 500.000 odnosno ukupno oko 5 milijarda kuna; 20 godina radnoga iskustva - 36

milijarda kuna. Prosječno 20 godina radnoga iskustva doktora znanosti s prosječnim (proračunskim) mjesečnim bruto primanjima od 15.000 kuna društvena je investicija od ukupno oko 36 milijarda kuna;

728 000 m² nastavno opremljenog prostora - 13,5 milijarda kuna. Evidentiranih 728 000 m² nastavno opremljenoga prostora (po cijeni od prosječno 18,5 tisuća kn/m²) društvena je investicija od oko 13,5 milijarda kuna.

Ovaj brojčano sićušan a formalno najobrazovaniji segment hrvatskoga pučanstva zato je intelektualno i stručno najodgovorniji za formuliranje razvojnih izbora.

Dinamika hrvatskoga visokoga obrazovanja

Hrvatsko državno osamostaljenje i stvaranje suverene demokratske države nakon 1990., stvorili su povoljno okruženje za razvoj visokoga obrazovanja. Broj studenata više je nego udvostručen: od gotovo 70 000 na 157 000. Uspješnost studiranja također je povećana. Broj studenata koji diplomiraju je utrostručen: od 10 tisuća na više od 33 tisuće. Broj doktora znanosti i doktorskih kandidata povećan je za 53%. Osobito je dojmljiv obuhvat stanovništva u studentskoj dobi (19 - 23) tercijarnim

obrazovanjem, koje je poraslo od 1/5 (22%) na gotovo 2/3 (64 %).

Učinjeni su iskoraci u kvaliteti prema rezultatima akreditacije visokih učilišta provedenoj prema međunarodnim sustavima kvalitete i temeljem nalaza međunarodnih recenzenata. Naglasak je na uglavnom zadovoljavajućoj kvaliteti programa i nastavnika, a nezadovoljavajući su međunarodna suradnja (mobilnost) i objavljivanje u inozemnim publikacijama.

Učinjen je i pomak u strukturi studija tako da je udjel studenata koji studiraju u društveno-humanističkom području u tom razdoblju smanjen s 59% na 54%. No treba napomenuti kako taj postotak uključuje, osim javnih koja se financiraju iz proračuna i privatna visoka učilišta. Privatna visoka učilišta kojima se broj studenata povećao za 46% u ovom razdoblju (od 10924 na 15 985) velikom su većinom programa u društveno-humanističkom području (oko ¾ studenata) gdje dominiraju programi poslovne ekonomije. Kada se to uzme u obzir tada se omjer javnog financiranja društvenih studija dodatno mijenja. Primjerice, na četirima „velikima“ javnima ekonomskim fakultetima (Osijek, Split, Rijeka i Zagreb) 2009. studiralo je 19.371 student, a 2014. godine 12.571 student. Odnosno, na tim je fakultetima 2014. bilo 35% manje studenata nego 2009. godine.

Potrebu kritičke analize pozitivnih rezultata visokoga obrazovanja valja staviti u kontekst izrazito nepovoljnih trendova u financiranju, koji osobito u razdoblju krize bitno utječu na kvalitetu tako i na položaj nacionalnoga sustava u europskome okruženju jer je:

Državni proračun povećan (+8,5%), proračun MZO-a za visoko obrazovanje i znanost u njemu je smanjen (-4,5%), a broj studenata na fakultetima povećan za 11,6 %.

4. Preduvjet održivog rasta je promjena strukture državnog proračuna u korist znanosti i visokog obrazovanja

Razvidnim postaje ne samo zaostajanje, nego i divergencija u odnosu na EU trendove kada je riječ o financiranju obrazovanja, osobito visokoga. Dugotrajnost niske razine financiranja ima razoran učinak na učinkovitost sustava, na modernizaciju i restrukturiranje hrvatskoga gospodarstva te na inovativnost i primjenu novih tehnologija

Učinjeno dakako nije niti izbliza dovoljno jer su u globalnim i europskim razmjerima također učinjeni golemi iskoraci kao posljedica svrstavanja obrazovanja i znanosti u „infrastrukturne“ prioritete o kojima u bitnome ovisi uspješan ukupni rast te osobito rast konkurentnosti.

Europska unija u svojim je stratejskim ciljevima (EU 2013.) među ostalim naglasila znanost i inovacije kao ključan razvojni čimbenik te prioritet podizanja razine obrazovanosti i kvalificiranosti stanovništva. U visokoj naobrazbi taj se cilj definira kao udjel od 40% tercijarno obrazovanih u strukturi radne snage u dobi od 25-65 godina, a negdje i više. Štoviše, rast udjela visokoobrazovanoga stanovništva vidi se kao jedan od bitnih elemenata izlaska iz krize 2008. godine, ali i kao bitan element dugoročnoga uspješnoga i održivoga rasta. Ekonomski najuspješnije zemlje EU-a poput Njemačke, u tom smislu najavljuju i povećanje javnih izdataka za visoku naobrazbu. Trenutačno je u razvijenoj dijelu EU-a udjel visokoobrazovanih u strukturi radne snage oko 30%, a u Hrvatskoj manji od 20%. Dakle, razvojne potrebe „ostatka“ EU diktiraju projekcije i strategije visokoga obrazovanja kojima se neprekidno povećava broj tercijarno obrazovanih stanovništva, iako razvijeni članice već i sada imaju gotovo dvostruko više tercijarno obrazovanih u strukturi radne snage od Hrvatske.

Nedostaje nam 400.000 visoko obrazovanih

Iz toga proizlazi jednostavna kvantifikacija: Hrvatska bi trebala imati oko 400.000 više tercijarno obrazovanih nego što ih trenutno ima da bi bila na razini od oko 35% njihova udjela u strukturi radne snage, koliko otprilike imaju razvijene članice EU-a. Uzroci takvog stanja mogu se dijelom pronaći u komponentama globalnoga rangiranja 50 nacionalnih sustava visokoga obrazovanja koje provodi Melburnski institut za primijenjena socijalna i ekonomska istraživanja, među kojima su 22 članice EU. Nacional-

	1991. - 1993.	2010. - 2011.
Ekstenzivna predavanja	54,2	47,4
Diskusije u predavaonicama	69,4	80,7
Kooperativno/grupno učenje	31,7	53,7
Učenje u praksi/studijska putovanja	19,8	23,4
Grupni projekti	21,6	30,4
Višekratna izrada pisanih radnih materijala	14,4	21,7

Izvor: Bok (2013:215)

Tablica 2. Strukturne promjene u metodama učenja na američkim sveučilištima od 1991. -2011. (% institucija u kojima se koriste pojedini oblici učenja)

ni sustavi šest članica EU (Cipar, Luksemburg, Latvija, Litva, Estonija, Malta), nisu rangirani među 50 najbolje rangiranih svjetskih sustava. Hrvatska je prema ukupnom rangu na 43. mjestu, pri čemu su Bugarska i Rumunjska iza nje, što znači da je između 28 članica EU, Hrvatska na 20. mjestu.

Ukupni rezultat je ponderiranja četiriju komponente:

Ishodi - Output (40 %) najznačajnija su komponenta (broj objavljenih znanstvenih radova -ukupno i po stanovniku), prosječan čimbenik odjeka, rangiranje prema Šangajskoj listi, obuhvat populacije u studentskoj dobi tercijarnim obrazovanjem, broj istraživača na milijun stanovnika, nezaposlenost tercijarno obrazovanih u odnosu na nezaposlene sa srednjim obrazovanjem u populaciji 25-64 godine. Upravo je prema toj najznačajnijoj komponenti Hrvatska rangirana na 34. mjesto znatno iznad ukupnoga ranga. Od članica EU iza nje su Bugarska, Rumunjska i Slovačka.

Povezanost - Connectivity (20 %) obuhvaća znanstveno-istraživačku vidljivost i odjek (webometrics visibility, webometrics transparency), udjel stranih studenata u tercijarnom obrazovanju, transfer znanja i udjel zajedničkih publikacija s istraživačima iz gospodarstva. Prema toj komponenti Hrvatska je rangirana na 40. mjesto. Od članica EU iza nje je Poljska, a kao kuriozitet i Rusija, Kina, Brazil i Indija (str 15). Dakle, ta dva kriterija „dižu“ rang Hrvatske iznad ukupnoga ranga, osobito najvažniji - ishodi. Okruženje - Environment (20 %)

obuhvaća kriterije autonomije i konkurentnosti (omjer javnih i privatnih obrazovnih institucija, udjel žena u studentskoj i nastavničkoj populaciji, kvaliteta podataka, pregled rezultata u financijskoj autonomiji u institucionalnom uređenju). Prema tome pokazatelju Hrvatska je rangirana na 44. mjesto. Od članica EU iza nje su Bugarska i Grčka-

Hrvatski, globalni i EU trendovi

Financiranje - Resources (20%) obuhvaća ključne financijske pokazatelje (javna/proračunska ulaganja kao postotak BDP-a, ukupna ulaganja u tercijarno obrazovanje kao postotak BDP-a, godišnji izdaci po studentu obračunati u USD prema paritetu kupovne moći - PPP, izdaci institucija tercijarnoga obrazovanja za I&R kao postotak BDP-a, izdaci u tercijarnom obrazovanju za I&R po stanovniku obračunati u USD prema paritetu kupovne moći. Prema tom pokazatelju Hrvatska se nalazi na 45. mjestu od 50 zemalja. Od izlistanih članica EU iza nje su Rumunjska i Bugarska.

Kako vidimo, ta dva kriterija „spuštaju“ rang Hrvatske ispod ukupnoga ranga, osobito zbog iznimno važne komponente -financiranja.

Rezultati analize „Universitas 21“ snagom kompleksnih pokazatelja upućuju na probleme koje je identificirala i prioritete koje je utvrdila EU. U području obrazovanja EU potpuno jasno upozorava kako će ulaganja u kreiranje Europskoga prostora obrazovanja - European Area of Educati-

on (EAE), što uključuje i stvaranje „mreže europskih sveučilišta“, tražiti „benchmark“ odnosno izdvajanje minimalno 5% BDP-a država članica za obrazovanje (od osnovnoga do visokoškolskoga). Hrvatska se, prema analizi UNESCO-a, s procijenjenih 2,6% BDP-a prosječnih izdvajanja za cjelokupan sustav obrazovanja, od osnovnoga do visokoga, u razdoblju 2005. -2012., nalazi na 24. mjestu od prikazane 31 zemlje. No među prikazanih 20 članica EU-a, Hrvatska je pretposljednja po visini relativnoga ulaganja u obrazovanje u tom razdoblju

Kao što vidimo, prema trima međunarodnim izvorima, financiranje visokoga obrazovanja i znanosti primaran je problem hrvatskog sustava. Prvi put u prethodnoj analizi ulaganja u znanstvena istraživanja i u I&R Europske komisije, odnosno Eurostata. Drugi ga put identificira sofisticirana analiza Universitas 21 rankinga. Treći put ga spominje analiza UNESCO-a. uspostavljeno dugotrajno funkcioniranje temeljem niske razine financiranja ima gotovo razoran učinak na učinkovitost sustava. Istraživački i obrazovni trendovi pokazuju ozbiljno zaostajanje

Time razvidnim postaje ne samo zaostajanje, nego i divergencija u odnosu na EU trendove kada je riječ o financiranju obrazovanja, osobito visokoga, koji s oskudnim ulaganjima u pravilu daje rezultate malo iznad prosjeka. Tako uspostavljeno dugotrajno funkcioniranje temeljem niske razine financiranja ima gotovo razoran učinak na učinkovitost sustava. Istraživački i obrazovni trendovi pokazuju ozbiljno zaostajanje Hrvatske s nespornim dugoročnim negativnim učincima na modernizaciju i restrukturiranje hrvatskoga gospodarstva te na inovativnost i apsorpcijski kapacitet u primjeni novih tehnologija.

Vulgarizacija školovanja za tržište rada

U strateškom je smislu za uspostavu učinkovitoga i potrebama gospodarskoga razvoja prisposobljenoga sustava visokoga

obrazovanja osobito štetna vulgarizacija potrebe za školovanju prema potrebama gospodarstva odnosno tržišta rada u dva smjera.

Vremensko razgraničenje ponude i potražnje na tržištu rada

Prvo, potrebe gospodarskih subjekata za obrazovnim profilima trebale bi se iskazati u njihovoj poslovnoj strategiji i razvojnim planovima za narednih 5-10 godina. Tako oblikovana potražnja mogla bi se onda uravnoteživati s ponudom obrazovnih profila, jer i školovanje budućih stručnjaka traje 4 - 7/9 godina. Međutim uparivati trenutačnu (kratkoročnu) potražnju za radom ovisnu o fazi poslovnoga ciklusa s ponudom koja traži ili 4 godine srednjega i/ili ukupno 7/9 godina srednjega i visokoga obrazovanja (kako se to sada nameće u dijelu tzv. sektorskih projekcija tržišta rada), ne pripada području racionalne ekspertize.

Druga je teza bitna za ocjenu stanja kako je za rast izvozne konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva potrebno reformirati tržište rada odnosno smanjiti cijenu rada. Na to se nadovezuje stav kako treba obrazovati više stručnjaka s (jeftinijim) srednjim obrazovanjem pa bi svega 50% srednjoškola trebalo nastavljati visoko obrazovanje. Teza kako će se stimuliranjem odnosno smanjenjem troškova rada postojeće gospodarske strukture povećati konkurentnost ima vrlo konkretne posljedice, ponajprije zadržavanje zastarjele gospodarske strukture koja konkurentnost preko 50% izvoza gradi na bruto satnici od 3,5 a neto od 2,5 eura. Kada se te satnice koje su bitno ispod standarda razvijanih članica EU povežu s troškovima hrvatskoga životnog minimuma (hrana, energenti) blizu njihova prosjeka, ne začuđuje odljev radne snage iz Hrvatske. Istodobno tehnološki i organizacijski zastarjelo gospodarstvo rezultira dugoročnim mjerljivim gubitkom konkurentnosti. U posljednjih 20 godina hrvatsko je gospodarstvo kumulativno uvezlo preko 150 milijardi USD roba više nego je

HRVATSKA BI TREBALA IMATI OKO 400000 VIŠE TERCIJARNO OBRAZOVANIH NEGO ŠTO IH TRENUTNO IMA DA BIDOŠLA NA SADAŠNJU RAZINU OD OKO 35% NJIHOVA UDJELA U STRUKTURI RADNE SNAGE, KOLIKO OTPRILIKE IMAJU RAZVIJENE ČLANICE EU-A.

izvezlo, što je 2,5 godišnji BDP. Nije problem u uvozu nego u višku uvoza nad izvozom. Programiranje sustava treba upraviti prema potrebama budućih zanimanja kao rezultata novih nastajućih tehnologija (FET) i aktualnoga modernoga europskoga tržišta rada, a tek manjim dijelom prema trenutačnim potrebama hrvatskoga tržišta rada.

Ponuda i potražnja tercijarnog obrazovanja

Konkretno stanje potražnje za tercijarno obrazovanim kvalifikacijama na hrvatskom tržištu rada pokazuje relativnu stabilnost i parcijalnu ravnotežu ponude i potražnje. Raspoloživi podaci dobrim dijelom osporavaju tvrdnje o nezadovoljavajućoj kvalifikacijskoj strukturi tercijarno obrazovanih, među kojima dominiraju društvene znanosti osobito ekonomske i pravne, posredno odgovarajući na dva pitanja. Pojednostavljeno, prvo je pitanje proizvodimo li (zbog prevelikoga broja studenata u društvenom i

humanističkom području) stručnjake za burzu umjesto za tržište rada? Odgovor je: Ne, ne proizvodimo. Naime, od 2010.-2017. hrvatski visoko-obrazovni sustav „proizvodi“ oko 32.000 diplomiranih studenata. Kao „proxy“ varijablu njihove zapošljivosti uzeli smo broj visoko-obrazovanih nezaposlenih bez radnoga staža. Ta kategorija zadovoljava juče interpretira zapošljivost onih koji imaju diplomu ali nemaju radno iskustvo, što su upravo diplomirani studenti prijavljeni na zavodima za zapošljavanje. Vidimo da taj broj varira s poslovnim ciklusom. „Zagrijavanjem“ krize 2012. godine taj se broj povećao s 6.908 na 10.222, čime je udjel nezaposlenih među diplomiranim povećan od 21% na 28%. „Raspamsavanjem“ krize 2014. zapošljivost je dodatno smanjena: bez posla je 32% odnosno 1/3 tercijarno obrazovanih. No „splašnjavanjem“ krize odnosno gospodarskim oporavkom u 2017. samo je 15% odnosno malo više od 1/6 tercijarno obrazovanih bez

posla godinu dana nakon diplome.

Drugo je pitanje proizvodi li visoko obrazovanje nezaposlenost umjesto rasta? I na ovo je pitanje odgovor: Ne, ne proizvodimo. U razdoblju krize 2010.-2012. dolazi do krupnih dinamičkih i strukturnih promjena. Broj nezaposlenih tercijarno obrazovanih porastao je za oko 50%. Istodobno je ukupan broj nezaposlenih porastao za gotovo 18%. To je rezultiralo povećanjem udjela tercijarno obrazovanih nezaposlenih u ukupnoj nezaposlenosti na 2,9%, da bi 2014. dostigao 3,2%. No i ovdje „splašnjavanjem“ krize i umjerenim oporavkom taj je odnos u 2017. pao na 2,6%. Statistički dokumentiran odgovor na oba pitanja upućuje na tzv. cikličku nezaposlenost tercijarno obrazovanih prouzročenu stanjem poslovnoga ciklusa. Istodobno odgovor ne upućuje na tzv. strukturnu nezaposlenost tercijarno obrazovanih koja bi bila prouzročena neodgovarajućom strukturom ponude tercijarno obrazovanih struka i kvalifikacija.

Cjeloživotno obrazovanje

Pri tome sve te bitne elemente valja sagledati u novoj perspektivi cjeloživotnog obrazovanja. Sadašnje formalno visoko obrazovanje koje završava „prediplomskom“ kvalifikacijom prvostupnika, „diplomskim“ zvanjem magistra struke i poslijediplomskom titulom doktora znanosti, valja shvaćati kao po-

četne „karike“ u cjeloživotnom obrazovanju. Ubrzani tehnološki napredak i kontinuirane inovacije znatno -„skraćuju“- „valjanost trajanja“ pojedinoga zanimanja odnosno struke. Stoga valja uspostavljati sustav kojim će se postupno širiti obveza (za sada samo reguliranih profesija) obnavljanja, nakon određenog vremena, znanja i profesionalne licence. Valja pronaći odgovarajuće oblike obveze obnavljanja licence za obavljanje stručnih poslova i na ostale struke te ih povezati s cjeloživotnim obrazovanjem i potrebom tercijarno obrazovanih zaposlenika da u određenim vremenskim intervalima pohađaju kraće programe obnove znanja i (re)kvalifikacije u sustavu visokoga obrazovanja. Cjeloživotno obrazovanje treba omogućiti i vertikalnu mobilnost odnosno stjecanje novih znanja i kvalifikacija zaposlenih sa srednjom ili nižom spremom. **Metode učenja i mobilnost.** Izložena djelomična ocjena stanja sustava visokoga obrazovanja ponajprije upućuje na ključne probleme u sustavu koje valja adresirati da bi se ostvarili stvarno potrebni pomaci. To je dakako pitanje što treba učiti, kako u pojedinom kurikulumu inovirati, modificirati, preoblikovati i/ili napuštati postojeća i usvajati nova znanja? No jednako je važno pitanje kako učiti. I najsuvremeniji obrazovni sustavi poput američkoga suočeni su s velikim postotkom dugoga studiranja i napuštanja sveučilišta, osobito s

nezadovoljavajućim napretkom u usvajanju znanja na kraju u odnosu na početak studiranja. Uočena je neefikasnost osobito klasičnih predavanja u prenošenju znanja američkim studentima, jer se studenti netom nakon predavanja sjećaju manje od 50% informacija iznesenih tijekom predavanja, a 20% im ostaje u sjećanju tjedan dana poslije. Polazeći od saznanja kako predavanjima mogu efikasno prenositi informacije, ali ne i efikasno promicati (kritičko) razmišljanje i sposobnost rješavanja problemskih zadataka, istraživači pedagoških tehnika upućuju na kombinaciju predavanja s grupnim i individualnim rješavanjem problemskih zadataka, stimuliranjem kritičkoga mišljenja u manjim debatnim skupinama, interaktivnim zajedničkim učenjem i slično (Tablica 2.).

Suvremena nastava i potreba njenog paralelnog izvođenja na materinskom i svjetskim (engleskom) jezicima temeljna je pretpostavka internacionalizacije hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja. To se osobito odnosi na dolaznu mobilnost studenata koji žele steći diplomu. Takvih je studenata u Velikoj Britaniji, na Cipru i u Austriji više od 15%, a Hrvatska je na samom začelju - samo 0,6%. Povoljnija je situacija s odlaznom mobilnosti studenata koji stječu diplomu izvan matične zemlje. Hrvatska se s odlaznom mjobilnošću od 4,4% nalazi na 16. mjestu od 28 članica EU.

5. Glavne zadaće: unapređenje kvalitete, internacionalizacija i izgradnja hrvatskog kao znanstvenog jezika

Osnovni ciljevi zakona su unapređenje individualne kvalitete znanstvenoga i nastavničkoga rada te kvalitete nastavnih i istraživačkih programa i njihove povezanosti s praksom, kvalitetnije nastavno-znanstvene institucije te učinkovitije upravljanje sustavom znanosti i visokoga obrazovanja.

Za unapređenje kvalitete znanstvenoga i nastavnog rada najvažniji je nastavnik koji je sposoban prenositi znanje i osobito poučavati kako učiti i istraživati. On je ključni provoditelj reforme i zato je za kvalitetnoga nastavnika i istraživača bitno stvoriti institucionalno-financijski okvir koji, među ostalim, čine:

- najmanje jedan objavljeni znanstveni rad godišnje u visoko rangiranom časopisu s pokrivenim troškom objave u otvorenom pristupu,
- za one koji nisu stekli nastavničku izobrazbu organizacijski i financijski osigurati jedan semestar pedagoško-metodičkoga obrazovanja prije izbora u znanstveno-nastavno zvanje,
- financijski osigurati povećanje broja nastavnika-istraživača i suradnika te suradnju s gospodarstvom praksom u hrvatskim gospodarskim subjektima, znanstvenim centrima izvrsnosti, centrima kompetencije, znanstveno-tehnolojskim parkovima, institucijama, stručnim tijelima, ugrađenu u nastavno-istraživačko opterećenje prema kolektivnom ugovoru
- ugovoriti i financijski osigurati najmanje jedan semestar usavršavanja na uglednim inozemnim znanstvenim institucijama prema rangu/mjerilima u svakom znanstvenom području, ugrađenom u nastavno-istraživačko opterećenje prema kolektivnom ugovoru i odgovarajuće povećanje broja nastavnika-istraživača i suradnika,
- osigurati sredstva za osposobljavanje nastavnika za digitalizirane metode poučavanja, nastavnoga materijala i interaktivnu virtualnu i klasičnu komunikaciju sa studentima,
- načelno tretirati sadašnje razine nastav-

ničkih plaća kao početni fiksni dio te osigurati varijabilnih 25-30% za izvrsnost znanstvenih i/ili nastavnih rezultata.

Navedene ciljeve prilagoditi/povećati za znanstvena radna mjesta bez nastavnih obveza u javnim znanstvenim institutima.

Transparentnost i učinkovitost

Trenutačno je u hrvatskom sustavu visokoga obrazovanja zaposleno ukupno 7579 nastavnika (2598 redovitih profesora i redovitih u trajnom zvanju, 1836 izvanrednih profesora, 3245 docenata). Uz stručna povjerenstva njihov izbor u znanstvena zvanja provode 22 znanstvena i jedan umjetnički matični odbor s ukupno oko 250 članova redovitih profesora. Matični odbori provode ukupno oko 1000-1200 izbora u sva znanstvena zvanja. To znači da član matičnoga odbora kao izvjestitelj godišnje prosječno analizira 4-5 izbora u znanstvena zvanja. Relativno mala hrvatska znanstveno-nastavna zajednica treba stalno podizati kvalitetu i poticati znanstveno napredovanje podižući kriterije međunarodno vidljive i nacionalno relevantne znanstvene izvrsnosti. Zato se u zakonu, sukladno SOZT, predlaže razrada isticazinskoga (peer-review) sustava. Kako bi se osigurala objektivnost i kompenzirala bitno različita veličina znanstveno-nastavne zajednice na pojedinim hrvatskim sveučilištima, uspostavlja se dvostruki isticazinski (peer-review) sustav. U prvom krugu njega čine stručna povjerenstva, koja uključuju i mo-

gućnost inozemnih vanjskih članova. U drugom krugu to su matični odbori. Kontinuirano podizanje kriterija znanstvene izvrsnosti osigurava se periodičnim podizanjem uvjeta za izbor u pojedina zvanja, na temelju međunarodne vidljivosti znanstvenoga napredovanja i inovativnosti, u odgovarajućem pravilniku, koji treba dodatno vrednovati međunarodno iskustvo i sudjelovanje u kompetitivnim projektima.

Izbor na znanstveno radno mjesto

U prijedlogu je preciziran prijevremeni izbor u zvanja, kao i izravni izbor u znanstvena zvanja viša od znanstvenoga suradnika za osobe koje dolaze iz inozemstva. Glede postupka izbora, jasno je propisano da sastavnice i sveučilišta provode dio postupka za koji su ovlaštene te daju mišljenje i prijedlog, a konačan izbor provodi odgovarajući matični odbor. Precizirani su i skraćeni rokovi, kao i posljedice za njihovo prekoračenje. Transparentno i precizno propisani su postupci oduzimanja zvanja odnosno potvrde umjetničke komponente glede povreda etičkih kodeksa.

Pojednostavljen je način izbora na znanstveno radno mjesto. Ponajprije, više se ne traži objava natječaja u dnevnom tisku da bi se izbjegli nepotrebni troškovi. Zatim, uvodi se obveza svih znanstvenih organizacija da donesu opći akt kojim će propisati kriterije za izbor između više pristupnika. Ti su kriteriji iznimno važni jer skraćuju postupak u slučaju da se na natječaj javi osoba koja nema proveden izbor u znanstveno zvanje s obzirom na to da će se postupak izbora

takve osobe u zvanje provesti isključivo ako je najbolji kandidat. Tim rješenjima potiče se i dolazak odnosno odabir novih znanstvenika iz druge institucije, gospodarstva i osobito iz hrvatske dijaspe. Dodatno, kao prednost za izbor uvodi se doktorsko ili poslijedoktorsko usavršavanje od najmanje šest mjeseci u inozemstvu. Uvodi se pravna zaštita protiv odluke o izboru pristupnika na znanstveno radno mjesto pred nadležnim sudom za radne sporove. Detaljnije se uređuje i prijevremeno napredovanje (izbor na više znanstveno radno mjesto nakon tri godine). Prilikom sklapanja ugovora o radu propisuje se obveza izbora na više radno mjesto s mogućnošću jednoga reizbora. Ako se i nakon reizbora osoba ne izabere na više radno mjesto, prestaje joj ugovor o radu ili ako u postupku reizbora znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta ne prihvati pozitivno izvješće stručnoga povjerenstva ili prihvati negativno izvješće o radu. Sukladno općim trendovima, rok za odlazak u mirovinu pomiče se na 67 godina, odnosno znanstveniku u javnom znanstvenom institutu istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 67 godina života prestaje ugovor o radu zbog odlaska u mirovinu. Od toga pravila postoje dvije iznimke: ako za znanstvenikom postoji potreba, što utvrđuje ravnatelj, i pristupnik zadovoljava kriterije izvrsnosti, što utvrđuje Vijeće javnih znanstvenih instituta, uz pribavljeno mišljenje znanstvenoga vijeća javnoga znanstvenoga instituta. Treba istaknuti da mogućnost produženja na teret državnoga proračuna postoji samo za osobe

u najvišem zvanju i na maksimalno tri godine. Druga iznimka odnosi se na situaciju ako su sredstva za plaću osigurana iz namjenskih sredstava za znanstvene ili stručne projekte ili iz vlastitih sredstava.

Napredovanja i izbori u visokom obrazovanju

U sustavu visokoga obrazovanja uvele bi se slične promjene glede sustava napredovanja i produženja radnog odnosa, kao i u sustavu znanosti. Nacrtom se predlažu slična rješenja kao i za osobe u znanstvenim organizacijama. Ponajprije, uvodi se kao pravilo da je pri izboru u znanstveno-nastavno zvanje docenta prednost pri izboru doktorsko ili poslijedoktorsko usavršavanje od najmanje šest mjeseci na drugoj instituciji. Ostaje se na petogodišnjim razdobljima koja osoba mora provesti u nekom znanstveno-nastavnom zvanju odnosno radnome mjestu, ali se preciznije propisuje kada se može provesti prijevremeni izbor. Posebno se propisuju uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta. Kao i za znanstvene organizacije, briše se obveza objave javnoga natječaja u dnevnom tisku i propisuje se jasno tko provodi izbore u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta: sveučilište kod institucionalno integriranih sveučilišta, a sastavnica sveučilišta kod funkcionalno integriranih sveučilišta. Odluku o raspisivanju javnoga natječaja donosi sveučilište kod institucionalno integriranih sveučilišta, odnosno sastavnica sveučilišta kod sveučilišta koja su funkcionalno integrirana, uz prethodnu suglasnost sveučilišta, u skladu sa statutom sveučilišta i statutom sastavnice. Uvodi se obveza donošenja kriterija za izbor između više kandidata, a izbor u znanstvena zvanja provodio bi se u postupku izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja te odgovarajuća radna mjesta samo ako bi pristupnik koji nema proveden taj izbor bio najbolji

NAČELNO TRETIRATI SADAŠNJE RAZINE
NASTAVNIČKIH PLAĆA KAO POČETNI FIKSNI DIO TE
OSIGURATI VARIJABILNIH 25-30% ZA IZVRSNOST
ZNANSTVENIH I/ILI NASTAVNIH REZULTATA.

Sa sjednica Povjerenstva za izradu zakona

NACRTOM SE UKLANJA JEDAN OD NAJVEĆIH PROBLEMA SUSTAVA VISOKOG OBRAZOVANJA, A TO JE NEPOSTOJANJE MINIMALNIH UVJETA ZA REIZBOR. NACRTOM SE PREDVIĐA DA IH DONOSI REKTORSKI ZBOR

kandidat prema kriterijima koje bi odredilo visoko učilište. Svaki zaposlenik izabran na znanstveno-nastavno radno mjesto ima pravo na jedan reizbor na isto znanstveno-nastavno radno mjesto - odnosno može ukupno provesti najviše deset godina u istom nastavno-znanstvenom zvanju i radnome mjestu, osim u zvanju i na rednom mjestu redovitoga profesora u trajnom zvanju, za koje nema ponovnog izbora odnosno reizbora. Ako se zaposlenik ne javi na javni natječaj za napredovanje, a ne bude reizabran u isto zvanje ili ne bude izabran zbog neispunjenja uvjeta, pokrenut će se postupak otkaza ugovora uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika, bez obveze da mu se ponudi drugo odgovarajuće radno mjesto.

Minimalni uvjeti reizbora

Nacrtom se uklanja jedan od najvećih problema sustava visokog obrazovanja, a to je nepostojanje minimalnih uvjeta za reizbor. Nacrtom se predviđa da ih donosi Rektorski zbor, koji bi određivao oblik izvješća o reizboru, kao i minimalne uvjete radnih obveza zaposlenika. Kao i kod znanstvenih organizacija, dob za odlazak u mirovinu pomiče se na 67 godina, uz istovjetne iznimke kao i za znanstvena – ako su sredstva za plaću osigurana iz namjenskih sredstava za znanstvene ili stručne projekte, ili iz vlastitih sredstava, odnosno ako postoji potreba, koju utvrđuje čelnik, i

kandidat zadovoljava kriterije izvrsnosti koje donosi Rektorski zbor, što utvrđuje stručno vijeće uz pribavljeno mišljenje senata odnosno njegova odgovarajućega područnoga vijeća.

Za suradnike, o kojima ovisi budućnost sveučilišta, posebno se preciziraju uvjeti za izbor. Tako se predviđa da bi se posebno uzimalo u obzir sljedeće: za asistenta - prosjek ocjena, duljina studija, ostvareni posebni uspjesi na studiju (dekanova nagrada, rektorova nagrada i sl.), objavljeni znanstveni i stručni radovi, a za poslijedoktoranda - prosjek ocjena na poslijediplomskom studiju, duljina studija, broj objavljenih znanstvenih i stručnih radova, sudjelovanje na znanstvenim projektima. Dodatno, izbor mora biti obrazložen tako da se utvrdi zadovoljenje navedenih kriterija. Predviđeno je sklapanje ugovora na određeno vrijeme za prvo, suradničko (asistentsko/(poslijedoktorandsko) radno mjesto do maksimalno šest godina. To efektivno omogućuje uspostavu „ubrzanih“ (tenure track) radnih mjesta. Znanstvena će organizacija u tom vremenu moći realno procijeniti istraživačko-nastavni potencijal kandidata: je li kvalitetnim istraživanjem uspješno obranio disertaciju, surađuje li dovoljno kvalitetno s kolegama u projektnim skupinama i nastavi, objavljuje li kvalitetne znanstvene radove odnosno ostvaruje li dovoljnu znanstveno-nastavnu dodanu vrijednost

za izbor u znanstveno - nastavno zvanje - i sklapanje ugovora na neodređeno vrijeme. Istodobno, zakon omogućuje već nakon tri godine i stjecanja doktora stalno radno mjesto poslijedoktoranda odnosno docenta. Tako je otvoren put za privlačenje mladih darovitih znanstvenika.

Kvaliteta i internacionalizacija

Programi sveučilišnoga visokoga obrazovanja kao drugi potporni stup zahtijevaju rastući napor u unapređenju svoje kvalitete od preddiplomskih preko diplomskih do poslijediplomskih (doktorskih) studija, što uključuje višejezičnost svih razina studija.

Hrvatsko preddiplomsko (nekađašnji VSS) visoko obrazovanje načelno i u prosjeku daje solidnu naobrazbu. Tome u prilog ide činjenica kako se hrvatski sveučilištari bez većih problema posjeduju dovoljno u praksi primjenjivih znanja i vještina. Značajnije reformsko unapređenje čeka diplomsko i poslijediplomsko obrazovanje. Diplomski studiji trebaju naprednije teorijsko metodološko-analičko profiliranje. Uspješno ovladavanje kompleksnijim spoznajama, teorijski složenijim istraživačkim metodama i empirijskim modelima na diplomskom studiju preduvjeti su ulaska u pun istraživački pogon doktorskih studija. Kreiranje inovativnih istraživačkih obrazaca i iskoraci u znanstvenim spoznajama koji

postupno i sitnim pomacima mijenjaju društveno i proizvodno okruženje i/ili podržavaju značajnije mijenjanje ustaljene paradigme, zadaće su poslijediplomskih (doktorskih) studija. Rast kvalitete nalaže izlazak podobnih hrvatskih programa izvođenih i na svjetskim jezicima na međunarodno visoko-obrazovno tržište. Sposobnost privlačenja stranih studenata prema konkurentskim uvjetima može biti jedan od prihvatljivih indikatora kvalitete. Paralelno izvođenje programa na hrvatskom i svjetskom jeziku istodobno je i dobar put razvoja moderne hrvatske znanstvene terminologije i doprinos razvoju nacionalnog identiteta. Ciljevi kojima se zakonom potiče napredak kvalitete i internacionalizacija nastavno-istraživačkih programa su među ostalim:

- uvođenje obveze minimalno jednomjesečne prakse studenata tijekom svake godine preddiplomskoga/diplomskoga studiranja, na terenskom radu i/ili u gospodarskim subjektima i/ili javnim službama i/ili civilnim udrugama i/ili stručnim udruženjima, sindikatima i drugim institucijama i službama, kao integriranoga dijela ECTS sustava, te uz pokrivenost troškove mentora prakse,
- studentsku stručnu praksu ugovaraju fakulteti i/ili sveučilišta, koristeći svoje alumni udruge, sektorske interesne mreže i druge mogućnosti stvaranja mentorske mreže stručne prakse,
- preddiplomske studije dograditi temeljnim znanjima prirodno-tehničkih i društveno humanističkih znanosti te stimuliranjem

kritičkoga problemskoga promišljanja kao intelektualnom infrastrukturom koja širinom obrazovanja omogućuje brzu prilagodbu promjeni kvalifikacija i novim strukama tijekom radnoga vijeka,

- diplomske studije temeljiti na produbljenim teorijskim znanjima i složenijim analitičkim postupcima, s naglaskom na razvijanje sposobnosti promišljanja i identificiranja kompleksnih stručnih problema i društvenih izazova odnosno kreiranja istraživačko-analičke osnove njihova rješavanja u novim razvojnim okruženjima,

- poslijediplomske (doktorske) studije, temeljem svladane teorijsko-metodološke podloge na diplomskim studijima, dominantno koncipirati kao konkretno istraživanje i što više povezati s nacionalnim, kompetitivnim i međunarodnim znanstveno-istraživačkim projektima, te s primijenjenim istraživanjima od interesa za hrvatsko gospodarstvo i poduzetnike i/ili hrvatsko društvo, kulturu i znanost,

- omogućiti protočnost nastavnika između razina tercijarnoga obrazovanja, koncentraciju nastavnih obveza nastavnika voditelja istraživačkih projekata na doktorskim studijima te ostalih nastavnika-istraživača na onim obrazovnim/istraživačkim programima koji optimiziraju njihovu ekspertizu, te oblikovati odgovarajući sustav cjelovitoga vrednovanja nastavnoga i/ili znanstve-

PARALELNO IZVOĐENJE PROGRAMA NA HRVATSKOM I SVJETSKOM JEZIKU ISTODOBNO JE I DOBAR PUT RAZVOJA MODERNE HRVATSKE ZNANSTVENE TERMINOLOGIJE I DOPRINOS RAZVOJU NACIONALNOG IDENTITETA

Glavne zadaće: unapređenje kvalitete, internacionalizacija i izgradnja hrvatskog kao znanstvenog jezika **nastavak sa stranice 11.**

noga doprinosa nastavnika i/ili istraživača,

- programski i financijski poticati integriranje nacionalnih i međunarodnih istraživačkih projekata javnih znanstvenih instituta u poslijediplomske (doktorske) programe u svim znanstvenim područjima,
- postupno širiti obvezu (reguliranih profesija) obnavljanja, nakon određenoga vremena, profesionalne licence za obavljanje stručnih poslova i na ostale struke te ju povezati s cjeloživotnim obrazovanjem i potrebom tercijarno obrazovanih i zaposlenika da kontinuirano obnavljaju znanja kraćim programima u sustavu visokoga obrazovanja,
- izvedba svih nastavnih programa, nastavni kapaciteti i znanstvena infrastruktura (prostori i oprema) nužni za izvedbu studijskih programa određenoga visokoga učilišta moraju se svakih 5-7 godina podvrgnuti istorazinskoj međunarodnoj evaluaciji.

Zakonsko uređenje poticanja kvalitete

Poticanje kvalitete nastavno-istraživačkih programa kao ključno pitanje razvoja sustava uređuje se ugradbom odredbi o osiguranju kvalitete u taj temeljni zakon umjesto posebnoga (izvedenoga) zakona. Time se postiže bitno koherentniji zakonodavni okvir koji bi regulirao sustav znanosti i visokoga obrazovanja tako da je međunarodno usporedivo ocjenjivanje kvalitete. To je jedna od bitnih novina kojom se unapređuje kvaliteta sustava. U tu svrhu uređuje se unutarnji i vanjski sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete, inicijalna akreditacija i uvjeti za akreditaciju, reakreditaciju, vanjsko vrednovanje unutarnjega sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete i tematsko vrednovanje. Posebna se pozornost posvećuje osiguranju stručne nezavisnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Prijedlogom zakona jača stručna nezavisnost Akreditacijskoga savjeta AZVO-a, poglavito transparentnim postupkom akreditacije i

imenovanjima međunarodnih stručnih povjerenstava za ocjenu kvalitete nastavno-istraživačkih programa i organizacija. Ugradba odredbi o osiguranju i unapređenju kvalitete u Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ima bitno značenje za ukupnu međunarodno usporedivu kvalitetu sustava jer:

- na temelju dosadašnjih iskustava unapređuje i razvija sustav osiguravanja kvalitete,
- podiže kriterije i uvjete osnivanja i programskoga funkcioniranja institucija visokoga obrazovanja,
- određuje dionike sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete visokoga obrazovanja i znanstvene djelatnosti, njihove međusobne odnose i odgovornosti.

Kvaliteta visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta

Hrvatski fakulteti i sveučilišta, kao autonomni organizacijski oblici, povezuju u cjelovite studije nastavnike-istraživače s jedne i obrazovne programe te istraživačke projekte s druge strane. Silina tehnološkoga napretka, novih tehnologija i inovacija imaju izravnu posljedicu postupnog nestanka brojnih današnjih struka i zanimanja povezanih s industrijskim i uslužnim fizičkim radom te nastanak novih. To traži fakultete i sveučilišta koji nude nova zanimanja, struke i kvalifikacije temeljene na inter/multi/transdisciplinarnosti, što pretpostavlja i elastičnost i otvorenost unutarnjega ustroja sustava visokoga obrazovanja. Veleučilišta i visoke škole, osiguravajući primijenjena stručna znanja i kvalifikacije, bitan su čimbenik ubrzanoga transfera i primjene inovacija i novih tehnologija u društvenu i gospodarsku praksu. Javni znanstveni instituti kao specifičan oblik organizacije koji povezuje istraživače i istraživačke projekte imaju gospodarstvo odnosno društvenu praksu i visoko obrazovanje (osobito doktorske studije) kao dva podjednako važna kraka svoje misije. Unapređenje kvalitete kojim se visoka učilišta osposobljavaju ne samo za preuzimanje odgovornosti za znanstveno-stručnu podlogu ukupnoga društvenoga

razvoja nego i za vlastitu kvalitetu definira se, među ostalim, sljedećim ciljevima;

- uvesti i u skladu s mjerama SOZT-a osigurati potrebna sredstva za mentorsku nastavu (povećani broj nastavnika) s manjim studijskim grupama u STEM i DH područjima umjesto predavačko/seminarskoga sustava,
- poticati međunarodnu konkurentnost uvođenjem višejezične nastave na hrvatskom i svjetskim jezicima važnima za pojedine struke. Internacionalizacijom težiti k 10-15% stranih studenata na hrvatskim sveučilištima, uz njihovo plaćanje realne cijene studijskoga programa,
- opremiti laboratorije i kabinete/učionice kapitalnom opremom, digitaliziranim otvorenim pristupom rezultatima svjetskih znanstvenih istraživanja, repozitorijima literature i mrežama velikih baza podataka, koristeći se nacionalnim i sredstvima europskih kohezijskih fondova,
- odlaznu mobilnost nastavnika i studenata dodatno stimulirati u STEM području i hvatanju istraživačko-tehnološkoga priključka sa suvremenim razvitkom. Dolaznu mobilnost dodatno stimulirati u DH području, osiguravajući međunarodnu vidljivost hrvatskih nacionalnih društvenih, povijesnih, arheoloških, kulturnih, umjetničkih i drugih specifičnih doprinosa međunarodnoj zajednici,
- digitalizirati nastavni proces i umreživati se sa svjetski rangiranim sveučilištima i institutima relevantnima za pojedine struke, uz osigurana

sredstva prema mjerama SOZT-a,

- financijski poticati istraživačke ideje i projekte mladih istraživača,
- stručno i financijski podupirati objavljivanje u vrhunskim publikacijama otvorenoga pristupa za pojedine struke,
- poticati bilingvalna izdanja znanstvenih publikacija, na hrvatskom i stranom jeziku važnom za struku,
- utemeljiti sustav poticanja uvrštavanja i indeksiranja hrvatskih znanstvenih časopisa u svjetske citatne baze,
- obnoviti i razviti sustav uključivanja hrvatske znanstvene dijaspeore u istraživačko-obrazovni proces,
- osigurati kraće studijske boravke svjetske istraživačke elite na hrvatskim sveučilištima i institutima,
- dodatno poticati uključivanje instituta u kvalitetne međunarodne kolaboracije i projekte kao bitnog elementa istraživačke misije,
- dodatno poticati uključivanje instituta u neposredne oblike suradnje s gospodarstvom uz poticanje programskoga uključivanja veleučilišta i visokih škola.

Međunarodna konkurencija i tržište rada

Ostvarenje narečenih ciljeva prijedloga zakona potiče se, prvo, otvaranjem međunarodnoj konkurenciji, što uključuje i istraživačku preobrazbu sveučilišta. Drugo, nudi se snažnije povezivanje i brže usklađivanje s potrebama hrvatskoga gospodarstva i društva:

Jačanje međunarodne konkurentnosti mobilnosti i stimulira se izvođenjem višejezičnih obra-

zovnih programa na hrvatskom i svjetskim jezicima (o čemu postoji višegodišnja dobra praksa na nekoliko fakulteta). Dva su temeljna cilja snažnijega iskoraka hrvatskih sveučilišta na međunarodnu razinu visokoga obrazovanja aktiviranjem centara za međunarodnu suradnju. Prvo, stvarna implementacija kriterija međunarodne izvrsnosti i rast mobilnosti. Drugo, više stranih studenata omogućuje kompenzaciju demografskog pada broja domaćih studenata, a time i rast vlastitih prihoda.

Istraživačka preobrazba sveučilišta: priljev inozemnih studenata povezan je i s rangiranjem, a rangiranje u bitnome i s kvalitetom publiciranih istraživanja. Sveučilišni znanstveno-inovacijski instituti, kao mogućnost a ne obveza, postaju ključ istraživačke preobrazbe i samostalni nositelji izvanproračunskih istraživačko-projektnih aktivnosti. Povezivanje s hrvatskim gospodarstvom i društvom potiče se na dva načina. Prvo putem sveučilišnih centara za inovacije i transfer tehnologije koji promoviraju zajedničke projekte, štite intelektualno vlasništvo i stručno podupiru start-up projekte u visokim tehnologijama. Drugo putem centara za cjeloživotno obrazovanje koji programima prate razvoj pojedinih struka, organiziranju izvanredne studije i mentorsku stručnu praksu studenata.

Proračunska transparentnost. Kao jedan od bitnih preduvjeta sadržajne strukturne reforme svakako je proračunska transparentnost. To znači da Vlada i MZO putem riznice imaju kontrolu nad svim sredstvima koje država dodjeljuje sveučilištima. Sve ostalo, odnosno prihodi od aktivnosti sveučilišnih znanstvenih instituta i centara za međunarodnu suradnju, transfer tehnologije, cjeloživotno obrazovanje, kao i ostali izvori vlastitoga financiranja, u nadležnosti su upravljačkih sveučilišnih tijela.

POTICANJA KVALITETE NASTAVNO-ISTRAŽIVAČKIH PROGRAMA KAO KRUCIJALNO PITANJE RAZVOJA SUSTAVA UREĐUJE SE UGRADBOM ODREDBI O OSIGURANJU KVALITETE U OVAJ TEMELJNI ZAKON, UMJESTO POSEBNOGA (IZVEDENOGA) ZAKONA.

6. Ustroj i učinkovito upravljanje sustavom znanosti i visokoga obrazovanja

Učinkovito upravljanje sustavom traži ustrojbenu konzistentnost. To, među ostalim, znači i „trodiobu ovlasti“ u sustavu između autonomnih sveučilišta, državnih strateških tijela (Nacionalno vijeće) i tijela državne uprave (MZO).

Središte reforme - sveučilišta

kao prvi dionik „trodiobe“, podrazumijevajući autonomiju uz odgovornost. Ona se ostvaruje dvjema polugama. Prva je savjet sveučilišta koji u novoj ulozi i proširenom sastavu osigurava javni interes. Ima, među ostalim, zadaću strateške procjene usklađenosti sveučilišnih programa s društvenim potrebama i dugoročnim potrebama tržišta rada. Ako je ona pozitivna tada AZVO nezavisnim i transparentnim postupkom međunarodnoga recenziranja utvrđuje je li program dovoljno kvalitetan za dopusnicu. Druga bitna poluga autonomije uz odgovornost neizostavno je senat sveučilišta pa prijedlog zakona razrađuje elemente programske, financijske i upravljačke autonomije sveučilišta što uključuje i kriterije demokratskoga biranja rektora i svih drugih dužnosnika. Prijedlogom zakona razrađuju se konkretna zakonska rješenja kojima se poboljšava učinkovitost. Ponajprije, propisuje se da nije dopušteno osnivanje novih sveučilišta nastalih izdvajanjem iz postojećega sveučilišta bez dvotrećinske suglasnosti senata sveučilišta iz kojega bi se novo sveučilište izdvojilo. Propisuje se, za razliku od današnjeg uređenja, da sveučilište provodi sveučilišne studije u najmanje tri znanstvena i/ili umjetnička područja (danas je propisano dva). Detaljnije se propisuju posebne rektorove ovlasti, odnosno mogućnost da rektor obustavi odluke sastavnica ili suspendira čelnike sastavnica odnosno osobe koje pomažu čelniku i imenuje obnašatelja dužnosti, ali uz propisivanje mehanizama kojima se osigurava da rektor ne može zlorabiti svoje ovlasti. Propisuje se, nadalje, da je senat sastavljen primarno od dekana sastavnica kod funkcionalno integriranih sveučilišta, odnosno od čelnika organizacijskih jedinica kod institucionalno integriranih sveučilišta, osim kada je drukčije propisano statutom sveučilišta, kada se senat bira u skladu sa statutom sveučilišta. To znači da svako sveučilište može odlučiti kakav sastav senata želi. Proširuju se sastav i ovlasti sveučilišnoga savjeta koji bi imao od dvadeset članova koje imenuje senat (polovicu), osnivač, županija i HGK. Savjet bi sudjelovao u pokretanju studijskih programa i institucija (inicijalnoj akreditaciji) i u nastavku njihova rada (reakreditaciji) donoseći Stratešku procjenu o društvenoj relevantnosti i potrebama tržišta rada. Strateška procjena jest obve-

zno prethodno mišljenje koje senat ili njegova sastavnica trebaju pribaviti pri pokretanju novoga studijskoga programa (inicijalna akreditacija) i procjeni društvenih i potreba tržišta rada za nastavak rada institucije i obrazovanih programa. Dodatno, sveučilišni savjet može imati svoja radna tijela koja bi se osnivala sukladno potrebama sveučilišta.

Kad je o sastavnicama riječ, predlažu se promjene glede mandata dekana koji bi bio ne kraći od tri, i ne duži od četiri godine, s mogućnošću jednoga ponavljanja, a uvodi se i mogućnost da dekanu u financijskom poslovanju pomaže financijski direktor visokoga učilišta.

Ministarstvo

Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO) kao tijelo državne uprave drugi je dionik „trodiobe“. Reformska uloga Ministarstva znanosti i obrazovanja podrazumijeva operativno upravljanje sustavom s brojnim stručnim zadaćama kao što su:

donošenje upravnih i općih (podzakonskih) akata na prijedlog nacionalnih stručnih tijela kao što su Pravilnik o sadržaju dopusnice i Pravilnik o registru HKO-a, izdavanje javnih isprava kao što su dopusnice i licence na prijedlog nacionalnih stručnih tijela, analiza upisa i upisnih kvota, uspješnosti završetka studija i za- pošljavanja

vođenje evidencije nadarenih i nagrađivanih studenata, uspostava evidencije najuspješnijih znanstvenika i najbolje ocijenjenih nastavnika uspostava i vođenje godišnje evidencije praćenja karijera hrvatskih znanstvenika u inozemstvu koji su diplomirali/doktorirali na hrvatskim sveučilištima, vođenje registra krupne znanstvene opreme i znanstvene infrastrukture provedba postupaka natječaja nabave kapitalne opreme i znanstvene infrastrukture, upravljanje krupnim investicijskim projektima u sustavu znanosti i visokoga obrazovanja, upravni, inspeksijski i financijski nadzor i sklapanje bilateralnih/multilateralnih ugovora o međunarodnoj suradnji,

Nacionalno vijeće

Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NVZVOTR) kao državno strateško tijelo treći je dionik „trodiobe“. Ono svojim sastavom ojačanim autoritetom Hrvatsko-

ga sabora čini kvalificirano „posredničko“ tijelo s primarnom zadaćom harmoniziranja upravnog-administrativne i sveučilišno-autonomne vertikale sustava. To se među ostalim odnosi i na utvrđivanje strateških ciljeva obrazovnog procesa i znanstvenih istraživanja. Podrazumijeva i razradu kriterija raspodjele proračunskih sredstava namijenjenih financiranju znanosti i visokoga obrazovanja i - osobito kriterija prema kojima se sklapaju ugovori o programskom financiranju između sveučilišta i MZO-a. Status krovnoga nacionalnoga tijela koje skrbi za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokoga obrazovanja i tehnološkoga razvoja u RH tražio je razradu odgovarajućih zakonskih rješenja kojima Nacionalno vijeće, pored ostaloga:

imenuje članove upravnih vijeća Hrvatske zaklade za znanost i Agencije za znanost i visoko obrazovanje, imenuje članove drugih tijela važnih za realizaciju strateških ciljeva kao što su savjet Hrvatskoga istraživačkoga prostora, Hrvatski strateški forum istraživačkih infrastrukture, Hrvatsko povjerenstvo za praćenje Bolonjskoga procesa, Vijeće za tehnologiju i inovacije. Ova tijela trebaju omogućiti sustavnu komunikaciju i praćenje rada odgovarajućih tijela Europskoga prostora visokoga obrazovanja (EHEA) i Europskoga istraživačkoga prostora (ERA), ima pojačane ovlasti glede proračuna u sustavu znanosti i njegova planiranja

Proširen je sastav NVZVOTR-a na 21 člana, kao i način imenovanja. Članove Nacionalnog vijeća i dalje bi imenovao Hrvatski sabor, ali prema sljedećem ključu: Rektorski zbor predlaže deset članova Nacionalnoga vijeća, od kojih pet mora biti sa Sveučilišta u Zagrebu, Vijeće znanstvenih instituta predlaže pet članova, od kojih dva moraju biti s instituta Ruder Bošković, Vijeće veleučilišta i visokih škola predlaže tri člana, Hrvatska gospodarska komora predlaže jednog člana, Hrvatska udruga poslodavaca predlaže jednog člana i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predlaže jednog člana.

Rektorski zbor i Vijeće javnih znanstvenih instituta

Ostala rješenja obuhvaćaju tijela i procedure bitne za učinkovito upravljanje sustavom znanosti i visokoga obrazovanja.

Rektorski zbor: imao bi sljedeće

ovlasti: propisivao bi, pravilnikom koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, nužne uvjete za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja odnosno radna mjesta, zatim, pravilnikom koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, propisivao bi nužne uvjete za reizbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja odnosno radna mjesta, potom, propisivao bi pravilnikom koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, kriterije za sklapanje ugovora na određeno vrijeme nakon navršavanja 67 godina života, predlagao bi članove područnih znanstvenih i umjetničkih vijeća i matičnih odbora, članove Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokoga obrazovanja, razmatrao bi problematiku rada i razvoja sveučilišta i o tome donosio preporuke i mišljenja, davao bi prethodno mišljenje, davao koji se odnose na sustav visokoga obrazovanja te obavljao druge poslove predviđene Nacrtom i poslove koje mu povjere sveučilišta. Vijeće javnih znanstvenih instituta. Novost je uvođenje novoga tijela u sustav znanosti – Vijeća javnih znanstvenih instituta, koji čine ravnatelji svih javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj. To bi tijelo bilo pandan Rektorskome zboru i imalo bi sljedeće ovlasti: propisivalo bi, pravilnikom koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, kriterije izvrsnosti za sklapanje ugovora o radu sa znanstvenicima u javnim znanstvenim institutima nakon 67 godina života uz prethodnu suglasnost Nacionalnog vijeća, pravilnikom koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, propisivalo bi minimalne uvjete za reizbor na znanstveno radno mjesto, razmatralo bi problematiku rada i razvoja javnih znanstvenih instituta i o tome donosilo preporuke i mišljenja, odlučivalo bi o zadovoljenju kriterija izvrsnosti za sklapanje ugovora o radu sa znanstvenicima u javnim znanstvenim institutima nakon navršavanja 67 godina života te propisivalo uvjete za ravnatelje javnih znanstvenih instituta uz suglasnost Nacionalnoga vijeća.

Funkcionalna i institucionalna integracija sveučilišta

U početnim odredbama Prijedloga definirana su dva tipa sveučilišta: funkcionalno integrirano sveučilište kao sveučilište koje je ustrojilo sastavnice s pravnom osobnošću i institucionalno in-

tegrirano sveučilište kao sveučilište koje nije ustrojilo sastavnice s pravnom osobnošću.

Etika u znanosti i visokom obrazovanju. Pojačana je obveza poštivanja etičkih postulata propisivanjem obveze donošenja etičkih kodeksa kojima se štiti znanstvena istina, istraživačka nepristranost, izvornost znanstvenog istraživanja i objave rezultata znanstvenoga rada, zaštita od svih oblika ugroze znanstvenoga poštenja, neovlaštenoga prisvajanja tuđega intelektualnoga vlasništva i rezultata istraživanja, a koji moraju biti usklađeni s etičkim kodeksom Odbora za etiku Hrvatskoga sabora.

Troškovna učinkovitost. Potiče se mogućnošću ustrojavanja zajedničkih službi kako bi se racionaliziralo poslovanje, napose računovodstvo, službe ljudskih potencijala i službe za javnu nabavu.

Kvalitetno financiranje. U tu svrhu Prijedlogom se definiraju vlastiti prihodi, primjerice ostvareni na tržištu od školarina, istraživačkih, umjetničkih i stručnih projekata, elaborata, ekspertiza, nakladničke i drugih djelatnosti. Samo sredstva koja dolaze od osnivača, državnoga proračuna i proračuna županija, općina i gradova predstavljala bi dio proračunskih sredstava MZO-a i ulazila bi u državnu riznicu. Sredstva ostvarena na drugi način ne ulaze u proračunska sredstva ministarstva nadležnoga za visoko obrazovanje i znanost odnosno u državni proračun i državnu riznicu. Nacionalno vijeće ima ključnu ulogu u planiranju i raspodjeli proračuna za sustav znanosti i visokoga obrazovanja pa se predlaže da ono utvrđuje kriterije za raspodjelu proračunskih sredstava, što uključuje i kriterije za sklapanje programskih ugovora na temelju prijedloga Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokoga obrazovanja. Sredstva za razvoj sustava znanosti i visokoga obrazovanja, znanstvene, umjetničke i istraživačke projekte i programe, znanstvenu, umjetničku i istraživačku infrastrukturu i opremu, znanstveno izdavaštvo, znanstvene konferencije te znanstvene i znanstveno stručne udruge raspoređuje ministar na temelju javnoga poziva i na njemu temeljenoga prijedloga Nacionalnoga vijeća.

7. Zaključna ocjena i izvori potrebnih sredstava

Sugestija je Europske komisije kako bez promjene u strukturi proračunskih izdataka u korist prometa te znanosti i obrazovanja, Hrvatska ne može ostvariti održivi rast. podnaslov

Spoznaja kako je hrvatska znanstveno-istraživačka produkcija „u skladu“ s „tranzicijskim“ susjedima u srednjoj Europi, ali i kako kvalitetom zaostaje za EU prosjekom važna je za početnu ocjenu stanja kao i **sugestija Europske komisije kako bez promjene u strukturi proračunskih izdataka u korist prometa te znanosti i obrazovanja, Hrvatska ne može ostvariti održivi rast.**

Gotovo konstantna hrvatska vrhunska znanstvena produkcija od 4% tijekom ovog razdoblja rezultira posebno zabrinjavajućom činjenicom: **hrvatska znanost „zarobljena“ je u tzv. niskoj ravnoteži odnosno ravnoteži pri relativno visokom stupnju „nezaposlenosti“ znanstvenih resursa.**

Hrvatski i svjetski znanstveni jezici

Efikasnosti znanstveno-istraživačke djelatnosti Hrvatske kao male zemlje potrebno je posvetiti dodatnu pozornost. Naime, kako javno izdvajanje znanstvena istraživanja obuhvaća sva znanstvena područja, to stavlja u različiti položaj veće u odnosu na manje zemlje, odnosno „veće“ u odnosu na „manje“ jezike, u pojedinim znanstvenim područjima.

U pojedinim znanstvenim područjima manje su zemlje, odnosno njihove publikacije na materinskom jeziku, u startu hendikepirane glede mogućnosti (konkurentnosti) publiciranja u svjetskim visoko citiranim časopisima. To se osobito odnosi na društvene i humanističke znanosti.

Primjerice, radovi koji se bave hrvatskim povijesnim, ekonomskim, pravnim ili sociološkim temama bitnima za hrvatski društveni, kulturni i gospodarski ra-

zvoj i nacionalni identitet i koji su pri tome objavljeni na hrvatskome jeziku, ne moraju biti zanimljivi široj svjetskoj znanstvenoj javnosti. Stoga je i mogućnost njihove objave u svjetskim časopisima u startu niža. No to se može odnositi i na prirodoslovno i/ili biotehničko područje kada istražuju pojave ili procese povezane sa specifičnostima hrvatskoga razvoja. **Za zemlju koja je kao Hrvatska relativno nedavno stekla punu nacionalnu slobodu i državnu samostalnost jezik je utoliko značajnije pitanje, kojemu je potreban razuman i stručno uravnotežan pristup.** Naravno da je u znanstvenoj produkciji važno biti međunarodno vidljiv i kvalitetu dokazivati objavom u visoko-citiranim svjetskim časopisima što podrazumijeva i objavljivanje na svjetskim (uglavnom engleskom) jezicima. No isto tako **iznimno je važno objavljivati znanstvene radove i na hrvatskom jeziku kako bi se iznašli hrvatski termini za nove znanstvene pojave i procese. Jedino tako materinski jezik ostaje „živ“ i ne tone u lokalno narječje. Stoga pri međunarodnim usporedbama - osobito kada se utvrđuju politika i kriteriji financiranja znanstvenih istraživanja - mora biti uzeta u obzir ne samo zadaća objave u vrhunskim svjetskim časopisima na svjetskim jezicima, nego i obveza visoko kvalitetne znanstvene produkcije na materinskom jeziku.**

U tom je smislu podobna međunarodna analiza ko-

jom se uspoređuju prirodne znanosti koje imajući uglavnom zajedničke (identične) predmete istraživanja, međusobno komuniciraju univerzalnim jezikom struke (nekoć latinskim a danas engleskim). Naime, usporedbe su dodatno objektivizirane kada su baza usporedbe „objavljivi“ radovi u prirodnim znanostima na engleskom jeziku, umjesto ukupne znanstvene produkcije koja uključuje i međunarodno „neobjavljive“ radove na hrvatskom jeziku u društvenim znanostima. Takvu analizu poduzima časopis Nature objavljivanjem Nature Global Indexa (NGI), koji uspoređuje znanstvenu kvalitetu i produktivnost 100 zemalja u prirodnim znanostima. Kada se tablica NGI-ja prilagodi samo za članice EU-a tada je Hrvatska na 19. mjestu. Istodobno, prema Eurostatu, Hrvatska se s udjelom javnih bruto izdvajanja za istraživanje od 0,4% BDP-a nalazi na 23 mjestu među članicama EU-a. Hrvatska, dakle, na općenito niskoj razini ukupnih ulaganja, relativno efikasno ulaže u znanost, jer relativno mali broj radova, objavljen s još manje uloženi financijskih sredstava, daje rezultat nešto iznad prosjeka.

Inovacije

Mali broj inovacija u Hrvatskoj uvelike je zadan strukturom odnosno ekonomskom/financijskom snagom poduzeća da ulažu u I&R i ustrojavaju vlastite istraživačke jedinice. Ona u Hrvatskoj iznosi niskih 0,38 % BDP-a, što nas stavlja na 24. mjesto u EU, „ispred“ Latvije, Cipra i Rumunjske. Promjena nužno

mora početi od potražnje gospodarskih subjekata za I&R i inovativnim aktivnostima.

Tehnološki zaostale i u prosjeku usitnjene hrvatske tvrtke objektivno ne mogu snositi troškove istraživanja i razvoja. Tome u prilog govori podatak kako iznos od oko 500 milijuna kuna subvencija odnosno poreznih olakšica za I&R koristi 160-190 tvrtki. Međutim samo je 10-15 tvrtki u Hrvatskoj s vlastitim istraživačkim centrima, sposobnima sustavno emitirati inovacije. To zorno potvrđuju podaci prema kojima se šest kompanija koristi s 72% od spomenutih 500 milijuna kuna, pri čemu 2 multinacionalne kompanije koje posluju u Hrvatskoj koriste 67%.

Hrvatska situacija zahtijeva i (samo)osposobljavanje znanosti ne samo da čeka „narudžbe“ iz prakse, nego i da dodatnim transparentnim financiranjem „kreira“ potražnju za istraživačkim projektima koji unapređuju poslovanje i konkurentnost.

U tom cilju nužno je okupljati poduzetnike u centrima izvrsnosti, centrima kompetencije, znanstveno-tehnolojskim parkovima, klasterima, spin-off i spin-out pothvatima i drugim oblicima. Takvo neizravno - „subvencioniranje“ - i podizanje konkurentnosti nacionalnoga gospodarstva predviđeno je i Strategijom pametne specijalizacije i dopušteno EU pravilima slobodne tržišne utakmice.

Visoko obrazovanje

Hrvatsko državno osamostaljenje i stvaranje suverene demokratske države nakon 1990. stvorili su povoljno okruženje za razvoj visokoga obrazovanja. Broj studenata je više nego udvostručen: s približno 70.000 na 157.000 studenata. Uspješnost studiranja također je povećana. Broj studenata koji diplomiraju je utrostručen, od 10.000 na preko 33.000. Broj doktora znanosti i doktorskih kandidata povećan je 53 %. Osobito je dojmlijav obuhvat stanovništva u studentskoj dobi (19 - 23) tercijarnim obrazovanjem, koje se povećalo s 22 % na gotovo 64 %.

Učinjeni su iskoraci u kvaliteti prema rezultatima akreditacije visokih učilišta, provedenoj po međunarodnim sustavima kvalitete i temeljem nalaza međunarodnih recenzenta. Postignuta je uglavnom zadovoljavajuća kvaliteta programa i nastavnika, ali još ne zadovoljavaju dosezi međunarodne suradnje (mobilnosti) te objavljivanja u inozemnim publikacijama.

Odgovornost pred i potrošačima

Zbog značaj obrazovanja - osobito visokoga - za opstanak i prosperitet hrvatskoga i svakoga drugoga društva, polazište za ocjenu stanja mora postati odgovornost koju čine dvije komponente: odgovornost prema investitorima i snositeljima rizika izbora obrazovnoga programa te odgovornost za kvalitetu ishoda učenja i njihov utjecaj na opstojnost i društveni, gospodarski, kulturni i umjetnički boljitak vlastite države i njezine međunarodne civilizacijske stečevine.

Hrvatski su porezni obveznici praktično jedini investitori u sustav znanosti i visokoga obrazovanja kojima je znanstvena zajednica visokoga obrazovanja odgovorna, i za koje „proizvodi“.

Oni se kao investitori pojavljuju najmanje tri puta: prvi put kao zaposlenici/umirovljenici (njih cca

PROVOĐENJE OVOGA ZAKONA KOJI KRUPNIM REFORMAMA INSTITUCIONALIZIRA DUBOKE PROMJENE U SUSTAVU REALIZIRAJUĆI CILJEVE I MJERE STRATEGIJE OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE, ZAHTIJEVAT ČE DODATNA SREDSTVA.

1.100.000) koji kao proizvođači iz svojega dohotka obvezno izdvajaju doprinos za obrazovanje u koji je uključena i znanost; drugi put oko 2,500.000 njih kada s obiteljima kao zadnji potrošači robe i usluga plaćaju puni iznos PDV iz čega se proračunski ulaže i u znanost i visoko obrazovanje; treći put kao skrbnici koji studentu osiguravaju životne uvjete u razdoblju investiranja odnosno obrazovanja. Dakle, oni su tvorci platežno sposobne potražnje za obrazovnim programima pa su njihove preferencije načelno glavni i tržišni i društveni signal za formiranje ponude, a time i prvi bitan kriterij utvrđivanja upisnih kvota: onaj tko plaća ima pravo izbora.

Ti isti porezni obveznici su - kao roditelji i njihova djeca kao studenti - praktično jedini „potražitelji/potrošači“ obrazovnih programa, a time i jedini snositelji rizika zapošljivosti struke i kvalifikacije koju su stekli, i to u oba slučaja - i obiteljski financiraju individualne egzistencijalne troškove tijekom razdoblja nezaposlenosti, i kad doprinosom za nezaposlene financiraju opće troškove nacionalne nezaposlenosti.

Za ocjenu stanja u sustavu važno je istaknuti kako ni sveučilišta ni njihovi nastavnici, ni zavodi za zapošljavanje ni njihovi stručnjaci, ni MZO i njegovi zaposlenici, pa ni poduzetnici sa svojim trenutačno iskazanim potrebama, ne snose nikakvu materijalnu ili moralnu odgovornost za moguću nezaposlenost. Pojednostavljeno: ako onaj tko snosi rizik ima slobodu (informiranoga) riskiranja u izboru budućega zanimanja, ta sloboda izbora mora biti evidentirana i u kriterijima financiranja prema programskim ugovorima.

Odgovornost za kvalitetu visokog obrazovanja

Oko 10.000 u sustavu istraživački aktivnih doktora znanosti čini oko 0,25% hrvatskoga stanovništva. Na toj vrlo uskoj eliti je velika odgovornost za dostizanje životnih uvjeta razvijenoga dijela Europe u razumnom roku radnoga vijeka sljedeće generacije. Ta odgovornost proizlazi i iz cijene od najmanje 55 milijardi kuna koliko porezne obveznike ta elita košta:

- 20 godina školovanja jednog doktora znanosti društvena je investicija od približno 500.000, ukupno oko 5 milijardi kuna
- 20 godina radnog iskustva jednog doktora znanosti s prosječnom proračunskom bruto plaćom od 15.000 kuna investicija je od cca 36 milijardi kuna ukupno
- 728 000 m2 nastavno opremljenoga prostora - po cijeni od prosječno 18,5 tisuća kn/m2 - društvena je investicija od približno 13,5 milijardi kuna

Nepovoljni trendovi financiranja

Potrebu kritičke analize krupnih nedostataka i pozitivnih rezultata visokoga obrazovanja valja staviti u kontekst izrazito nepovoljnih trendova u financiranju, osobito u razdoblju krize 2009. - 2014. To bitno utječe na kvalitetu i položaj nacionalnoga sustava u europskome okruženju jer je državni proračun povećan za 8,5%, proračun MZO za visoko obrazovanje i znanost u njemu je smanjen za 4,5 %, dok je broj studenata na fakultetima povećan za 11,6 %

Struktura visoko obrazovanih

Europska unija strategijski cilj u visokoj naobrazbi definira kao udjel od 40% terciarno obrazovanih u strukturi radne snage u dobi od 25 - 65 godina, a negdje i više. Štoviše, rast udjela visokoobrazovanoga stanovništva vidi se kao bitan element dugoročnoga uspješnoga i održivoga rasta. Trenutačno je u razvijenoj dijelu EU-a udjel visokoobrazovanih u strukturi radne snage oko 30 %, a u Hrvatskoj ispod 20 %. Konkretno stanje potražnje za terciarno obrazovanim kvalifikacijama na hrvatskome tržištu rada, pokazuje relativnu stabilnost i parcijalnu ravnotežu ponude i potražnje.

Raspoloživi podaci dobrim dijelom osporavaju tvrdnje o nezadovoljavajućoj kvalifikacijskoj strukturi terciarno obrazovanih, među kojima dominiraju društvene znanosti, osobito ekonomske i pravne, posredno odgovarajući na dva pitanja.

Pojednostavljeno, prvo je pitanje proizvodimo li u Hrvatskoj (zbog velikoga broja studenata u društvenom i humanističkom području), stručnjake za „burzu“ umjesto za tržišta rada? Odgovor je: ne proizvodimo! Naime od 2010. - 2017. hrvatski visoko-obrazovni sustav „proizvodi“ oko 32.000 diplomiranih studenata. Taj se broj može usporediti s brojem nezaposlenih terciarno obrazovanih bez radnoga iskustva, prijavljenih na zavodu za zapošljavanje. On broj varira s poslovnim ciklusom. Od 6.908 u 2010., „zagrijavanjem“ krize 2014. godine taj je broj porastao na 10.755. No, gospodarskim oporavkom u 2017. taj je broj smanjen na 5.038.

Drugo je pitanje, proizvodi li hrvatsko visoko obrazovanje nezaposlenost umjesto rasta? Odgovor i na ovo pitanje je: ne proizvodi! U razdoblju krize od 2010. - 2014. povećao se udjel terciarno obrazovanih nezaposlenih u ukupnoj nezaposlenosti s 2,9 na 3,2%. No umjerenim oporavkom taj se odnos u 2017. smanjio na 2,6%. Statistički dokumentirani odgovori na oba pitanja upućuje na tzv. cikličku nezaposlenost terciarno obrazovanih prouzročenu stanjem poslovnih ciklusa, a ne na tzv. strukturnu nezaposlenost koja bi bila prouzročena neodgovarajućom strukturom ponude terciarno obrazovanih struka i kvalifikacija.

Primarni problem financiranja

Analiza ulaganja u znanstvena istraživanja i u I&R Europske komisije odnosno Eurostata, Analiza Universitas 21 rankinga, Analiza

UNESCO-a - **tri autoritativna međunarodna izvora - ocjenjuju da je primaran problem hrvatskog sustava financiranje visokog obrazovanja i znanosti. Time razvidnim postaje ne samo zaostajanje, nego i divergencija u odnosu na EU trendove kada se radi o financiranju obrazovanja, osobito visokog.**

Premda ova oskudna ulaganja u pravilu daje rezultate nešto iznad prosjeka, dugotrajno funkcioniranje temeljem niske razine financiranja ima gotovo razoran učinak na učinkovitost sustava. Kritička analiza stanja upućuje na zaključak kako istraživački i obrazovni trendovi pokazuju ozbiljno zaostajanje Hrvatske s nespornim dugoročnim negativnim učincima na modernizaciju i restrukturiranje hrvatskoga gospodarstva te na inovativnost i apsorpcijski kapacitet u primjeni novih tehnologija.

Kriteriji kvalitete

Poboljšanje kvalitete istraživača-nastavnika pretpostavlja u prosjeku jedan znanstveni rad godišnje u visoko rangiranom međunarodnom časopisu, inozemno usavršavanje, praksu i suradnju s hrvatskim gospodarskim i društvenim subjektima te pedagoško usavršavanje i osposobljavanje za digitalizirane metode poučavanja pa su u tom smislu razrađeni i kriteriji znanstvenoga i nastavnoga napredovanja. Unapređenje kvalitete i internacionalizacije nastavnih programa i institucija, pretpostavlja povećanu međunarodnu konkurentnost uvođenjem višejezične nastave na hrvatskom i svjetskim jezicima, važnima za pojedine struke, povećanu odlaznu mobilnost nastavnika i studenata, osobito u STEM području, i hvatanju istraživačko-tehnološkog priključka sa suvremenim razviktom, uvođenje obveze minimalno jednomjesečne prakse studenata tijekom

svake godine preddiplomskoga/diplomskoga studija, omogućavanje protočnosti nastavnika između razina terciarnoga obrazovanja, koncentraciju nastavnih obveza nastavnika voditelja istraživačkih projekata na doktorskim studijima, uvođenje mentorske nastave.

Među najvažnije ciljeve povećanja dolazne mobilnosti, osobito u društveno-humanističkom području, spada osiguranje međunarodne vidljivosti hrvatskih nacionalnih društvenih, povijesnih, arheoloških, kulturnih, umjetničkih i drugih specifičnih doprinosa međunarodnoj zajednici.

Institucionalna rješenja kojima se potiču znanstvena izvrsnost, međunarodna mobilnost i internacionalizacija, suradnja s gospodarstvom i inovativna aktivnost obuhvaćaju sveučilišne znanstveno-inovacijske institute, centre za međunarodnu suradnju i mobilnost, centre za cjeloživotno obrazovanje i transfer tehnologije.

Sveučilišna autonomija

Novi Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju institucionalno pozicionira sveučilišnu autonomiju kao (samo) odgovornost za slobodu i kvalitetu visokoga obrazovnoga procesa i istraživanja. Polazeći od činjenice da u znanstveno-stručnom pogledu nitko nije bolje kvalificiran ocjenjivati kvalitetu nastavnika, programa i institucija od akademske zajednice, nužno je od nje tražiti dragovoljno podvrgavanje strogim moralnim načelima i razrađenom etičkom kodeksu.

Cijena provedbe Zakona

Provođenje ovoga zakona koji krupnim reformama institucionalizira duboke promjene u sustavu realizirajući ciljeve i mjere Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, zahtijevat će dodatna sredstva. U skladu s preporukama Europske komisije, bilo bi potrebno postupno povećavati nacionalna javna izdvajanja za najmanje 10% godišnje u sljedećih 7-10 godina, uz učinkovitije korištenje raspoloživih sredstava kohezijskih fondova.

U SKLADU S PREPORUKAMA EUROPSKE KOMISIJE, BILO BI POTREBNO POSTUPNO POVEĆAVATI NACIONALNA JAVNA IZDVAJANJA ZA NAJMANJE 10% GODIŠNJE U SLJEDEĆIH 7-10 GODINA, UZ UČINKOVITIJE KORIŠTENJE RASPOLOŽIVIH SREDSTAVA KOHEZIJSKIH FONDOVA.

Apel za očuvanje sustava javnog financiranja domaćih znanstvenih časopisa te za regularno i dostatno financiranje znanstvenih časopisa u 2019.

Ovogodišnji Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. objavljen 12. lipnja na mrežnim stranicama MZO-a, u suprotnosti je sa Zakonom, diskriminira javna sveučilišta i institute ostavljajući ih bez zakonske zaštite, drastično smanjuje predviđena sredstva za časopise te ruši dosadašnji sustav njihova financiranja od najvećeg nacionalnog značaja. podnaslov Kao pravnu osnovu Javnog poziva Ministarstvo u njegovoj Preambuli navodi članak 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti. U točki II. istoga Poziva MZO propisuje da pravo prijave imaju organizacije civilnog društva - udruge registrirane prema Zakonu o udrugama te trgovačka društva registrirana za nakladničku (izdavačku) djelatnost. Pravo prijave dano je i znanstvenim organizacijama iz sustava znanstvene djelatnosti osim javnih znanstvenih instituta i javnih visokih učilišta, jer su njima, kako stoji u točki II. Javnog poziva, „troškovi izdavanja znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa te časopisa za popularizaciju znanosti prihvatljivi u sklopu programskog financiranja“. Sadržaj točke II. Javnog poziva nije zakonit, jer nije u skladu s navedenim člankom 108. stavak 3. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Nadalje, propisavši „prihvatljivi

Apel Vladi Hrvatske

Uzimajući u obzir sve navedene pravne, znanstvene, kulturne i financijske aspekte nepromišljene i nezakonite odluke o promjeni načina financiranja znanstvenih časopisa i o rušenju dosadašnjeg nacionalnog sustava vrednovanja i podupiranja izdavaštva znanstvenih časopisa, Senat Sveučilišta u Zagrebu kao najviše znanstveno i stručno tijelo Sveučilišta na sjednici održanoj dana 9. srpnja 2019. godine donio je ovaj apel sa sljedećim zahtjevima:

- I. Žurno staviti izvan snage Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini (Klasa:402-07/19-02/00003; Urbroj:533-03-19-0001) od 12. lipnja 2019. godine;
- II. Osigurati financijska sredstva za „izdavanje domaćih znanstvenih časopisa“ na aktivnosti Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu broj A622004 u iznosu od 12.342.792,00 kune što odgovara iznosu iste aktivnosti Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu;
- III. Raspisati novi Javni poziv za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. godini u skladu s Kriterijima za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti“ (Klasa: 402-07/15-02/00001; Urbroj: 533-19-17-0006) od 1. veljače 2018. godine te Odlukom o izmjeni Kriterija za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti (Klasa: 402-07/15-02/0001; Urbroj: 533-03-19-0007) od 4. lipnja 2019. godine u kojem će ravnopravno moći sudjelovati svi subjekti izdavačke djelatnosti znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj bez diskriminacije koja je u pogledu vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa uvedena Odlukom Vlade Republike Hrvatske o programskom financiranju javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj u akademskim godinama 2018./2019., 2019./2020., 2020./2021., i 2021./2022. (Narodne novine broj 87/2018).

S obzirom na dramatično stanje u koje je dovedeno izdavaštvo znanstvenih časopisa, s obzirom na vitalnu ulogu koju znanstveni časopisi imaju u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, te s obzirom na nadležnosti i odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za ukupno funkcioniranje sustava državne uprave, Senat Sveučilišta u Zagrebu upućuje Vladi Republike Hrvatske ovaj Apel s molbom za hitno postupanje.

Prof. dr. sc. Damir Boras
Rektor Sveučilišta u Zagrebu

vošt“ podmirivanja troškova časopisa u sklopu programskog financiranja za javna sveučilišta i javne znanstvene institute, ministrica ignorira „Kriterije za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti“ iz veljače 2018. te vlastitu Odluku o izmjeni Kriterija za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti od 4. lipnja 2019. Time se na javna sveučilišta i javne znanstvene institute ne primjenjuju unaprijed utvrđeni kriteriji za financiranje znanstvenih časopisa niti im se visina dodijeljenih sredstava utvrđuje na temelju mišljenja neovisnog povjerenstva koje bi trebalo ocijeniti prijave na Javni poziv čime su stavljeni izvan zakonske zaštite i regulacije te prepušteni neizvjesnosti pribavljanja dobrovoljnih priloga za njihovo izlaženje. Skrećemo pozornost da je člankom 5. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu onemogućeno da se sporna sredstva za časopise koriste u okviru sredstava namijenjenih za programsko financiranje javnih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta, a što pokazuje i „Izjvešće o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu“ od strane Državnog ureda za reviziju. Nije zakonita ni Odluka Vlade Republike Hrvatske u dijelu koji određuje da će se sredstva za sufinansiranje materijalnih troškova znanstvene djelatnosti putem programskih ugovora koristiti i za sufinansiranje znanstve-

nih časopisa za javna visoka učilišta, napose za javna sveučilišta koja obuhvaćaju najveći udio u znanstvenom izdavaštvu znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj.

Tim prije što je reforma sustava javnog financiranja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja uvođenjem tzv. programskih ugovora osmišljena i provedena u razdoblju kada nije djelovalo središnje najviše nacionalno znanstveno i stručno tijelo Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj. U skladu s odredbama članka 6. stavak 2. točka 11. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj predlaže kriterije i odnose raspodjele proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje te tehnološki razvoj. U razdoblju izrade te usvajanja prijedloga Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu nije funkcioniralo Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj predlaže kriterije i odnose raspodjele proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje te tehnološki razvoj. Sve ove činjenice upućuju na zaključak kako je promjenama sustava javnog financiranja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja izigrana ustavna, zakonodavna i predstavnička uloga Hrvatskog sabora kao najvišeg zakonodavnog i predstavničkog tijela u Republici Hrvatskoj.

Časopisi izdavača koji se sukladno Javnom pozivu za financijsku potporu znanstvenim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti u 2019. mogu javiti na natječaj (organizacije civilnog društva – udruge, trgovačka društva te ostale znanstvene organizacije osim javnih znanstvenih učilišta i javnih znanstvenih instituta) u 2018. godini su financirani u iznosu od 5.627.798,00 kuna, dok je za te izdavače ove godine predviđen iznos od samo 2.599.214,00 kn, a što iznosi samo 46,19% prošlogodišnjeg iznosa! To pokazuje da je nezakonitom promjenom načina vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa, kojom su časopisi javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta isključeni iz javnog natječaja, ne samo srušen nacionalni sustav financiranja znanstvenih časopisa nego da su istodobno drastično smanjena sredstva za financiranje onih znanstvenih časopisa kojima je ostavljena mogućnost javljanja na raspisani natječaj. (r.i.)

Rušenje nacionalnog sustava vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa

Republika Hrvatska je tijekom više proteklih decenija razvila objektivni, uravnotežen i poticajan sustav vrednovanja znanstvenih časopisa koji se temelji na nizu objektivnih parametara. Sagledavajući unatrag praksu financiranja izdavanja znanstvenih časopisa od prvih donesenih pravila 1995. godine pa sve do posljednjih iz veljače 2018. i lipnja 2019. godine, može se zaključiti da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja kao tijelo državne uprave vodilo prepoznatljivu nacionalnu politiku financiranja koja je rezultirala nesumnjivim i objektivno mjerljivim porastom kvalitete i međunarodne vidljivosti hrvatskih znanstvenih časopisa. Tome nedvojbeno svjedoče podatci da je, krajem 2018. godine, 123 hrvatskih časopisa referirano u WoSCC, 155 časopisa u Scopusu, a 106 u DOAJ. Ovim rezultatima Hrvatska odskakače od svih nama usporedivih zemalja. Nezakonita promjena u načina financiranja znanstvenih časopisa dovela je do urušavanja prepoznatljive i uspješne nacionalne politike, do ugrožavanja opstanka velikog broja časopisa i do diskriminacije časopisa koje izdaju javna sveučilišta i javni znanstveni instituti. Nezakonita promjena načina financiranja znanstvenih časopisa proizvela je dva pogubna učinka s

nesagledivim znanstvenim, političkim i kulturnim posljedicama:

Prvo, rušenje nacionalnog sustava vrednovanja i podupiranja znanstvenih časopisa koji je izgrađivan tijekom više decenija i koji je po sebi postao kulturnom institucijom od posebne nacionalne važnosti i nesumnjive međunarodne prepoznatljivosti.

Drugo, drastično smanjivanje sredstava koja se izdvajaju za financiranje znanstvenih časopisa. Iz tablice 1. razvidno je drastično smanjenje iznosa financiranja znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti.

Tablica 1: Financiranje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti 2016.–2018. te predviđena sredstva za 2019. godinu.

god	isplaćeno u kn	broj časopisa
2016.	10.218.532,00	175
2017.	12.024.403,00	187
2018.	12.044.389,00	188
2019.	2.599.214,00	predviđeno kuna

Predviđena sredstva za 2019. bitno su manja u odnosu na sredstva isplaćena znanstvenim časopisima, a koja ne izdaju javna visoka učilišta i javni znanstveni instituti. U nižoj su tablici prikazana sredstva za znanstvene časopise prema strukturi njihovih izdavača u 2018..

Tablica 2: financiranje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti u 2018.

Izdavač	Iznos 2018. u kn
Javna visoka učilišta	5.104.335,00
Javni znanstveni instituti	1.312.256,00
Ukupno učilišta i instituti	6.416.591,00
Javne ustanove	609.087,00
HAZU	440.988,00
Udruge	3.945.165,00
Trgovačka društva	632.558,00
Ukupno javne ustanove, HAZU, udruge i trgovačka društva	5.627.798,00
Ukupno	12.044.389

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Klasa: 112-01/19-01/29
 Urbroj: 380-040/040-19-1
 Zagreb, 3. srpnja 2019.

Na temelju članka 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu raspisuje javni

**NATJEČAJ
 za izbor**

- **jednog (1) izvršitelja u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) znanstveno-nastavno zvanje docenta** (m/ž) u znanstvenom području društvene znanosti, znanstvenom polju sigurnosne i obrambene znanosti na diplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje.

Uvjeti:

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 – OUSRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 – O i RUSRH, 60/15 – OUSRH i 131/17) i Statutom Sveučilišta u Zagrebu.

Prijava za natječaj mora sadržavati:

1. životopis (potpisan, najviše jedna kartica teksta)
2. presliku diplome o završenom studiju i/ili stečenom akademskom stupnju
3. izvješće o dosadašnjem znanstvenom, nastavnom i stručnom radu
4. popis radova u PDF-u na CD-u; radovi relevantni za izbor u tiskanom ili elektroničkom obliku
5. dokazi o ispunjavanju uvjeta Rektorskoga zbora
6. dokaz o državljanstvu
7. dokaz o najmanje pet godina radnog iskustva na dužnostima i poslovima nastavne djelatnosti za potrebe Oružanih snaga RH

Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15, 131/17) i odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 122/17).

Pristupnik koji se prvi puta bira u znanstveno-nastavno zvanje docent mora priložiti zahtjev ako želi da se na njegov izbor primjenjuje Odluka o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 106/2006, 127/2006).

Dokumentacija se prilaže u dva primjerka i u elektroničkom obliku na CD-u i PDF-formatu.

Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Trg Republike Hrvatske 14, 10 000 Zagreb, s naznakom prijave na natječaj.

Natječaj je otvoren 30 dana od objave.

Potpunom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge navedene u ovom natječaju. Pristupnikom prijavljenim na natječaj smatrat će se samo osoba koja podnese pravovremenu i potpunu prijavu sa svim prilogima te ispunjava formalne uvjete iz natječaja. Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili nepravovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj niti će se obavještavati o rezultatima natječaja.

O rezultatima natječaja kandidati će biti obaviješteni pisanim putem ili putem elektroničke pošte. Mole se kandidati da uz ponudu navedu e-mail adresu odnosno broj mobitela, kako bi ih se na taj način moglo pozvati na razgovor.

Sveučilište u Zagrebu koristit će i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno propisima koji reguliraju zaštitu osobnih podataka. Natječajna dokumentacija odnosno podaci o kandidatima čuvaju se šest mjeseci od završetka natječaja, a dulje u slučaju sudskog ili sličnog postupka, u kojem slučaju se čuvaju do završetka postupka. Nakon isteka roka čuvanja dokumentacija se uništava, s time da svaki kandidat po isteku roka čuvanja može preuzeti svoju dokumentaciju.

Sveučilište u Splitu
PRAVNI FAKULTET
 objavljuje

**NATJEČAJ
 za izbor**

- **Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora** u području društvenih znanosti, znanstveno polje *pravo*, za znanstvenu granu *teorija prava i države*, za nastavni predmet *Teorija prava i države*, na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

UVJETI:

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014, 60/2015 i 131/2017).

PRIJAVA NA NATJEČAJ MORA SADRŽAVATI:

dokaz o ispunjavanju nužnih uvjeta propisanih Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (Narodne novine, 28/2017), Odlukom o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (Narodne novine 122/2017), životopis, preslik odgovarajuće diplome, bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, preslike radova relevantnih za izbor (životopis i bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države, te za strane državljanke dokaz o poznavanju hrvatskog jezika.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s čl. 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17), imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, i sve potrebne dokaze iz čl. 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposlavanje-843/843>.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 42/2018).

Prijave s potrebnom natječajnom dokumentacijom podnose se preporučenom poštanskom pošiljkom Dekanatu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21 000 Split, u roku od 30 dana od objave natječaja u „Narodnim novinama“.

Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
 PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET
 raspisuje

NATJEČAJ

1. **za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redoviti profesor** - trajno zvanje, za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje biologija na neodređeno vrijeme

Uvjeti:

- doktorat iz polja biologije
- istraživač R4 razine sa stupnjem karijere s više od 10 godina iskustva u istraživanju
- poželjno radno iskustvo u održavanju nastave na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim sveučilišnim studijima iz područja biologije
- poželjno područje istraživanja: biljna genetika i molekularna biologija, evolucija i molekularna filogenija

2. **za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redoviti profesor**, za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika na neodređeno vrijeme

Uvjeti:

- doktorat iz polja matematike
- istraživač R4 razine sa stupnjem karijere više od 10 godina iskustva u istraživanju
- poželjno radno iskustvo u održavanju nastave na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima iz područja matematike
- poželjno područje istraživanja: diskretna matematika

3. **za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta**, za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje geofizika, na neodređeno vrijeme

Uvjeti:

- doktorat iz polja geofizike
- istraživač R2 razine sa stupnjem karijere od 4-10 godina iskustva u istraživanju
- poželjno radno iskustvo u održavanju nastave na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima iz područja geofizike ili fizike
- poželjno područje istraživanja: oceanografija

4. **za izbor jednog nastavnika u nastavno zvanje i na radno mjesto predavača**, za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje kemija, na određeno vrijeme (zamjena za neplaćeni dopust)

Uvjeti:

- završen odgovarajući diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Dodatni kriteriji:

- poželjno radno iskustvo u održavanju nastave iz područja kemije na preddiplomskim i diplomskim studijima

5. **za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje i radno mjesto asistenta** za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje kemija, na određeno vrijeme do povratka privremeno nenazočne zaposlenice

Uvjeti:

- završen odgovarajući diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Dodatni kriteriji:

- poželjno radno iskustvo u održavanju nastave na preddiplomskim i diplomskim studijima
- sudjelovanje u znanstveno-istraživačkom radu uz pisanu preporuku
- dosadašnja priznanja, nagrade i sl. za izvrsnost u studiranju i istraživačkom radu

6. **za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje i radno mjesto asistenta** za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika, na određeno vrijeme do povratka privremeno nenazočne zaposlenice

Uvjeti:

- završen diplomski sveučilišni studij

Dodatni kriteriji:

- dosadašnja priznanja, nagrade i sl. za izvrsnost u studiranju i istraživački rad
- sudjelovanje u znanstveno-istraživačkom radu
- poželjno područje istraživanja: matematičko računarstvo

Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju, pored uvjeta navedenih u natječaju, ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-Odluka USRH, 60/15, 131/17). Pristupnici pod točkom 1. do 3. moraju ispunjavati i uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 106/06, 127/06) odnosno Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN 122/17), a pristupnici pod točkom 4. uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/12) te o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze.

Pristupnici pod točkama 1. do 4. uz potpisanu prijavu na natječaj prilažu: životopis, dokaz o državljanstvu, a strani državljanici dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina), dokaz o odgovarajućoj stručnoj spremi iz koje se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje, bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), radove te ostale dokaze o ispunjavanju uvjeta Rektorskog zbora.

Pristupnici pod točkom 5. i 6. uz potpisanu prijavu na natječaj prilažu: životopis, presliku diplome o završenom studiju, rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije za pristupnike koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu, prijepis ocjena s prosjekom, dokaz o državljanstvu te dokaz o ispunjenju ostalih uvjeta i navedenih kriterija.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121/17), dužni su priložiti, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, i sve potrebna dokaze iz članka 103. stavak 1. dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposlavanje-843/843>.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da PMF kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Na natječaj mogu ravnopravno sudjelovati pristupnici obaju spolova.

Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od objave natječaja na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Ruđera Boškovića 33, 21 000 Split.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni odjel za stručne studije, raspisuje

NATJEČAJ

za izbor u nastavno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu marketing, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu do porotka na posao privremeno nenazočne zaposlenice s roditeljskog dopusta;

Pristupnici (m/ž) moraju ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012).

Pristupnici (m/ž) dužni su uz prijavu na natječaj priložiti:

- životopis,
- preslik dokaza o stečenom akademskom stupnju,
- popis znanstvenih i stručnih radova relevantnih za izbor (u elektronskom obliku),
- domovnicu ili dokaz o državljanstvu druge države, a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina). Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka.

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Sveučilišni odjel za stručne studije kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola. Ako pristupnici temeljem posebnih propisa ostvaruju prednost prilikom zapošljavanja, dužni su u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze koje posebni propisi propisuju za ostvarivanje navedenog prava.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“ broj 121/17) imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Prijave s prilogima podnose se preporučenom poštanskom pošiljkom Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Kopljica 5/II kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja koji je zadnji objavljen u odgovarajućim medijima.

Neprovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili neprovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj te se neće obavještavati o rezultatima natječaja.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru.

Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu za izbor u suradničko naslovno zvanje asistenta

1. jednog suradnika u suradničko naslovno zvanje asistenta, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu marketing. Pristupnici (m/ž) moraju ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17).

Pristupnici (m/ž) dužni su uz prijavu na natječaj priložiti:

- * životopis,
- * preslik dokaza o završenom odgovarajućem diplomskom sveučilišnom studiju odnosno odgovarajućem dodiplomskom studiju,
- * ukupan prosjek ocjena na (dodiplomskom ili diplomskom sveučilišnom studiju) iznad 4,00 tijekom studija,
- * domovnicu ili dokaz o državljanstvu druge države, a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina).

Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka.

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Sveučilišni odjel za stručne studije kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

Prijave s prilogima podnose se preporučenom poštanskom pošiljkom Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Kopljica 5/II kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja koji je zadnji objavljen u odgovarajućim medijima.

Neprovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili neprovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj te se neće obavještavati o rezultatima natječaja.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru.

INTERVJU: MICHAEL CHENG-TEK TAI - DOBITNIK NAGRADE 'FRITZ JAHR' ZA ISTRAŽIVANJE I PROMICANJE EUROPSKE BIOETIKE

Poštovanje svih oblika života ključno je za razvoj bioetike i društva

Jahrovo promišljanje prilično je slično onome kod Azijaca. U taoizmu je u središtu interesa priroda, a hinduizam poštuje sve oblike života. Fritz Jahr poručuje isto. Bioetika je usko povezana sa životom, 'bio' znači život, ako ne poštujemo život, besmisleno je govoriti o bioetici

RAZGOVARAO
DR. ROBERT DORIĆ

Profesor Michael Cheng-tek Tai iz Tajvana dobitnik je međunarodne godišnje nagrade "Fritz Jahr" za istraživanje i promicanje europske bioetike za 2019. godinu. Michael Cheng-tek Tai stekao je doktorat znanosti iz komparativne etike na Sveučilištu Concordia, Montreal, Kanada. U Kanadi je podučavao na više sveučilišta. U Tajvan se vraća 1997. godine. Danas je profesor bioetike i humanističkih

“

Nadam se da će Rijeka, odnosno Hrvatska, ponovno postati lider u bioetičkoj diskusiji o Fritzu Jahru. Hrvatska može zauzeti vodeće mjesto u svijetu u promociji etike vrlina

znanosti u medicini na Medicinskom sveučilištu Chungshan, Taichung, u Tajvanu. Nagradu, koju dodjeljuje Dokumentacijsko-istraživački centar za europsku bioetiku "Fritz Jahr" Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci i Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dobitniku je uručio profesor Amir Muzur, voditelj Centra "Fritz Jahr", 17. svibnja na prigodnoj svečanosti u prostoru centra. Dodjela nagrade održana je u sklopu programa 21. riječkih dana bioetike, na konferenciji na kojoj je profesor Tai bio jedan od izlagača. Kao laureat ovogodišnje nagrade "Fritz Jahr", profesor Tai održao je plenarno izlaganje "The Three Aspects of Integrative Bioethics from the Perspectives of

Fritz Jahr's Bioethical Imperative and Asian Bioethics" (Tri aspekta integrativne bioetike iz perspektive bioetičkog imperativa Fritza Jahra i azijske bioetike) na "18. lošinjskim danima bioetike" u Malom Lošinju. Ondje smo razgovarali s njime.

Kako ste se upoznali s djelom Fritza Jahra?

– O Fritzu Jahru saznao sam od profesora Hansa-Martina Sassa. On me je upoznao s činjenicom da je upravo Fritz Jahr prvi koristio pojam "bioetika". Dotad se smatralo da je ovu riječ osmislio Van Rensselaer Potter 1970. godine u Sjedinjenim Američkim Državama. Kao kršćanin, podržavam uključenost Crkve u bioetičku diskusiju, a kako je Fritz Jahr bio i protestantski pastor, zanimalo me je njegov opus, pa mi je profesor Sass poslao dostupnu građu. Tada sam shvatio kako je Jahrovo promišljanje prilično slično onome kod Azijaca. Primjerice, kako sam spomenuo na plenarnom izlaganju, u taoizmu je u središtu interesa priroda, a hinduizam poštuje sve oblike života. Fritz Jahr poručuje isto. To je ono što me je privuklo. Europska ili sjevernoamerička bioetika je prilično

individualistička i utilitistički orijentirana, dok po mojem mišljenju Fritz Jahr zagovara etiku vrlina i to je nešto što se može snažno dojmiti Azijca. Bioetika je usko povezana sa životom, "bio" znači život, ako ne poštujemo život, besmisleno je govoriti o bioetici. Stoga su me zainteresirala Jahrova promišljanja i nastojao sam ga predstaviti drugima. Znamo da Jahr nije objavio mnogo publikacija i da je njegova teorija sažeta i jednostavna, te više fragmentirana nego sustavna, no unatoč tome možemo nazrijeti njegove ideje.

Kakvo je javno mnijenje o bioetici u Tajvanu?

– Primarno, prema shvaćanju ondje, bioetika je medicinska etika. Međutim, nastojim podsjetiti na to da je medicinska etika utemeljena na Hipokratovoj tradiciji, no doživjeli smo razvoj pa problematika više nije isključivo medicinska, nego društvena.

Već ste se ranije u razgovoru dotaknuli obilježja sjevernoameričke i europske bioetike, no što je, po vašem mišljenju, osnovna razlika između europske i azijske bioetike?

– Razlike postoje, zapadnjačke su vrijednosti zna-

čajno individualističke, dok to nije slučaj u istočnjačkoj perspektivi. U skupu bioetičkih načela, u sjevernoameričkoj bioetici jedno od važnih načela je autonomija, koja je uključena u raspravu i u europskoj bioetici, no ne u Aziji. Proces donošenja odluka u medicinskoj praksi je drukčiji. Autonomija se ondje ne temelji na samostalnom donošenju odluka, puno je važnija autonomija obitelji, odnosno kolektivno donošenje odluka. Druga je razlika ona vezana uz pravdu. Na Istoku poimanje pravde ne polazi od pravne perspektive, nego iz načina na koji pojedinac čini nešto. Standard se ne prosuđuje na temelju nečijih pogrešaka, nego na temelju odgovornosti prema tradiciji, kulturi. Tradicija nas poučava svemu što mogu i moram učiniti, kao sin moram u potpunosti poštovati roditelje, kao učenik moram slušati učitelja. Tradicija i kultura nas uče kako činiti ispravno. Pitanje je što smatramo ispravnim. Ispravno je ono što je pojedincu dano tradicijom.

Kakva je budućnost europske bioetike?

– Nažalost, svijet je sve više usmjeren prema materi-

Urban bioethics

Michael Cheng-tek Tai

jalnom, sve je više egocentričan. Učinit ću ono što me čini zadovoljnim, to je sjevernoamerički mentalitet, uvjeren sam da je slično i europskim. No, naravno, europska bioetika nije identična sjevernoameričkoj, u europskoj postoji drukčiji skup bioetičkih načela. Iako se georgetownovska načela smatraju standardnim, različite kulture donose nešto svojstveno. Volio bih kad bi europska bioetika stavila veći naglasak na etiku vrlina. Na tom je tragu upravo Jahrovo poimanje.

Bili ste predsjednik "Međunarodnog društva za kliničku bioetiku" od 2006. do 2010. godine, kad su u više navrata kolege iz Hrvatske bili pozvani u Tajvan. Kako je uspostavljena ova suradnja?

– Upoznao sam se s hrvatskim kolegama u Japanu, na prvom svjetskom kongresu bioetike u Tokiju. Nakon te konferencije održana je druga, na Sveučilištu Nihon. Ondje sam održao pozvano predavanje. Na toj sam se konferenciji upoznao s profesorom Šegotom iz Rijeke. Profesor Šegota pozvao je japanske kolege, mene i još nekolicinu iz Azije na "Lošinjske dane bioetike", konferenciju koja se tada održavala prvi put. Ondje se raspravljalo o osnivanju Međunarodnog društva za kliničku bioetiku, te je ono i osnovano u Hrvatskoj. Nakon što sam izabran za predsjednika ovoga društva, nastojao sam promovirati bioetiku u Tajvanu. Tajvanska vlada financijski je podržala ovo društvo, tako da je druga konferencija Međunarodnog društva za kli-

ničku bioetiku održana u Tajvanu.

Vi ste bili sudionikom prvih "Lošinjskih dana bioetike". Koliko su se, prema vašem mišljenju, promijenile teme koje su tada raspravljane na konferenciji u odnosu na one koje su zastupljene na ovogodišnjoj konferenciji?

– Čini se kako su teme sadašnjih izlaganja puno snažnije, intenzivnije. Zbog ubrzanog razvoja tehnologije pojavljuju se nova bioetička pitanja, te se čini kako bioetika obuhvaća mnoga različita područja. Na sesiji kojoj sam prisustvovao mogla su se čuti različita stajališta, koja će vjerojatno završiti različitim ponudnim odgovorima. Svijet se zbog razvoja tehnologije mijenja i postaje kompleksniji nego što je bio u vrijeme održavanja prvih "Lošinjskih dana bioetike" prije osamnaest godina.

Dobitnik ste nagrade za promicanje europske bioetike. Što vam znači ova nagrada?

– Nisam vjerovao da ću dobiti ovu nagradu budući da sam Azijac, smatrao sam da je nagrada više usmjerena prema europskim znanstvenicima. Naravno, ova me nagrada čini vrlo sretnim i počašćenim. Također, daje mi misiju da moram učiniti još više na promociji Jahrovih ideja.

Želite li dodati nešto na kraju intervjua?

– Nadam se da će Rijeka, odnosno Hrvatska, ponovno postati lider u bioetičkoj diskusiji o Fritzu Jahru. Poznato mi je da je u Titovo vrijeme Jugoslavija bila lider među zemljama Trećeg svijeta, sada Hrvatska može zauzeti vodeće mjesto u svijetu u promociji etike vrlina.

21. riječki dani bioetike

PIŠE: TONI BUTERIN

Medicinski fakultet u Rijeci je 17. i 18. svibnja bio domaćin najstarijeg bioetičkog događanja u Hrvatskoj: "Riječkih dana bioetike". Bili su to "21. riječki dani bioetike", ovaj put u organizaciji Zaklade Sveučilišta u Rijeci, koja je u partnerstvu s Katedrom za društvene i humanističke znanosti u medicini riječkog Medicinskog fakulteta, Katedrom za javno zdravstvo Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, UNESCO-ovom katedrom za društvene i humanističke znanosti u medicini, Dokumentacijsko-istraživačkim centrom za europsku bioetiku "Fritz Jahr", Znanstvenim centrom izvrsnosti za integrativnu bioetiku te Hrvatskim bioetičkim društvom organizirala konferenciju pod nazivom "Urbana bioetika: Od pametnih gradova do gradova etike života". Realizacija konferencije ostvarena je kroz donaciju dobrotornog fonda Schwab. Konferencija se odmaknula iz okvira tradicionalne urbane bioetike – urbanizirajući njezine temelje: kulturu, arhitekturu, urbano zdravlje, promet i sl. s vizijom stvaranja tehnološke (bioetičke) platforme razvoja pametnih gradova, javnog zdravstva, sigurnosti, očuvanja okoliša i energije s misijom kreiranja "urbanih bioetičkih standarda" kao nadogradnju na listu bioetičkih standarda proizšlih iz projekta "Europska bioetika na djelu" (EuroBioAct), koji financira Hrvatska zaklada za znanost. U međunarodnom tonu konferenciju je pozdravnim govorom otvorio dekan Medicinskog fakulteta u Rijeci prof. Tomislav Rukavina, a predsjednica Organizacijskog odbora, prof. Iva Rinčić, najavila je predavače iz Singapura, Tajvana, Njemačke, Grčke, Južne Koreje, Ujedinjenog Kraljevstva, Sjedinjenih Američkih Država, Latvije, Ukrajine te, naravno, domaćine iz Hrvatske. Nakon izlaganja predavača, konferencija se preselila u Dokumentacijsko-istraživački centar za europsku bioetiku "Fritz Jahr", koji djeluje pri Fakultetu zdravstvenih studija Riječkog sveučilišta, gdje je ujedno i dodijeljena četvrta Međunarodna godišnja nagrada za istraživanje i promociju europske bioetike "Fritz Jahr". Ovogodišnji je dobitnik nagrade profesor Michael Cheng-tek Tai iz Tajvana. Drugi dan "Riječkih dana bioetike" obilježen je studijskim putovanjem sudionika u srce istarskog poluotoka, odnosno u najmanji grad na svijetu – Hum, gdje su sudionici, nastavno na povezanost teme konferencije i mjesta gdje se nalaze, nastavili s razmjenom iskustava i ideja.

SVEUČILIŠTE U SPLITU POMORSKI FAKULTET

Temeljem članka 24. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama („Narodne novine“ broj 128./17. i 47./18.), te članka 23. Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje („Narodne novine“ broj 9./19.) raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redoviti profesor I. izbor u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta na Zavodu za nautiku.

2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području društvenih znanosti, polju ekonomija na Zavodu za menadžment pomorskih tehnologija u nepunom radnom vremenu od 20 posto.

3. jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docent u znanstvenom području društvenih znanosti, polju ekonomija, grana marketing. Pristupnici na natječaj pod rednim brojem 1. i 2. moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o radu („Narodne novine“ broj: 93./14. i 127./17.), Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123./03., 131./17.)- Oduka USRH 174./04., 46./07., 45./09., 63./11., 94./13., 139./13. i Odluke USRH 101./14. i 60./15.).

Uz prijavu na natječaj pod rednim brojem 1. i 2. pristupnici su dužni priložiti:

životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajuće diplome, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor te drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor, a ako su strani državljani i dokaz o znanju hrvatskog jezika (C2-napredno znanje). Sva dokumentacija, osim radova, predaje se u dva primjeka, a životopis, prikaz nastavne i stručne djelatnosti i popis radova, uz tiskani, trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (na CD-u u 1 primjerku).

Ako pristupnici temeljem posebnih propisa ostvaruju prednost prilikom zapošljavanja, dužni su u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze koje posebni propisi propisuju za ostvarivanje navedenog prava.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine br. 121./17.) imaju prednost u odnosu na ostale pristupnike samo pod jednakim uvjetima i dužni su priložiti osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja <https://branitelji.gov.hr/zapostavljanje-843/843>.

Pristupnici na natječaj pod rednim brojem 3. moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123./03., 198./03., 105./04., 2./07.) - Oduka USRH 174./04., 46./07., 45./09., 63./11., 94./13., 139./13. i Odluke USRH 101./14. i 60./15.), te uvjete rektorskog zbora.

Uz prijavu na natječaj pod rednim brojem 3. pristupnici su dužni priložiti:

životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajuće diplome, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor te drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor.

Na natječaj, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, pod ravnopravnim uvjetima imaju se pravo javiti osobe oba spola.

Pristupnici na natječaj prijavom na natječaj izričito su suglasni da Pomorski fakultet u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati osobne podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Rok za podnošenje prijave je trideset dana od dana posljednje objave natječaja.

Nepravodobne i nepotpune prijave na natječaj neće se razmatrati niti će podnositelji biti pozvani na naknadnu dopunu.

Za pristupnike pod red. brojem 1. i 2. koji ispunjavaju formalne uvjete natječaja Pomorski fakultet u Splitu zadržava pravo provesti provjeru znanja, sposobnosti i vještina bitnih za obavljanje poslova radnog mjesta i/ili intervjua.

U slučaju provedbe navedenog, pristupnici su im obvezni pristupiti, u protivnom će se smatrati da su odustali od prijave na natječaj.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni temeljem zakona u zakonskom roku.

Kod prijave na natječaj pristupnici su obvezni navesti i redni broj Natječaja za koji se prijavljuju.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta Natječaja dostavljaju se isključivo na adresu: Sveučilište u Splitu, Pomorski fakultet, Ruđera Boškovića 37, 21000 Split, s naznakom „Za natječaj“ (s obveznim navođenjem datuma objave natječaja i glasila u kojem je natječaj objavljen.)

Prijavljeni pristupnici pod rednim brojem 1. i 2. biti će obaviješteni o rezultatima natječaja u zakonskom roku, putem mrežnih stranica Fakulteta.

Pula		Zagreb			
<h2>Novi dekani hrvatskih sveučilišta</h2>	 <p>Krešimir Pavelić izabran je za dekana Medicinskog fakulteta</p>	 <p>Lina Pliško izabrana je za dekanicu Filozofskog fakulteta</p>	 <p>Jadranka Frece izabrana je za dekanicu Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta</p>	 <p>Igor Gliha izabran je za dekana Pravnog fakulteta</p>	 <p>Kristijan Posavec izabran je za dekana Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta</p>

Rijeka		Zagreb			
<h2>Novi emeritusi hrvatskih sveučilišta</h2>	 <p>Zdravko Lenac redoviti profesor u mirovini Odjela za fiziku</p>	 <p>Valter Dešpalj redoviti profesor u mirovini Muzičke akademije</p>	 <p>Milan Matijević redoviti profesor u mirovini Učiteljskog fakulteta</p>	 <p>Frano Parać redoviti profesor u mirovini Muzičke akademije</p>	 <p>Branka Zovko Cihlar redovita profesorica u mirovini Fakulteta elektrotehnike i računarstva</p>

Zadar		Osijek			
<h2>Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta</h2>	 <p>Mario Vrbančić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje red. prof. u području humanističkih znan., polje filologija (poredbena književnost)</p>	 <p>Branimir Belaj izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija</p>	 <p>Damir Magdić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje red.prof. – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija</p>	 <p>Ana Bucić-Kojić izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje red. prof. – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija</p>	 <p>Gordana Dukić izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području društvenih znanosti, polje ekonomija</p>

					Split
 <p>Stela Jokić izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje red. prof. – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija</p>	 <p>Marko Jukić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje red.prof. – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija</p>	 <p>Željko Senković izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području humanističkih znanosti, polje filozofija</p>	 <p>Ivica Strelec izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija</p>	 <p>Davor Plavec izabran je u naslovno znan.-nast. zvanje red. prof. – prvi izbor u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravst. zaštita</p>	 <p>Petar Bačić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području društvenih znanosti, polje pravo, grana ustavno pravo</p>

Zagreb					
 <p>Mirko Klarić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području društvenih znanosti, polje pravo, grana upravno pravo i uprava</p>	 <p>Nada Galić izabrana je u znanst.-nast. zvanje red. prof. – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje dentalna med., grana endodoncija i restaurativna dentalna med.</p>	 <p>Vladimir Jambrečić izabran je u znanst.-nast. zvanje red. prof. – trajno u području biotehničkih znanosti, polje drvna tehnologija, grana drveno tehnološki procesi</p>	 <p>Arijana Lovrenčić Huzjan izabrana je u znan.-nast. zvanje red. prof. – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke med. znanosti, grana neurologija</p>	 <p>Mirna Čurković Perica izabrana je u znanst.-nast. zvanje red. prof. – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika, mikrobiologija</p>	 <p>Daria Karasalihović Sedlar izabrana je u znan.-nast. zvanje red. prof. u području tehničkih zn., polje rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana naftno rudarstvo</p>

Tomislav Jemrić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda, grana voćarstvo

Sanja Seljan

izabrana je u znan.-nast. zvanje red.prof.-trajno u području društ. znan. polje informacijske i komunikacijske znan. grana informacijski sustavi i informatologija

Hrvoje Šarčević

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Vladimir Babin

izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe – sviranje

Branka Sladović Franz

izabrana je u zn.-nast. zvanje red. prof. - trajno u području društ. zn., polje soc. djelatnosti, grana teorija socijalnog rada

Željko Dobrović

izabran je u naslovno znan.-nast. zvanje red. prof. u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Nikica Gilić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje znanost o umjetnosti, grana filmologija

Sanja Gottstein

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana ekologija

Lovorka Grgurević

izabrana je u znan.-nast. zvanje red. prof. u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana anatomija

Miljenko Huzak

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje matematika, grana teorija vjerojatnosti i statistika

Saša Janković

izabran je u znan.-nast. zvanje red. prof. u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravst. zaštita, grana medicina rada i sporta

Antonija Balić Šimrak

izabrana je u umjetničko-nastavno zvanje red. prof. u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana likovna pedagogija

Goran Kovačević

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija

Svjetlan Lacko Vidulić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje red. prof. u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana germanistika

Ljubomir Levačić

izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo

Grgo Luburić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Berislav Perić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, grana oralna kirurgija

Ozren Perše

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje matematika, grana algebra, matematička analiza

Marijan Rajsman

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Goran Tešović

izabran je u znanst.-nast. zvanje red. prof. u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana infektologija

Sanja Vidaček Filipec

izabrana je u zn.-nast. zvanje red. prof. u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo

Ilko Vrankić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Zoran Zoričić

izabran je u znan.-nast. zvanje red. prof. u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana psihijatrija

Srđan Filip Čaldarović

izabran je u umjet. nast. zv. red. prof. u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe – sviranje

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI
FAKULTET**

ZAGREB, HORVATOVAC 102A

Fakultetsko vijeće PMF-a na temelju članka 82. Statuta Fakulteta raspisuje

**NATJEČAJ
za izbora**

-u znanstveno-nastavno zvanje redoviti profesor – 1. izbor (naslovno zvanje) iz područja društvenih znanosti, polje ekonomija, bez zasnivanja radnog odnosa, pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj
-u nastavno zvanje viši predavač (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, bez zasnivanja

radnog odnosa, pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj;
-u nastavno zvanje predavač (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, bez zasnivanja radnog odnosa, pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 3 izvršitelja;
-u suradničko zvanje i na radno mjesto posljedodoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje matematika, grana primijenjena matematika i matematičko modeliranje, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu pri Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – 1 izvršitelj.
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Matematički odsjek, Zagreb, Bijenička 30, najkasnije u roku od 30 dana od objavljivanja natječaja u Narodnim novinama. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRAVNI FAKULTET**

SPLIT - DOMOVINSKOG RATA 8

objavljuje poništenje dijela natječaja za izbor kandidata na radno mjesto

Poništava se dio javnog natječaja KLASA: 112-01/19-01/0013; URBROJ: 2181-207-07-02-19-0002 od 20. svibnja 2019., objavljenog u Narodnim novinama, broj 54/2019., dana 29. svibnja 2019., oglasnoj ploči Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, mrežnim stranicama Pravnog fakulteta u Splitu i listu Universitas, i to:

Točka 2. - za izbor jednog izvršitelja u radni odnos na određeno vrijeme u punom radnom vremenu na radno mjesto IV. vrste zvanja – spremačica.

UMJETNIČKA AKADEMIJA U SPLITU

OBJAVLJUJE NATJEČAJ
(m/ž) za izbor u zvanje

1. Docent u području umjetnosti, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe - pjevanje (naslovno zvanje).
2. Predavač u području umjetnosti, polje filmska umjetnost, grana snimanje (naslovno zvanje).
Pristupnici na natječaj moraju ispunjavati uvjete Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.
Prijava na natječaj mora sadržavati životopis, presliku dokaza o državljanstvu, diplomu o stečenoj stručnoj spremi i izvješće o stručnoj i nastavnoj aktivnosti.
Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Umjetnička akademija u Splitu može koristiti, prikupljati i obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno zakonskim propisima.
Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od objave na adresu: Umjetnička akademija u Splitu, Zagrebačka 3, 21 000 Split.

**Sveučilište u Splitu
FILOZOFSKI FAKULTET**
raspisuje
NATJEČAJ
za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto redovitog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filozofija, grana ontologija, na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom, na Odsjeku za filozofiju
2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto redovitog profesora za znanstveno područje društvenih znanosti, polje psihologija, na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom, na samostalnoj Katedri za psihologiju
3. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto izvanrednog profesora za znanstveno područje interdisciplinarnih područja znanosti, polje obrazovne znanosti (pedagogija, psihologija), na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom, na samostalnoj Katedri za psihologiju

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete utvrđene odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07. - Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17) te na njemu utemeljenim propisima. Pristupnici trebaju priložiti: potpisanu prijavu s naznakom radnog mjesta za koje se prijavljuju, životopis, dokaz o državljanstvu (presliku), dokaz o stručnoj spremi (dokaz o akademskom stupnju doktora znanosti u odgovarajućem području i polju - izvornik ili ovjerenu presliku), elektronički zapis Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (izvornik), odluku o izboru u znanstveno zvanje (ako je imaju - izvornik ili ovjerenu presliku), prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti te popis i separate radova relevantnih za izbor kao i druge dokaze iz kojih je razvidno da ispunjavaju uvjete za izbor.

Na Natječaju mogu ravnopravno sudjelovati pristupnici oba spola.

Sva dokumentacija pristupnika predaje se u jednom primjerku. Životopis, prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti i popis radova, uz tiskani, trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (CD ili USB stick).

Ako su pristupnici kvalifikaciju stekli u inozemstvu trebaju dostaviti rješenje o stručnom priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije (izvornik ili ovjerenu presliku), a strani državljani trebaju dostaviti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredno znanje - izvornik ili ovjerenu presliku). Rok za podnošenje prijave je 30 dana od dana objave Natječaja.

Prijava na natječaj s dokumentacijom dostavlja se na adresu: Filozofski fakultet u Splitu, Poljička cesta 35, 21 000 Split. Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici natječaja daju izričitu suglasnost da Filozofski fakultet u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može obrađivati njihove osobne podatke sukladno odredbama pozitivnih propisa o zaštiti osobnih podataka, a zbog provedbe natječajnog postupka. Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj. Za pristupnike koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 121/17), popis potrebne dokumentacije dostupan je na poveznici <https://branitelji.gov.hr/> zaposljavanje-843/843

Zakašnjenje i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će podnositelji biti pozvani na naknadnu dopunu prijave. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

VELIKA REPORTAŽA S 30. SVJETSKIH SVEUČILIŠNIH IGARA U NAPULJU

Univerzijada - tri grada, 80 Hrvata i Bruna Vuletić za jedinu medalju

PIŠE:

ILONA MATJEVIC

FOTO:

FISU/UNISPORT HR

Biti jedinstven." Pod tim sloganom u Napulju je od 3. do 7. srpnja održana 30. ljetna univerzijada. Ovaj višesportski događaj namijenjen je studentima iz cijelog svijeta, a po relevantnosti i broju sudionika iz gotovo svih svjetskih država drži drugo mjesto - odmah iza ljetnih Olimpijskih igara. Iako su univerzijade kroz svoje dugogodišnje postojanje izgradile određene običaje i tradiciju, od kojih je jedna i boravak svih sportaša u sportskom selu, u Napulju nije bilo tako.

Napulj je svoj problem sa smještajem natjecatelja bio prisiljen riješiti novim i drugačijim konceptom. Predivna dva broda kružera krasila su napuljsku luku i postala jedinstvenim domom za polovinu natjecatelja na Univerzijadi, od kojih i za 19 naših predstavnika. Ostali dio naših sportaša bio je smješten u gradićima Caserta i Avellino, bliže svojim borilištima i kojih 50 km udaljenim od Napulja.

Ceremonija otvaranja je stoga bila jedno od rijetkih mjesta gdje se moglo vidjeti skup majica i „kvadratića“ na jednome mjestu.

Večer u kojoj su na jednome mjestu okupljeni mladi intelektualci iz cijeloga svijeta, u kojoj se poštuju tuđe boje i zastave, večer u kojoj se zajedno pjeva, veseli i ponosno paradira pred cijelim svijetom održana je 3. srpnja na legendarnom stadionu San Paolo

Bruna Vuletić - hrvatska predstavnica u taekwondou (desno)

Na tatamiju s Brunom

Sigurna, samouvjeren, sjajna. Takva je bila Bruna Vuletić, inače studentica Sveučilišta u Splitu, pretposljednog dana individualnog taekwondo prvenstva do 62 kg na 30. ljetnoj univerzijadi u Napulju. Upravo ta koncentriranost i vrhunska izvedba donijele su joj brončanu medalju na Univerzijadi, prvu za Hrvatsku.

U prvom kolu bolja je bila od Salih Safina, predstavnice Maroka, koju je svladala 11:4. Prekidom u trećoj rundi sljedeća je pala Argentinka Angiollo Luciana 24:4, a u četvrtfinalnoj borbi svladala je predstavnicu Kine, Yin Yuanghong 10:7. U borbi za finale ipak je dominantnija bila Turkinja Yaman Irem, a rezultatom 4:12, upravo je ona na kraju i osvojila zlatnu medalju.

- Zadovoljna sam svojim borbama. Protiv Marokanke mi je trebalo malo vremena da se otvorim, ipak je bila prva borba. Mislim da je presudni trenutak protiv Argentinke bilo kada sam ju nokautirala i čekala odbrojavanje, tu sam je malo i raskvarila i tada sam bila sigurna do kraja. Najnapetija borba bila mi je definitivno s Kineskinjom. Cijelo vrijeme smo išle bod za bod, a ne znam ni sama na kraju kako sam izvukla na 10:7 - prokomentirala je borbe Bruna. Kada joj spomenete polufinale i borbu s Turkinjom, vidi se razočarenje na Bruninom licu: "Ušla sam u borbu s ciljem pobjede, ali jednostavno nije sve išlo po planu. Radila sam greške koje nisam smjela i protivnica je to naplatila."

Iako bi joj draže bilo da oko vrata ima srebro ili zlato, Bruna je zadovoljna broncom s Univerzijade. Pridružit će je ostalim dragim medaljama koje je osvojila na Svjetskom prvenstvu i Grand prixu.

pred više od 30.000 gledatelja i 1,5 milijuna ljudi ispred malih ekrana. Spektakularnu ceremoniju osmislio je kreativni genij Marco Balich, već poznat po uspješnijim olimpijskim spektaklima, od Torina 2006. do Rija 2016. Uz njega, za vizualni identitet zadužena je bila umjetnica Lidia Castelli, koja je podij zamislila, tradicionalno za otvorenja Univerzijade, u obliku slova "U" - sukladno logotipu Svjetske sveučilišne sportske federacije (FISU) - a koji, kako je rekla Castelli, s dvije ruke predstavlja veliki zagrljaj i dobrodošlicu za sve sportaše i delegacije u Napulju.

Priča o gradu

Bez daha je ostavila i maskota, sirena Partenope, 1200 izvođača na sceni, kao i trodimenzionalna razglednica vulkana Vezuv na pozornici, gdje je ispričana priča o gradu od nastanka do danas. Kapetan nogometnog kluba Napoli, Lorenzo Insigne upalio je plamen Univerzijade, a specijalni gost i glavni izvođač bio je neponovljivi talijanski tenor Andrea Bocelli.

Hrvatsku je na 30. ljetnoj univerzijadi od 3. do 14. srpnja predstavljala jedna od najvećih sportskih delegacija u povijesti. Boje Lijepa naše, nakon dugo vremena branili su i predstavnici u ekipnim sportovima, i to u vaterpolu te košarci.

Vaterpolska reprezentacija je polovičnim uspjehom u "grupi smrti" preko Australije (17:9), Mađarske (12:15), Japana (19:18) te domaćina Italije (13:14) izborila nastup u četvrtfinalu, u kojem je ipak golom razlike bolja bila reprezentacija Sjedinjenih Američkih Dr-

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine
♦ **redakcija** ♦ Dražen Maleš (sport) ♦ Tatjana Klarić Beneta
♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Gordana Alfirević
♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik ♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste ♦ prof. Mirjana Matijević Sokol
♦ prof. Vesna Barić-Punda
♦ **fotografije** ♦ Hanza Media
♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz
♦ **zamjenik glavne urednice** ♦ Ivan Perković
♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu
♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori
♦ **adresa redakcije** ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split ♦ telefon 021491678
♦ universitas@unist.hr
♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;
www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
ZAGREB, HORVATOVAC 102A
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju, iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.
2. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju, iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana ekologija i zoologija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.
3. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora-1. izbor, iz

područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.

4. za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanrednog profesora, iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.

5. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - 1 izvršitelj.

6. za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, u sklopu HRZZ Projekta razvoja karijera mladih istraživača za rad na HRZZ uspostavnim projektu UIP-2017-05-1046 pod nazivom, "Non-cotinicoids and Copper in the Mediterranean Agriculture-their effects on non-target inverte-

brates through trophic interactions (MEDITERRANTRI)" na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.

7. za izbor u suradničko zvanje asistenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana ekologija, na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - 1 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji. Rok za podnošenje prijave na natječaj je 30 dana po objavljivanju natječaja u "Narodnim novinama". Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Dekanat (Kadrovska služba), Zagreb, Horvatovac 102a. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaj).

Hrvatska sveučilišna vaterpolska reprezentacija na svečanoj ceremoniji otvorenja Univerzijade u Napulju

žava (11:12). U borbi od petog do osmog mjesto, naša ekipa se zbog čudnog sustava natjecanja ponovno susrela s reprezentacijama iz grupe. Ovo puta Japan je slavio 17:16, a Australija još jednom 'pala' 12:4 za konačno sedmo mjesto. Izabranici Roberta Sappea i Hrvoja Kundida u Napulju bili su kapetan Antonio Buha, Antonio Vukojević, Duje Pejković, Marin Delić, Luka Podrug, Ivan Živković, Branimir Herceg, Marko Valečić, Lovro Paparić, Dario Rakovac, Franko Lazić, Zvonimir Butić i Matias Biljaka, koji je ujedno bio i hrvatski stjegonoša na ceremoniji otvorenja.

Niti košarkašima ždrijež nije bio nimalo lagan. Roko Anzulović, Ivan Kučan, Bruno Perić, David Škara, Emir Šabić, Bruno Rebić, Ivan Vučić, Matija Bilalović, Mateo Čolak, Patrik Jambrović, Nikola Turalića i Ivan Svalina, svoje nastupe su otvorili pobjedom nad Rusijom (58:54). Nakon toga su slijedila dva tijesna poraza protiv reprezentacije Latvije (69:74), odnosno Argentine (54:66), nedovoljno za prolaz u četvrtfinale. Pobjedama nad Meksikom (71:68), domaćinom Italijom (77:70) te porazom od momčadi iz Finske (78:80), izabranici Vladimira Anzulovića završili su na 10. mjestu.

Od individualnih sportova prvi su nastupili gimnastičari. U vrhunskoj konkurenciji,

među kojima se moglo pronaći i nekoliko olimpijaca, naši momci odlično su se snašli. Pod palicom Ratka Jovanovića, Leonardo Kušan na konju s hvataljkama završio je na 22. mjestu, a Marko Jovičić na parteru bio je 43. Jedina ženska predstavnik imala je 24. mjesto u višeboju, a vodila ju je i savjetovala trenerica Tihana Milas Bezjak.

Petero judoka nastupilo je pod stručnim vodstvom Hrvoja Sertića i Hrvoja Petranovića. Lucija Babić, Zrinka Miočić i Domagoj Sumpor zaustavljeni su u prvom krugu natjecanja, Iva Oberan završila je kao sedma u svojoj kategoriji, a Tena Šikić kao deseta. I u timskom dijelu naše djevojke zauzele su deseto mjesto pobjedom nad Mađarskom i Rumunjskom 3:2 te porazom od Japana (kasnijeg prvaka) 3:0 i Francuske 3:2.

Streljari u Avellinu

Udaljeni od ostalih sportaša u gradu Avellinu svoj su nastup imali hrvatski streljari. U borbi s jakim vjetrom i vrhunskim streljarima s Isto-

ka, Ivan Horvat zauzeo je 28. mjesto, a njegov kolega Lovre Černi 33. mjesto. U timskom dijelu naši momci završili su kao deveti, dovoljno za veliko zadovoljstvo trenerice Lane Koller.

Srce Napulja, renovirani stadion San Paolo, na kojem je nekada igrao i slavni Diego Maradona, bilo je borilište za naše atletičare na Univerzijadi. Kristina Dudek u disciplini 400 m zauzela je 17. mjesto, dok je njen kolega Mateo Ružić ostao na 23. poziciji. Alena Hrušoci završila je kao 11. u disciplini 400 m s preponama, a nešto sporija i tri mjesta iza nje bila je Ida Šimunčić. Najuspješnija naša predstavnik u atletici

bila je kladivašica Anamari Kožul, koju je metar dijelio od prolaska u polufinale – pa je na kraju osvojila peto mjesto.

Najbrojniji hrvatski pojedinci nastupili su u taekwondou. Nikita Glasnović, Lovre Brečić, brončani taekwondolist s prošle Univerzijade i Ivan Šapina završili su svoj nastup nakon prve borbe u kvalifikacijama. Do drugog kruga stigli su Jelić Matea, Mutak Marko i Luka Horvat, a najbolji rezultat postigli su Deni Andrun Razić, koji je ispao tik pred polufinale te Bruna Vuletić, koja je za hrvatsku osvojila jedinu medalju na ovogodišnjoj Univerzijadi.

S 300.000 prodanih ulaznica tijekom 12 dana za ceremonije otvaranja i zatvaranja te sportska nadmetanja, Napulj je prihvatio sveučilišni sportski pokret i ostavio naslijeđe za nove generacije.

Zbog Univerzijade u gradu su obnovljeni mnogi objekti, uključujući i stadion San Paolo i Mosta D'Oltremare, u čijem kompleksu su održana brojna natjecanja i bile službene prostorije. Studenti sportaši iz cijeloga svijeta u Napulju i regiji Campania ostavili su brojne teme i sjećanja koja će zasigurno još dugo živjeti, jednako kao što još žive ona iz zagrebačke 1987. Sljedeći domaćin Ljetne univerzijade u kolovozu 2021. godine biti će kineski grad Chengdu.

ZAGREB EUSA Combat od 31. srpnja

Zagreb će od 31. srpnja do 4. kolovoza biti domaćin za 1300 natjecatelja s gotovo 400 europskih sveučilišta i 35 zemalja, koji će sudjelovati na Europskim sveučilišnim prvenstvima u boričkim sportovima. Prvi put u povijesti Europske sveučilišne sportske organizacije (EUSA), četiri prvenstva će se održavati u sklopu jednoga događaja, a čast za organizacijom premijernog izdanja ima upravo Zagreb.

Sretni smo što imamo priliku oživjeti duh Europskih sveučilišnih igara iz 2016. godine. Organizacijski smo potpuno spremni, pripreme teku od početka godine i sigurni smo da je pred nama jedan vrhunski događaj. Svakako nas čeka kvalitetna razina izvedbe sportskih natjecanja, a ulaz je za sve zainteresirane potpuno besplatan, poručio je direktor prvenstava Nikola Vincetić. Natjecanja će se odvijati 1., 2. i 3. kolovoza u Domu sportova 1 i 2 (judo i kickboxing), Domu odbojke „Bojan Stranić“ (karate) te Sportskoj dvorani „Trešnjevka“ (taekwondo). Uz brojne reprezentacije europskih sveučilišta, na EUSA Combat Championships 2019, sudjelovat će i predstavnici hrvatskih sveučilišta i veleučilišta, a sve je moguće pratiti i na službenim kanalima događaja – internetskoj stranici (zagreb.2019.eusa.eu), društvenim mrežama (@eusa-combat) te u prijenosu uživo putem YouTube kanala. **R.I.**

Legendarni stadion San Paolo, na kojem je svoje utakmice za Napoli igrao Diego Maradona, bio je poprište spektakularne ceremonije otvorenja Univerzijade

KLASA: 112-01/19-01/0003
UR. BROJ: 2181-198-04-19-0006
SPLIT, 02. SRPNJA 2019. GODINE

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET objavljuje NATJEČAJ

ZA IZBOR U ZVANJA

- pet suradnika u naslovnom suradničkom zvanju asistenta za područje biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, na Katedri za obiteljsku medicinu.
- tri suradnika u naslovnom suradničkom zvanju asistenta za područje biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, na Studiju dentalne medicine.
- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na Katedri za medicinsku mikrobiologiju i parazitologiju. Pristupnici su dužni dostaviti vlastoručno potpisanu prijavu te trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja

Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NN 28/2017) te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrovi>).

I. ZA RADNO MJESTO

– jednog suradnika u suradničkom zvanju i na radno mjesto I. vrste – poslijedoktoranda za područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti; ili područje prirodnih znanosti, polje kemija; ili područje prirodnih znanosti, polje biologija, na Katedri za medicinsku biologiju, na određeno vrijeme, i to do povratka zaposlenice s roditeljskog dopusta.

OBVEZNI UVJETI NATJEČAJA:

- iskustvo u držanju nastave u području molekularne biologije
- iskustvo u laboratorijskom i znanstvenom radu u području humane genetike
- poznavanje engleskog jezika u govoru i pismu

II. ZA RAD NA PROJEKTU

- jednog poslijedoktoranda, radno mjesto I. vrste – na

određeno vrijeme za rad na HRZZ projektu „Protein Carbonylation in healthy ageing and age-related disease – CarboNyx“, i to do povratka zaposlenice s roditeljskog dopusta

OBVEZNI UVJETI NATJEČAJA:

- završen doktorat iz područja biomedicine i zdravstva ili prirodnih znanosti
- prethodno iskustvo u sudjelovanju u znanstveno-istraživačkim projektima
Kandidati uz vlastoručno potpisanu prijavu dužni su priložiti: životopis u Europass formi, preslik diplome i druge potvrde kojima se dokazuje ispunjavanje traženih uvjeta.
Najbolji kandidati bit će pozvani na razgovor, uz mogućnost dodatnog testiranja i dostave dodatne dokumentacije.
Kandidat koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo, odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu, dokaz iz kojeg je vidljivo na koji način je prestao radni odnos kod posljednjeg poslodavca (ugovor, rješenje, odluka i sl.) te potvrdu o statusu nezaposlene osobe. Kandidati koji se pozivaju na Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji isti

mogu vidjeti na web adresi Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branjitelji.gov.hr/>.

Za kandidate prijavljene na natječaj, a koji ispunjavaju formalne uvjete može se provesti provjera znanja, sposobnosti i vještina bitnih za obavljanje poslova radnog mjesta i intervju. U slučaju provedbe navedenih provjera kandidati su im obvezni pristupiti, a u protivnom će se smatrati da su odustali od prijave na natječaj.
Osoba koja nije podnijela pravovremenu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz natječaja ne smatra se kandidatom prijavljenim na natječaj. Urednom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge na način kako je navedeno u natječaju. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja kandidati će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana odluke o izboru. Na oglaseni natječaj mogu se javiti osobe oba spola. Rok natječaja za prijavu je 30 dana od dana objave u Narodnim novinama.
Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati.
Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Medicinski fakultet u Splitu, Služba kadrovskih poslova, Šoltanska 2, 21000 Split.

DRAGAN POLJAK I MARIO CVETKOVIĆ OBJAVILI VRIJEDNU KNJIGU U VELIKOJ BRITANIJI

Kolika je izloženost ljudi neželjenom zračenju

Knjiga obuhvaća i biomedicinske primjene elektromagnetskih polja poput transkranijalne magnetske stimulacije, elektrostimulacije živčanih vlakana i laserskog zračenja

Piše DRAGAN POLJAK

Dragan Poljak i Mario Cvetković s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu objavili su nedavno u Velikoj Britaniji svoju knjigu naslovljenu "Human Interaction with Electromagnetic Fields: Computational Models in Dosimetry", u nakladi uglednog izdavača Elsevier, Academic Press.

Knjiga je plod dugogodišnjih istraživanja autora na području elektromagnetsko-toplinske dozimetrije, provedenih u okviru rada na više domaćih i međunarodnih projekata te objavljenih monografija, poglavljia u knjigama kao i brojnih radova objavljenih u prestižnim znanstvenim časopisima i zbornicima s međunarodnih skupova. U knjizi su opisani brojni

Dragan Poljak

s sofisticirani modeli za analizu izloženosti ljudskog tijela elektromagnetskim poljima niskih, odnosno visokih frekvencija, proizašli iz računalnog elektromagnetizma (eng. Computational Electromagnetics – CEM).

Matematički modeli popraćeni su opisom numeričkih metoda za njihovo rješavanje kao

i ilustrativnim primjerima proračuna koji se kreću od jednostavnijih, akademskih, do realističnih scenarija izloženosti ljudi elektromagnetskom zračenju u neionizirajućem dijelu spektra.

U knjizi su posebno opisane teorijske i mjerne tehnike dozimetrije upadnog polja, u smislu

proračuna i mjerenja polja zračnih vodova, transformatorskih stanica, antenna baznih stanica, itd. U okviru dozimetrije unutarnjeg polja u knjizi su prvo obrađeni jednostavni kanonski modeli ljudskog tijela, poput cilindričnog prikaza tijela, a zatim je dan obiman prikaz realističnih, anatomski zasnovanih, modela ljudskog tijela, ili njegovih dijelova poput glave, oka ili mozga.

Osim izloženosti ljudi neželjenom zračenju, knjiga obuhvaća i biomedicinske primjene elektromagnetskih polja poput transkranijalne magnetske stimulacije, elektrostimulacije živčanih vlakana i laserskog zračenja.

S obzirom na svoj interdisciplinarni karakter, ali i s obzirom da pokriva brojne teorijske i praktične aspekte, knjiga može poslužiti studentima doktorskog studija elektrotehnike i fizike, ali i studentima viših godina diplomskog studija elektrotehnike i fizike te inženjerima u praksi koji se bave teorijskom i eksperimentalnom dozimetrijom.

KNJIGA O ZNANOSTI ZA NAJMLAĐE

Filozofija – ma što pak je to?!

Piše IVAN PERKOV

U izdanju udruge "Mala filozofija" iz Zadra objavljena je prva hrvatska slikovnica o antičkim filozofima. Autori priča su doc. Bruno Ćurko s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Matija Mato Škerbić s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Slikovnicu je ilustrirao Mirko Čalušić, student filozofije na splitskom Filozofskom fakultetu, dok je idejna začetnica Gordana Igrec, novinarka i pjesnikinja. Bruno Ćurko ujedno je i osnivač i predsjednik udruge "Mala filozofija" te jedan od pionira filozofiranja s djecom u Hrvatskoj. Štoviše, Ćurko je, zajedno sa svojim suradnicima, održao više od 1000 radionica diljem Hrvatske, ali i Europe i svijeta.

Jedinstvenost je ovih slikovnica višestruka u svjetskim okvirima. Naime, koliko je poznato, do sada nisu bile objavljivane priče o antičkim filozofima, posebice ne vodeći se nekim od osnovnih postavki njihovih filozofija. Nadalje, autori kroz jednostavne, a opet slojevite priče kod djece izazivaju znatiželju i čuđenje, iniciraju ih i involviraju u razgovor o nekim od temeljnih pitanja za čovjeka. Tako priča o Talesu govori o važnosti vode za čovjeka, ona o Pitagori o sveprisutnosti i nezaobilaznoj ulozi brojeva, o Heraklitu o stalnoj mijeni, o Zenonu o nekretanju u trenutku sada, priča o Empedoklu o nastanku i sastavu svemira, o Protagori o važnosti upornosti i rada, o Sokratu o kukavicama koji tuku slabije od sebe, priča o Diogenu o vezanosti ljudi za materijalne stvari, o Platonu o tome otkuda nam dolaze ideje, o Aristotelu o pčelama i boljem

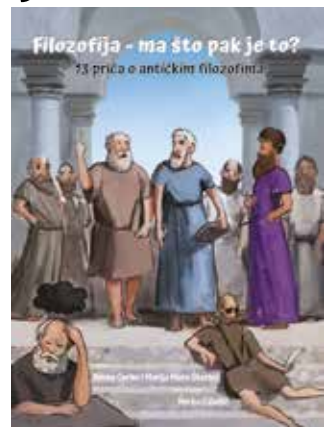

Autori Bruno Ćurko i Matija Mato Škerbić

ljudskom društvu, o Epikuru o uživanju, o Seneki o ljutnji, a priča o Sekstu Empiriku govori o razboritom donošenju odluka.

Priče imaju i svoju znanstveno-edukativnu stranu. Tako, sva su imena, baš kao i geografski lokaliteti autentični, dok su stavovi filozofa iznošeni pojednostavnjeno, no uz naknadnu znanstvenu ispravnost i relevantnost. Treba naglasiti da ove priče, iako su namijenjene djeci od 5 do 12 godina, nisu priče za laku noć! Ovo su priče za okret djece i roditelja jednih k drugima, za međusobno povezivanje i zblizavanje. Priče su to za istinsku ljudsku interakciju i iskren razgovor o onom esencijalnom za život svakog čovjeka.

Svjesni koliko je teško odgajati djecu za nepoznatu i teško zamislivu budućnost, autori su se koncentrirali na ono što će za djecu biti presudno važno u bilo kojoj mogućoj budućnosti: moći uvijek misliti kritički, zaključivati logički, kvalitetno argumentirati i obrazlagati stavove, ostati znatiželjni i uvijek postavljati pitanja. Time, priče su mali prinos boljoj budućnosti naše djece i svih nas.

Mala filozofija

Iz recenzija

"Priče za sve znatiželjne i one koji takvima žele ostati.

Ispricane djeci, ali misaono izazovne i odraslima, ove priče predstavljaju vrelo pitanja koja pobuđuju maštu i čuđenje. Otkuda se pojavljuju ideje, zašto su ljudi najčudnija bića, čemu služi ljutnja i što sve možemo naučiti od pčela, samo je dio tema o kojima progovaraju veliki i mali filozofi, oni koji svijet promatraju širom otvorenih očiju. Priče koje će vas nasmijati, poruke koje vrijedi zapamtiti, pitanja koja se u glavi vrte kao zvrk i nakon završetka priče... upozoravamo na moguće nuspojave čitanja – oprez, čuđenje u tijeku!"

doc. Ivana Zagorac, predstojnica Katedre za filozofiju odgoja Filozofskoga fakulteta u Zagrebu

"Priče za druženja djece i roditelja. Da, premda su priče namijenjene djeci, i odrasli bi iz njih štošta mogli naučiti: o hrabrosti i kukavičluku, o uzaludnim pokušajima da se promijeni ono što se promijeniti ne da, o marljivosti i kreativnosti, o temeljnim i bezvremenim ljudskim vrijednostima i osobinama. Razumjet će ih već i predškolska djeca, uživati u njima ona osnovnoškolska, mučiti se s njima srednjoškolci. Ne vjerujete? E pa odgovorite onda na ovo pitanje: dok se sve stalno mijenja, i mi i priroda, sve oko nas i sve u nama, ima li nešto što ostaje isto i nikada se ne mijenja?"

prof. Dubravka Miljković, Učiteljski fakultet u Zagrebu

SVEUČILIŠTE U SPLITU

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Temeljem čl. 11. Pravilnika o poslijediplomskom sveučilišnom studiju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, odluke pod toč. 8. 1. Osme redovite sjednice Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, održane 6. lipnja 2019. te sukladno odluci 13. sjednice Senata Sveučilišta u Splitu, pod toč. 14. dnevnog reda, KLASA: 003-08/19-05/00013, URBROJ: 2181-202-03-01-19-0022, održane 28. lipnja 2019. g., Katolički bogoslovni fakultet (dalje: KBF) raspisuje:

NATJEČAJ ZA UPIS NA POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DOKTORSKI STUDIJ KRŠĆANSTVO I SUVREMENA KULTURA

Uvjeti za upis:

- završen diplomski studij teologije, katehetike, religijskih znanosti ili drugih humanističkih studija na crkvenim učilištima s najnižom ocjenom vrlo dobar (3,5),

- završen studij koji je u preddiplomskom i diplomskom ciklusu imao veći broj predmeta iz teologije i filozofije, a koji nije dovoljan za teološki poslijediplomski studij, uz položen razlikovni dio

- završen četverogodišnji katehetski studij po studijskim programima KBF-a do ak. god. 2005./2006., uz položen razlikovni dio

- završen petogodišnji teološko-katehetski studij KBF-a, uz položen razlikovni dio

- sposobnost služenja latinskim jezikom i vladanje jednim od pet jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski)

O mogućnosti polaganja razlikovnog dijela vidjeti na:

<http://www.kbf.unist.hr/hr/vijesti-pds/1167-objavljena-razlikovna-literatura-i-rokovi-prijave-za-polaganje-razlikovnog-ispita-za-upis-na-poslijediplomske-studije-kbf-a>

Akademski stupanj koji se stječe završetkom studija:

Doktor znanosti (dr. sc.)

Tijekom studija, na način utvrđen Pravilnikom o poslijediplomskom studiju KBF-a, stječe se i stupanj licencijata u skladu s crkvenim propisima.

Trajanje studija: 6 semestara

ECTS: 180

Broj pristupnika po studijskom programu: najmanje 3 a najviše 10.

Prednost pri upisu imaju studenti s većim prosječkom ocjena tijekom studija.

Cijena studija: 8.000,00 kn po godini studija. Mogućnost plaćanja u dvije rate.

Prijave se podnose poštom (preporučeno) uz naznaku: Natječaj za poslijediplomski doktorski studij ili osobno na adresu:

Sveučilište u Splitu

Katolički bogoslovni fakultet

n/r Služba za poslijediplomsku studiju

Zrinsko-Frankopanska 19

HR-21000 Split

Prijava mora sadržavati:

1. Molbu naslovljenu na Dekanat KBF-a s naznakom studijskog programa koji se upisuje
2. Ovjerenu kopiju diplome
3. Domovnicu ili drugi odgovarajući dokument za strane državljane
4. Ovjeren prijepis ocjena prethodnih studija
5. Ovjerenu kopiju svjedodžbe prethodno završenog školovanja ili škole stranih jezika kojom se dokazuje poznavanje barem jednog od pet svjetskih jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski)
6. Dokaz o poznavanju latinskog jezika
7. Nihil obstat vlastitog Ordinarija za klerike i članove redovničkih zajednica
8. Životopis.

Natječaj je otvoren do 30. rujna 2019.

Prijave podnijeti u tajništvu KBF-a na navedenoj adresi.

Sve dodatne informacije mogu se dobiti na tel. 021/308 300; 021

308/322, a upiti na e-mail: office@kbf-st.hr; aperos@kbf-st.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU PODRUŽNICA

– SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA

raspisuje NATJEČAJ za izbor:

– jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta u području Prirodnih znanosti, polju Kemija, grani Biokemija i medicinska kemija na Katedri za Radiološku tehnologiju.

– jednog izvršitelja u naslovnom nastavnom zvanju predavača, iz znanstvenog područja Biomedicine i zdravstva, polje Kliničkih medicinskih znanosti, grana Fizikalna medicina i rehabilitacija u Katedri za fizioterapiju.

Pristupnici (m/ž) natječaju trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17) te uvjete Rektorskog zbora, Odluku o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja odnosno Odluku o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja

Osim dokaza o ispunjavanju navedenih uvjeta, prijavi treba priložiti:

- Životopis,
- presliku dokaza o državljanstvu,
- presliku diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju,
- prikaz stručne i nastavne aktivnosti,
- popis radova,
- za pristupnike strane državljane dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (C2 – napredno znanje).

Sva dokumentacija predaje se u dva primjerka. Na oglašena radna mjesta mogu se javiti osobe oba spola. Prijave se podnose u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama na adresu:

Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, Rudera Boškovića 35, 21000 Split, s naznakom: „Prijava na natječaj“.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

KLASA: 112-01/19-01/0001

URBROJ: 2181-228-07-19-0036